

การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

นางสาววราพร ศรีเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายมหาชน สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2557

Code of Conduct of the Incumbent Local Politics

Miss Waraporn Srichareon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Laws in Public Law

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น
ผู้ศึกษา นางสาววราพร ศรีเจริญ รหัสนักศึกษ 256400574 ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย สุวรรณพานิช ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระเรื่อง “การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความเป็นมา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ (2) ศึกษาประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเปรียบเทียบกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ และกฎหมายต่างประเทศ (3) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น (4) นำเสนอมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

การศึกษาคั่นคว้ออิสระนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิจัยทางเอกสารจากตำรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย คำพิพากษา และสภาพปัญหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเป็นเพียงคำแนะนำหรือวิธีการปฏิบัติ การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ในปัจจุบันมีปัญหาในการใช้บังคับที่ไม่เป็นรูปธรรมไม่ได้กำหนดโทษขั้นรุนแรงสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นที่กระทำผิดจริยธรรม ขาดสภาพบังคับทางกฎหมาย การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องสร้างกติกาขึ้นมาบังคับ การบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเป็นกติกากการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข กฎหมายกำหนดโทษขึ้นมาเพื่อลงโทษผู้กระทำผิด ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เช่น ให้มีการตราออกใช้ “ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น” เป็นกฎหมายบังคับใช้โดยทั่วไปในลักษณะอย่างเดียวกับจรรยาบรรณ ใช้เป็นฉบับเดียวครอบคลุมท้องถิ่นทุกแห่ง กำหนดให้มีองค์กรกลางในการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการสอบสวนคดีเกี่ยวกับจริยธรรม ให้คณะกรรมการจริยธรรม มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยกันเอง ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการ แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษควรมีการกำหนดบทลงโทษเพิ่มเติมตามความร้ายแรงของพฤติกรรม และเพิ่มเติมการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง กรณีกระทำผิดประมวลจริยธรรม ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำสำคัญ จริยธรรม ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

Independent Study title: Code of Conduct of the Incumbent Local Politics
Author: Miss Waraporn Srichareon; **ID:** 2564000574; **Degree:** Master of Laws;
Independent Study advisor: Dr. Thawatchai Suvanpanich, Associate Professor;
Academic year: 2014

Abstract

This independent study on “Code of Conduct Of the incumbent local politics” is aimed to study 4 objective. (1) To study a theory about the ethics of the local political office in Thailand and abroad. (2) To study The Code of Conduct of the incumbent local politics compared to national incumbent and foreign law. (3) To study state of the problems and difficulties in enforcing the Code of Conduct of the incumbent local politics. (4) To propose legislative measures to enforce the Code of Conduct of the incumbent local politics.

This independent study was a qualitative research study that used documentary research from provision of laws, textbooks, and other relevant documents.

The result of this study legal measures specified in the Constitution of the Kingdom of Thailand. And the Code of Conduct of the incumbent local politics were merely suggestions or procedures. The current enforcement Code of Conduct of the incumbent local political had problems as they were not concrete, did not impose severe punishments for incumbent local politics that ethical misconduct and lacked legal sanctions. The coexistence in society requires the create of rules for enforcement, legislation was the rule for peacefully coexistence and law blame impose to punish offenders. The study had proposed legal amendments such as the enactment of “Code of Conduct of the incumbent local politics” as the general enforced law covering all local areas as a single issue; the assignment of a central organization in supervising and controlling inquiry proceedings related to ethics; for the ethics committee, not the incumbent local politics themselves, to be the ones with cognition regarding the use of ethics in carrying out government functions; additional correction to legal punishments according to the behavioral severity, and to increase the appointment of qualifications of election candidates in the case of violation against the Code of Conduct, in laws of the establishing the local administration

Keywords: Code of Conduct, Incumbent local politics

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชัย สุวรรณพานิช ในการแนะนำตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบคุณรองศาสตราจารย์มาลี สุระเชษฐ ที่ได้ให้การแนะนำในวิชาการระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เป็น แนวทางการศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าไม่เคยมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยมาก่อน จึงได้ใช้ความรู้นี้ให้เกิดความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา เอาใจใส่ให้การศึกษาค้นคว้านี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมถึง ครอบครัว พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือตลอดมาในการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้

ผู้ศึกษาค้นคว้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้สนใจในทางใดทางหนึ่งต่อไป

วราพร ศรีเจริญ

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย.....	7
1.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย.....	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม.....	11
2.1 จริยธรรม.....	11
2.1.1 ความหมายของจริยธรรม.....	11
2.1.2 องค์ประกอบของจริยธรรม.....	15
2.1.3 แหล่งที่มาของจริยธรรม.....	18
2.2 จรรยาบรรณ.....	20
2.2.1 ความหมายของจรรยาบรรณ.....	20
2.2.2 จริยธรรมในวิชาชีพ.....	21
2.2.3 ข้อปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ.....	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 ทฤษฎี แนวคิดทางจริยธรรม.....	28
2.3.1 หลักสุจริต.....	28
2.3.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์.....	31
2.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องและการขัดกัน ของผลประโยชน์.....	32
2.3.4 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมประชาธิปไตย.....	33
2.3.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน.....	33
2.3.6 แนวคิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.....	34
2.4 มาตรฐานจริยธรรม.....	41
บทที่ 3 ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเปรียบเทียบกับประมวล จริยธรรมทางการเมืองระดับชาติและต่างประเทศ.....	45
1. เจตนารมณ์ในการจัดให้มีประมวลจริยธรรมในประเทศไทย.....	46
1.1 พัฒนาการการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น.....	48
1.2 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดจริยธรรมของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย.....	47
1.3 กรอบของประมวลจริยธรรม.....	53
1.4 แนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรม.....	57
2. ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น.....	58
3. ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. 2553.....	64
4. ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2553.....	68
5. มาตรฐานจริยธรรมของเทศมนตรีและสภาเมืองโฮบาร์ต.....	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิเคราะห์สภาพปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมในประเทศไทย.....	97
4.1 กฎหมายที่บังคับใช้กับการกระทำผิดอันเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น.....	97
4.1.1 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.....	97
4.1.2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).....	98
4.1.3 คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด.....	101
4.2 ปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น.....	102
4.2.1 ปัญหาการกำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น.....	102
4.2.2 การพิจารณากรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำผิดจริยธรรม.....	103
4.2.3 บทลงโทษ.....	104
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	106
5.1 บทสรุป.....	106
5.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม109	109
5.2.1 การจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น.....	108
5.2.2 การกำหนดผู้เป็นคณะกรรมการจริยธรรม.....	109
5.2.3 แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษ.....	109
5.2.4 เพิ่มเติมการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	117
ตัวอย่างประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร.....	118
ตัวอย่างประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น.....	128
ALDERMANIC CODE OF CONDUCT HOBART CITY COUNVIL ประเทศออสเตรเลีย.....	138
ประวัติผู้ศึกษา.....	159

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงลำดับของการประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน.....	3
ตารางที่ 1.2 แสดงลำดับของการประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน ในประเทศอาเซียน.....	4
ตารางที่ 2.1 แสดงขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก.....	32
ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	81
ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และสภาเมืองโฮบาร์ท ประเทศออสเตรเลีย.....	93
ตารางที่ 3.3 เปรียบเทียบบทลงโทษตามประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น และสภาเมืองโฮบาร์ท ประเทศออสเตรเลีย.....	95

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงาน หรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการบัญญัติเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ยังมีจุดด้อยคือไม่มีสภาพบังคับ เนื่องจากไม่มีบทกำหนดโทษหากมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดที่จะควบคุมกำกับดูแลการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในปี พ.ศ. 2542 จึงเกิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลและท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กทม.และพัทยา) ซึ่งประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 7,853 แห่ง¹ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 76 แห่ง
2. เทศบาล 2,440 แห่ง
เทศบาลนคร 30 แห่ง
เทศบาลเมือง 176 แห่ง
เทศบาลตำบล 2,234 แห่ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบล 5,335 แห่ง
4. องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) 2 แห่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขณะนั้นยังไม่ถูกกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

¹ ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 รวบรวมโดย : ส่วนวิจัยและพัฒนา ระบบ สำนักพัฒนาระบบ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย <http://www.dla.go.th>

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดในหมวด 13 ว่าด้วย จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีกลและระบบคือ ให้มีการจัดทำ ประมวลจริยธรรมเพื่อเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท และเพื่อให้การบังคับใช้มาตรการทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย และมาตรา 280 ได้กำหนดให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยตรง หากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนให้ถือเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี หากเป็นการกระทำความผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่ จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา 270 และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ หรือให้คำแนะนำในการจัดทำ หรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมและส่งเสริมผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกในด้านจริยธรรมอีกด้วย

นักการเมืองเข้ามาสู่อำนาจโดยผ่านการเลือกตั้งของประชาชน แต่เพราะอำนาจทางการเมือง จะก่อประโยชน์ให้กับนักการเมืองในรูปของเงินตรา อำนาจบารมี และอิทธิพลที่บีบบังคับให้ทุกคน ทำตามสิ่งที่เขาต้องการ ด้วยกระบวนการ การใช้อำนาจในทางมิชอบ จึงต้องมีการป้อมปรามก่อนที่จะเข้า รับตำแหน่ง ซึ่งแต่ละคนที่เข้ารับตำแหน่งมีความแตกต่างกัน ดังพระบรมราโชวาทความตอนหนึ่ง ความว่า

“...ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...”²

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบัน แม้จะผ่านมา เป็นเวลานานแล้วแต่ยังคงเปรียบได้กับสถานการณ์ปัจจุบัน การคอร์รัปชัน ความไม่ซื่อสัตย์สุจริต และการใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งมีอยู่ในคนที่ต่างคนต่างที่มาแตกต่างกัน แต่หากมีการส่งเสริมให้ เป็นคนดีชาติบ้านเมืองก็อยู่ได้อย่างปกติสุข

² พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ จังหวัดชลบุรี ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธวันที่ 11

Transparency International ได้จัดลำดับประเทศที่โปร่งใสมากที่สุด มีวัตถุประสงค์ในการค้นคว้าวิจัยสาเหตุและสถานการณ์การฉ้อราษฎร์บังหลวงในประเทศต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนได้จัดลำดับของการประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน Transparency International Corruption Perceptions Index ปี 2008 ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 80³ ซึ่งในปี 2014 ประเทศไทยได้ถูกจัดลำดับในระดับทวีปเอเชียได้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงลำดับของ การประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน Transparency International Corruption Perceptions Index ปี 2008

RANK	COUNCTY	2014SCORE	2013SCORE	2012SCORE
7	Singapore	84	86	87
17	Hong Kong	74	75	77
15	Japan	76	74	74
30	Bhutan	65	63	63
35	Taiwan	61	61	61
43	Korea (South)	55	55	56
80	Mongolia	39	38	36
50	Malaysia	52	50	49
50	Samoa	52	#N/A	#N/A
85	India	38	36	36
85	Philippines	38	36	34
85	Sri Lanka	38	37	40
85	Thailand	38	35	37
100	China	36	40	39
107	Indonesia	34	32	32
119	Vietnam	31	31	31
126	Nepal	29	31	27
126	Pakistan	29	28	27

³ ธานีรินทร์ กรีชัยเชิธร จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปาฐกถาพิเศษ 31 กรกฎาคม 2551 พิมพ์ครั้งที่ 3 2555 หน้า 30.

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

RANK	COUNCTY	2014SCORE	2013SCORE	2012SCORE
133	Timor-Leste	28	30	33
145	Bangladesh	25	27	26
145	Laos	25	26	21
145	Papua New Guinea	25	25	25
156	Cambodia	21	20	22
156	Myanmar	21	21	15
172	Afghanistan	12	8	8
174	Korea (North)	8	8	8

ปี 2014 ประเทศไทยได้ถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 85⁴ เป็นลำดับที่ต่ำลงจากปีก่อนซึ่งหมายความว่าประเทศไทยมีความโปร่งใสในสายตาของคนทั่วโลกลดลง ผลการจัดลำดับเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน (ASEAN) ดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงลำดับของ การประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน Transparency International Corruption Perceptions Index ในประเทศอาเซียน

ประเทศ	อันดับอาเซียน	อันดับโลก 2557	คะแนน 2557	คะแนนปี2557
สิงคโปร์	1	70	84	86
มาเลเซีย	2	50	52	50
ฟิลิปปินส์	3	85	38	36
ไทย	3	85	38	35
อินโดนีเซีย	5	107	34	32
เวียดนาม	6	119	31	31
ลาว	7	145	25	26
เมียนมาร์	8	156	21	21
กัมพูชา	8	156	21	20

ที่มา: มูลนิธิองค์กรเพื่อความโปร่งใสประเทศไทย

⁴ Transparency International Corruption Perceptions Index 2014 <http://www.transparency.org>.

รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรม เนื่องจากเมื่อมีการกำหนดเกี่ยวกับการกระทำผิดทางวินัยและมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตบังคับใช้ไว้แล้ว ก็เนื่องจากกฎหมายอื่นที่ใช้บังคับนั้นเป็นกฎหมายที่สภาพบังคับโดยทั่วไป เป็นการกำหนดถึงลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดโดยเน้นไปที่มาตรการการลงโทษหรือปราบปรามภายหลังจากที่มีความผิดเกิดขึ้นแล้ว ส่วนประมวลจริยธรรมนั้น นอกจากจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัย บทลงโทษและข้อเสนอแนะแนวทางในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น โดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างกันออกไปตามลักษณะและค่านิยมในวิชาชีพ⁵

ลอร์ด แอกตัน ได้ให้แนวคิดไว้ว่า “คนที่มีอำนาจมักจะใช้อำนาจในทางมิชอบ และ คนที่มีอำนาจมากก็จะใช้อำนาจในทางมิชอบอย่างสมบูรณ์” (Power tends to corrupt, and absolute power corrupts absolutely) เป็นวลีที่เป็นจริงเสมอ⁶

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรม แต่จากการปฏิบัติและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถควบคุมคนผู้ใช้อำนาจในทางมิชอบได้ แม้จะมีข้อร้องเรียน การดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นในคดีซึ่งเกี่ยวเนื่องกันก็ไม่ได้มีการนำประมวลจริยธรรมมาใช้ในการพิจารณาลงโทษ แต่ยังคงใช้กฎหมายอื่นที่มีสภาพบังคับที่หนักกว่ามาใช้บังคับ เช่นกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต กฎหมายอาญา ซึ่งต่างจากข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ จะมีวินัยข้าราชการพนักงานของรัฐ ซึ่งตราเป็นพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ประกาศคณะกรรมการกลางเรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยและการดำเนินการทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น แต่ผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นซึ่งเป็นนักการเมืองมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ได้มีกฎหมาย ระเบียบได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น จะมีก็แต่ประมวลจริยธรรมซึ่งการจัดทำอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่น และเป็นผู้ใช้ประมวลจริยธรรมจึงทำให้การบังคับใช้ไม่อาจมีประสิทธิภาพทั้งหมด แม้จะเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่ผู้ใช้ประมวลจริยธรรมมีจริยธรรมส่วนตัวที่แตกต่างกัน

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการกระทำทุจริตมีแนวโน้มสูงและเป็นการทุจริตเชิงนโยบาย ในลักษณะของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใด

⁵ ธานีรินทร์ กรชัยเชียร อ้างแล้ว หน้า 17

⁶ วีรวิท คงศักดิ์ บทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมจริยธรรมนักการเมือง กรุงเทพฯ สถาบันพระปกเกล้า 2551 หน้า 1

บุคคลหนึ่งในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ การกระทำผิดวินัย การใช้อำนาจทางปกครอง โดยไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นการผิดต่อจริยธรรม ซึมซับสู่ชีวิตประจำวันจนไม่อาจแยกออกจาก สังคมไทยได้ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดให้มีประมวลจริยธรรมแล้วจากการปฏิบัติและ บังคับใช้ประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่าประมวลจริยธรรมยังไม่สามารถลดปัญหาด้านการใช้จริยธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น โดยมีประเด็นปัญหาที่สำคัญในส่วนของกลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม เป็นการใช้ดุลพินิจ ของผู้บริหารท้องถิ่น และประธานสภาท้องถิ่น การบังคับใช้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของตัวบุคคล และ ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่อาจทำให้การบังคับใช้ ประมวลจริยธรรมมีประสิทธิภาพทั้งหมด

การกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมเพื่อให้เกิด กระบวนการพิจารณาปรับปรุงหรือการแก้ไขประมวลจริยธรรมที่เหมาะสมกับลักษณะการทำงาน ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีข้อกำหนดที่ครอบคลุมและถูกจัดทำโดยหน่วยงาน ส่วนกลาง หรือมีความเป็นกลางทางการเมือง อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกฎหมาย ระเบียบที่บังคับใช้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานจำนวนมาก แต่ละกฎหมายระเบียบที่บังคับใช้มีบท กำหนดความรับผิดชอบจำนวนมากเกิดปัญหาในการเลือกบังคับการลงโทษโดยดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่น จึงทำให้การกำหนดเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมในการตรวจสอบ ดำเนินการตามประมวลจริยธรรมเป็นเรื่องที่ยากที่จะทำได้ อีกทั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดความตระหนักและให้ความร่วมมือในการจัดทำประมวลจริยธรรม มีความเห็นที่ไม่เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันใน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ยังขาดจิตสำนึกในด้าน จริยธรรม อันเนื่องมาจากการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่ได้ได้รับความสำคัญในการไม่เป็นไปอย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์และเกิดผลในทางปฏิบัติ อันส่งผล ให้เกิดปัญหาการทุจริตภายในองค์กร การกระทำทุจริตมีแนวโน้มไปสู่การทุจริตเชิงนโยบาย และ ในลักษณะการมีผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest) ในการเอื้อในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยมิชอบ ส่งผลให้พนักงานผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ใช้อำนาจทางปกครองโดยไม่เป็นธรรม จากตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน หรือทรัพย์สิน ประมวลจริยธรรมที่จะมีสภาพบังคับที่ดีควรออก โดยหน่วยงานส่วนกลางเช่น กระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภา และฝ่ายบริหาร สร้างกติกากการอยู่ร่วมกัน เพื่อจะบริการประชาชนให้เกิด ธรรมมาภิบาลที่ดี หากมีการฝ่าฝืนหรือการกระทำการที่ผิดจริยธรรมควรมีการลงโทษหนัก เพี้ยแพร่การกระทำผิดจริยธรรมให้สังคมรับรู้เป็นการประณามและกีดกันมิให้มีการเข้ารับ

ตำแหน่งได้อีก แล้วกลับมาปฏิบัติซ้ำ รวมทั้งการกำหนดให้มีขั้นตอนและระบบการลงโทษผู้ที่ทำผิดจริยธรรม จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล ให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

การศึกษาค้นคว้านี้ จึงมุ่งทำการศึกษาถึงปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อให้การบังคับใช้มีความศักดิ์สิทธิ์ มีสภาพบังคับตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการป้องกันการเกิดทุจริต คอรัปชั่น มีมาตรฐานเดียวกันทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำมาใช้ และสามารถใช้ได้มีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ศึกษาว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดจริยธรรมในประเทศไทย อีกทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในการจำกัดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กระทำผิดจริยธรรม และเสนอแนะหน่วยงานที่กำกับดูแลและบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ

2. วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเปรียบเทียบกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ และกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น
4. เพื่อนำเสนอมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการตามกรอบแนวคิดดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และปัญหาของการวิจัย ความหมายและคำจำกัดความของคำหรือข้อความที่ใช้ในการวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 ความหมายของคำว่าจริยธรรม และทฤษฎีอื่นเกี่ยวข้องกับจริยธรรม
 - 2.2 ความหมายของคำว่าค่านิยม อันเป็นมาตรฐานจริยธรรม ทั้งของไทยและต่างประเทศ
 - 2.3 ความหมายและบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น และสภาท้องถิ่น และปัญหาทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น
 - 2.4 ข้อบังคับจริยธรรม ประมวลจริยธรรม ที่ได้มีการตราออกใช้ในประเทศไทยของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ
 - 2.5 ปัญหาของการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตการวิจัย คือ ศึกษาในกรอบของการควบคุมจริยธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประมวลจริยธรรม เปรียบเทียบกับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ เสนอแนะให้มีหน่วยงานกลางในการตราประมวลจริยธรรมในลักษณะกฎหมายที่บังคับใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ เพียงฉบับเดียว และกำหนดหน่วยงานผู้ตรวจสอบอย่างชัดเจนเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติตามจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรมควรเป็นผู้ที่ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยตนเอง

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

5.1 ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) หรือการขัดกันของผลประโยชน์ หมายถึง ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องตัดสินใจทำงานเพื่อส่วนรวม ผลประโยชน์นั้นมีผลที่จะทำให้การทำหน้าที่หรือการตัดสินใจลำเอียงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

5.2 ค่านิยม (Value) หมายถึงความเชื่อ และเชื่อว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมาย เป็นวิถีของการจัดรูปความประพฤติของบุคคล เป็นแบบฉบับของความคิดที่มีคุณค่าสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ค่านิยมหลัก 9 ประการ (Code of Value) ในมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมากำหนด โดยค่านิยมหลัก 9 ประการ ได้แก่

1. ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
3. มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
4. ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
5. ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
6. ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
7. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
8. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
9. ยึดมั่นในหลักจรรยาของการเป็นข้าราชการการเมืองที่ดี⁷

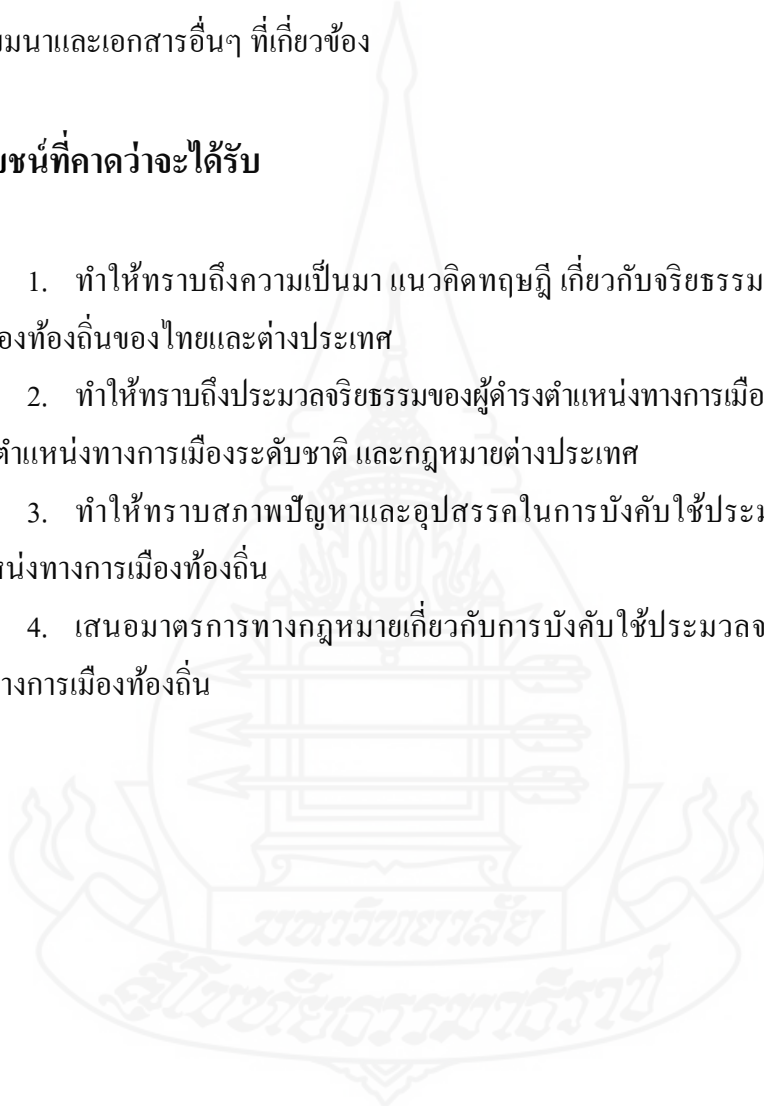
⁷ Website สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประมวลจริยธรรม, “ค่านิยม”, <http://www.ombudsman.go.th/10/9.asp>.

6. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาโดยการวิจัยจากเอกสาร โดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความวารสาร ตำรับกฎหมายทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ สารนิพนธ์ หนังสือรายงานการวิจัย เอกสารประกอบการประชุม การเข้าร่วมประชุมสัมมนาและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมา แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเปรียบเทียบกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ และกฎหมายต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น
4. เสนอมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม

จริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวบุคคล เป็นข้อปฏิบัติที่จะทำให้บุคคลมีจิตสำนึกที่ดี เป็นพื้นฐานที่มาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อทางศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม มุ่งให้บุคคลได้ประพฤติแต่สิ่งดีงาม เมื่อผู้ใดปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจะได้รับการยกย่องสรรเสริญ หากผู้ใดไม่ปฏิบัติจะถูกสังคมตำหนิ ประณาม และถูกลงโทษ ปัจจุบันในสังคมไทยคิดว่า “จริยธรรม” เป็นเรื่องที่ประพฤติ ปฏิบัติได้ยาก และคนที่กระทำผิดจริยธรรมเป็นคนไม่ดี แม้ว่าจริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็นข้อบังคับให้บุคคลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ส่วนจริยธรรมไม่มีบทลงโทษ คนมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนภายนอกเพื่อให้คนมีจริยธรรม เมื่อบุคคลปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว ย่อมปฏิบัติตามกฎหมาย

1. จริยธรรม

1.1 ความหมายของจริยธรรม

คำว่า “จริยธรรม” โดยทั่วไปมีความหมายว่า แนวทางการปฏิบัติตนของคนในสังคม ซึ่งบุคคลควรยึดถือในการดำรงชีวิตและการทำตนเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีความสุขต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมเป็นคำที่มีนักปรัชญาได้กล่าวถึงความหมายไว้อย่างแพร่หลาย ให้ความหมายของจริยธรรมที่น่าสนใจดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำนิยามของ “จริยธรรม” ไว้ว่า

จริย หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ประพฤติ **ธรรม** หมายถึง น. คุณความดี เช่น เป็นคนมีธรรมะ เป็นคนมีศีลมีธรรม คำสั่งสอนในศาสนา เช่น แสดงธรรม ฟังธรรม ธรรมะของพระพุทธเจ้า หลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา เช่น ปฏิบัติธรรม ประพฤติธรรม เมื่อนำคำว่า จริย + ธรรม เป็น จริยธรรม มีความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” ในที่นี้ควรมีความหมายว่า แนวทางของการประพฤติ ซึ่งทุกคนควรมีจริยธรรมในการประพฤติตนให้อยู่บนความถูกต้องตาม ธรรมนองครองธรรม

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม และ กฎศีลธรรม⁸

จริยธรรม เป็นเรื่องของจิตใจ จิตวิญญาณ และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ อารมณ์ ความปรารถนาทางจิตใจและกายของมนุษย์ (Rith, 1995: 281; Clarke and Linzey, 1996: 308) เป็นความพยายามที่จะกำหนดความประพฤติของบุคคล และความผูกพันระหว่างบุคคลที่มีต่อกันในทางสร้างสรรค์ มิใช่เพียงแต่จากขนบธรรมเนียมประเพณี หรือการปฏิบัติทางศาสนา นอกจากนี้ จริยธรรม ยังอิงกับ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลและสังคม ความเชื่อของคนในสังคมเป็นสิ่งช่วยกำหนดกรอบ ลักษณะของคนในสังคมว่าอะไรคือ ดี อะไรคือ เลว จริยธรรมเป็นแนวความรู้พื้นฐานและความรับผิดชอบที่จะเลือกอย่างเหมาะสม⁹

จริยธรรม ในภาษาอังกฤษมีคำเรียกหลายคำ คือ ethics หรือจะเห็นว่าจะใช้คำว่า morals, conduct ซึ่งตามความหมายของไทยหมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ การงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

Ethics¹⁰ ในภาษาอังกฤษมี 2 ความหมาย ความหมายแรกคือ จริยธรรม Ethics หมายถึง ประมวล กฎหมายที่กลุ่มชน หรือสังคมหนึ่งๆ ยอมรับเป็นแนวควบคุมความประพฤติ เพื่อแยกแยะให้เห็นว่าอะไรควรหรือไปกันได้กับการบรรลุวัตถุประสงค์ของสังคม Ethics ที่ใช้ใน ความหมายนี้เป็นอันเดียวกับจริยธรรม เช่น Medical ethics (จริยธรรมทางการแพทย์) ซึ่งตรงกับ ความหมายของ Medical ethics ใน ภาษาอังกฤษว่า The rules or principles governing the professional conduct of medical practitioners. ความหมายที่สองของ Ethics เป็นความหมายที่ใช้ใน ภาษานักปรัชญา และ Ethics ในความหมายนี้แปลเป็น ไทยว่าจริยศาสตร์ พจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมาย จริยศาสตร์ ว่า ปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยความประพฤติ และการครองชีวิตว่า อะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไรผิด หรืออะไรควร อะไรไม่ควร

Moral philosophy¹¹ หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ศีลธรรมอันดี ตามธรรมเนียม ยุโรปอาจเรียก จริยธรรมว่า Moral philosophy (หลักจริยธรรม)

Code of Conduct หมายถึง มาตรฐานทางจริยธรรม ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์มาตรฐานของ พฤติกรรม และความประพฤติ ซึ่งสามารถอ้างอิงเป็นเอกสารสำหรับองค์กร หรือบุคคลทั่วไปที่มี

⁸ ราชบัณฑิตยสถาน ., www.royin.go.th/.

⁹ ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ “ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พิมพ์ครั้งที่ 1 2542 หน้า 9

¹⁰ กิตติยา โสภณโกไคย คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงอยู่กับสังคมประชาธิปไตย 2551

¹¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 หน้า 291

ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมาตรฐานทางพฤติกรรมและกรอบทางกฎหมาย และ
ขนบธรรมเนียมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานหรือชีวิตในองค์กร หน่วยงานราชการ หรือ
สถาบันต่าง ๆ โดยมีแนวทางปฏิบัติหลักคือ

1. หลักการด้านกฎหมาย
2. หลักการแลกเปลี่ยนข้อมูล
3. หลักการรักษาความลับ
4. หลักการด้านการใช้ข้อมูล
5. หลักการด้านการติดต่อสื่อสาร
6. หลักการด้านการเตรียมตัว
7. หลักการด้านการทำให้สำเร็จ
8. หลักการด้านความเข้าใจและการปฏิบัติ

นักวิชาการของไทยให้ความหมายจริยธรรม ว่า

สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง สิ่งควรประพฤติ และ
ประพฤติเหมาะสมในสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งสังคมยอมรับเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข¹²

สาโรช บัวศรี ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติเพื่ออยู่
ร่วมกันได้อย่างร่มเย็นในสังคม¹³

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ เห็นว่า จริยธรรม หมายถึง ความถูกต้องดีงาม สังคมทุกสังคม
จะกำหนดคุณเกณฑ์กติกา บรรทัดฐานของตนเองว่า อะไรเป็นสิ่งที่ดีงาม และอะไรคือความถูกต้อง
โดยทั่วไปมิได้มีการเขียนเป็นกฎข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตาม ซึ่งหากมีการละเมิด
จะถูกลงโทษโดยสังคม¹⁴

วิทย์ วิศทเวทย์ และ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง
แนวทางของการประพฤติปฏิบัติให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนและส่วนรวม จริยธรรม
ไม่ใช่กฎหมายเพราะกฎหมายเป็นสิ่งบังคับให้ทำตาม ส่วนจริยธรรมไม่มีบทลงโทษ คนมีจริยธรรม

¹² สมภพ ชีวรัฐพัฒน์. จริยธรรมกับชีวิต ภาควิชาการบริการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด
ยะลา กรุงเทพฯ นานาสีพิมพ์

2539 หน้า 3

¹³ เฟื่องอ้าง หน้า 23.

¹⁴ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ จริยธรรมทางวิชาการ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้า 2542

เพราะมีแรงจูงใจ กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนส่งภายนอกเพื่อให้คุณมีจริยธรรม¹⁵

กิตติยา โสภณโกไคย ได้อธิบายความหมายจริยธรรมขอบบุคคลที่พึงมีต่อสังคม ในสังคมประชาธิปไตย ว่าการมีคุณงามความดีในการทำหน้าที่พลเมืองของสังคมประชาธิปไตย เป็นความประพฤติที่เป็นธรรมชาติเกิดจากคุณธรรมในตัวเอง ซึ่งสรุปได้ว่า คือ

1. ข้อควรประพฤติปฏิบัติหรือกิริยาที่ควรประพฤติที่สอดคล้องกับหลักธรรมชาติ หรือความถูกต้องดีงาม เป็นการกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจอันเป็นพฤติกรรมที่คนดีควรกระทำอยู่เสมอ
2. เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติซึ่งจะต้องพัฒนาขึ้นโดยอาศัย กฎเกณฑ์ความประพฤติที่มนุษย์ควรประพฤติที่ได้จากหลักการทางศีลธรรม หลักปรัชญา วัฒนธรรม กฎหมายหรือ จารีตประเพณีเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม เป็นกรอบหรือ แนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม
3. เป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต¹⁶.

พุทธทาสภิกขุ กล่าวจริยธรรมยังเกี่ยวข้องกับ “ธรรม” ซึ่งให้นิยามความหมายของธรรม ไว้ 4 ประการ คือ

1. “ธรรม” ในความหมายแรก หมายถึง ธรรมชาติทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
 2. “ธรรม” ในความหมายที่สอง หมายถึง กฎธรรมชาติ กล่าวคือธรรมชาติสร้างกฎ ธรรมชาติเพื่อควบคุมธรรมชาติให้เกิดขึ้นตั้งอยู่และเป็นไปตามกฎธรรมชาติ เช่นกฎแห่งกรรม ส่วน
 3. “ธรรม” ในความหมายที่สาม หมายถึง หน้าที่หมายถึง หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติให้ ถูกต้องตามกฎของธรรมชาติ การปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎของธรรมชาติ และ
 4. “ธรรม” ในความหมายที่สี่ คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้ถูกต้องตาม กฎธรรมชาติ ผลที่เกิดขึ้น คือ ความสะอาด สว่าง สงบเยือกเย็นเป็นอิสระรวมเรียกว่า นิพพาน¹⁷
- ดังนั้น พอสรุปความหมาย “จริยธรรม” ได้ว่า เป็นแนวทางหรือข้อควรประพฤติ ปฏิบัติของมนุษย์ ภายใต้อำนาจที่พึงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ทั้งกาย วาจาและใจ ให้เป็นไปตามหลักแห่งคุณธรรม และเป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งมีคุณสมบัติทางความประพฤติ ที่สังคม

¹⁵ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ความรู้คู่คุณธรรม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544 หน้า 89.

¹⁶ กิตติยา โสภณโกไคย อ้างแล้ว

¹⁷ บำรุง ปญญาพล (โพธิ์ศรี) ปัญหาที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม พุทธศาสตร์

มุ่งหวังให้คนในสังคมนั้นมีความถูกต้องในความประพฤติ มีเสรีภาพภายในขอบเขตของมโนธรรม (Conscience) เป็นหน้าที่ที่สมาชิกในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้ว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด หากทุกคนกระทำในสิ่งที่ควรทำภายใต้บทบาทหน้าที่และธรรมชาติที่ควรจะเป็น ปัญหาสังคมต่างๆ จะลดน้อยลงไป

1.2 องค์ประกอบของจริยธรรม

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงผู้มีจริยธรรมควรมีลักษณะอย่างไร เมื่อพิจารณาจากความหมายและแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับจริยธรรมแล้ว สามารถแยกองค์ประกอบจริยธรรมของบุคคลได้คือ

ซาโรช บัวศรี¹⁸ ได้ให้ความเห็นว่า จริยธรรมมีหลายระดับ ซึ่งสามารถจำแนกตามระดับกว้างๆ ได้ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับของผู้ครองเรือน คือ โลกีย์ธรรม กับ ระดับของผู้ที่ละบ้านเรือนแล้ว คือ โลกุตตรธรรม

ผาณิต นิตินันท์ประกาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้สรุปลักษณะของผู้มีจริยธรรม เป็นผู้มีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความเพียรพยายามประกอบความดี ละอายต่อการปฏิบัติชั่ว
2. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม และมีเมตตากรุณา
3. เป็นผู้มีสติปัญญา รู้สึกตัวอยู่เสมอ ไม่ประมาท
4. เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ เพื่อความมั่นคง
5. เป็นผู้ที่รัฐสามารถอาศัยเป็นแกนหรือฐานให้กับสังคมสำหรับการพัฒนาใดๆ ได้¹⁹

ธีระพร อูวรรณโณ ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญ ของจริยธรรมของบุคคล ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความเข้าใจในเหตุผล ของความถูกต้องดีงาม

สามารถตัดสินใจแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิด

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึก ได้แก่ ความพึงพอใจศรัทธาเลื่อมใส

เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

¹⁸ ซาโรช บัวศรี จริยธรรม กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภา 2526 หน้า 15.

¹⁹ ผาณิต นิตินันท์ประกาศ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน “องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นยุคใหม่ใส่ใจจริยธรรม” เอกสารประกอบคำบรรยายในการสัมมนา ณ โรงแรมดิอิมเพรส เชียงใหม่ วันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ 2556

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก หรือพฤติกรรมที่บุคคลตัดสินใจ ที่กระทำถูกหรือในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน²⁰

วัลลภา จันทรพีญ สรุปลองค์ประกอบ ของจริยธรรมว่า จริยธรรม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทางด้านความรู้ความคิด ซึ่งได้นำความรู้ เจตคติและเหตุผลเชิงจริยธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่อยู่ในตัวของบุคคล ไม่สามารถมองเห็น ต้องใช้เครื่องมือวัด ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นพฤติกรรม ซึ่งสามารถสังเกตเห็นการกระทำเหล่านั้นได้โดยตรงและลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้นมี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของจริยธรรม องค์ประกอบด้านพฤติกรรมจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตร่วมกันของคนในสังคม โดยสังคมมุ่งหวังให้บุคคลมีพฤติกรรมจริยธรรมที่ดี²¹

ประเวศ วะสี ได้ให้ความสำคัญของจริยธรรมว่าเป็นพื้นฐานของสังคมที่จะนำไปสู่ความสันติ เพราะจริยธรรมเป็นเรื่องของการปลูกฝัง ซึมซับ ด้วยระยะเวลา มีตัวแบบที่ดี และเป็นตัวชี้วัดความเจริญที่แท้จริง และจริยธรรมเป็นเรื่องของตัวเอง การรู้ว่าตัวเองทำให้สามารถวางความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับผู้อื่นและสิ่งอื่นได้ถูกต้อง ความสัมพันธ์ที่ถูกต้องคือ จริยธรรม ฉะนั้นการมีปัญญาจึงมีจริยธรรมด้วยเสมอ ในขณะที่ความรู้อาจไม่มีจริยธรรมอยู่ด้วย การขาดจริยธรรมจะนำไปสู่วิกฤตการณ์ของสังคมและของโลก²²

นอกจากนี้ ยังคำที่มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า จริยธรรม อีกหนึ่งคำ คือ คำว่า ทศพิธราชธรรม (Virtues of the King) ซึ่งหมายถึง จริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรมประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน ถือได้ว่าเป็นหลักจริยธรรมอีกอันหนึ่งสำหรับนักการเมือง ที่ต้องนำไปปฏิบัติในหน้าที่ทางการงานการปกครอง คุณธรรมทั้ง 10 ประการสามารถแจกแจงได้ ดังนี้

²⁰ วีระพร อวรรณโม จริยธรรมกับการศึกษา กรุงเทพฯ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 หน้า 54

²¹ วัลลภา จันทรพีญ การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา วิทยานิพนธ์ ค.ด. (สาขาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544 หน้า 35

²² ประเวศ วะสี การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2546 หน้า 1

1. ทาน คือ การให้ การเสียสละ การให้น้ำใจ
2. สีส คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา ใจ ให้ปราศจากโทษ
3. บริจาค คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม
4. ความซื่อตรง คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัจย์สุจริต
5. ความอ่อนโยน คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส

6. ความเพียร คือ ความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน
 7. ความไม่โกรธ คือ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่น แม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ตามเหตุผล
 8. ความไม่เบียดเบียน คือ การไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น
 9. ความอดทน คือ การรักษาอาการ กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย การอดทนต่อสิ่งทั้งปวง
 10. ความยุติธรรม คือ ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เทียงธรรมเป็นหลัก
- จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของจริยธรรม ครอบคลุมถึงองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้อง องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นความพึงพอใจ ศรัทธาเลื่อมใสในการนาแนวคิด เจริญธรรมไปสู่การปฏิบัติและองค์ประกอบด้านพฤติกรรมมา แสดงออก ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลตัดสินใจกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์ต่าง ๆ
- ดังนั้น องค์ประกอบด้านแนวคิดจริยธรรมจึงควรประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบ (Accountability) คือ ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ด้วยความ پاکเพียร และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น
2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) คือ การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติ ปฏิบัติ อย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น
3. ความมีเหตุผล (Rationality) คือ ความสามารถในการใช้ปัญญา ในการประพฤติ ปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรอง พิสูจน์ให้ประจักษ์ ไม่หลงงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ โดยไม่ผูกพันกับอารมณ์ และความยึดมั่นของตนเอง ที่มีอยู่เดิมซึ่งอาจผิดได้
4. ความกตัญญูกตเวที (Gratitude) คือ ความรู้สึกสำนึกในอุปการคุณหรือบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเรา
5. ความมีระเบียบวินัย (Disciplined) คือ การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม
6. ความเสียสละ (Sacrifice) คือ การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่บุคคลที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง

7. การประหยัด (Thrifty) คือ การใช้สิ่งของพอเหมาะพอควรให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ไม่ให้มีส่วนเกินมากนัก รวมทั้งการรู้จักระมัดระวัง รู้จักยับยั้งความต้องการให้อยู่ในกรอบและขอบเขตที่พอเหมาะ

8. ความอดุสาหะ (Diligence) คือ ความพยายามอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน

9. ความสามัคคี (Harmony) คือ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพรียงร่วมมือกันกระทำการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

10. ความเมตตาและกรุณา (Loving Kindness and Compassion) คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีสุข กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

11. ความยุติธรรม (Justice) คือ การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผล ไม่มีความลำเอียง

1.3 แหล่งที่มาของจริยธรรม

นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจริยธรรมของบุคคลมีอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ทางสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สะสมกันมานาน ดังนั้นแหล่งที่มาของจริยธรรม โดยแบ่งเป็นด้านดังนี้

1.3.1 ด้านปรัชญา เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ประสบการณ์ทางปัญญาของมนุษย์ และศึกษาเกี่ยวกับหลักจริยธรรมของมนุษย์ เช่น ความดี หน้าที่ ความชอบธรรม ความประพฤติ จริยศาสตร์ เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญาศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมโดยตรงของมนุษย์

เพลโต (Plato)²³ ได้ให้ทัศนะด้านจริยธรรมสำหรับมนุษย์ว่า

1) ชีวิตมนุษย์นั้น ควรมีจุดมุ่งหมาย เพื่อปลดปล่อยวิญญาณออกจากความทุกข์ ชีวิตที่สมบูรณ์ควรมีเหตุผลทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีความยุติธรรมเป็นการทำความดีเพื่อทำความดีใจเพื่อวัตถุประสงค์อื่น

2) คุณธรรมที่สำคัญ มี 1 ประการ คือ ปัญญา เป็นรากฐานของคุณธรรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรทำด้วยความคิด ความรอบคอบระมัดระวังและมีเหตุผล ความกล้าหาญ เป็นคุณธรรมที่สำคัญและจำเป็นในการป้องกันชีวิตให้หลุดพ้นจากสิ่งชั่วร้าย ทำให้จิตใจตกเป็นทาสของกิเลส ความรู้จักประมาณ สามารถควบคุมประสาทสัมผัสของชีวิตด้วยเหตุผล เพื่อสร้างวินัยในตนเองให้รู้จักความพอดีในการดำเนินชีวิต ความยุติธรรม เป็นคุณธรรมของสังคมที่แสดงให้เห็นถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ การทำหน้าที่ การรักษาสัญญา ความกล้าหาญ ความจงรักภักดี ซึ่งบุคคลควรทำกิจกรรมไปด้วยความยุติธรรม

อริสโตเติล (Aristotle)²⁴ ได้วางหลักจริยธรรมสำหรับมนุษย์ไว้ว่า

²³ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ ความรู้คู่คุณธรรม กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544 หน้า 89.

1) ชีวิตที่ดี มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตไปตามหลักเหตุผลทำหน้าที่ของชีวิตให้สมบูรณ์มีความยุติธรรม รู้จักยั้งคิด มีอารมณ์ดี มีสุขภาพดี การดำเนินชีวิตควรปฏิบัติตามสายกลาง การปรับตัวของชีวิต มี 3 ระดับ คือ ชีวิตประจำวัน ชีวิตตามสังคม และชีวิตที่สงบ

2) ความดีของมนุษย์มี 3 ชนิด คือ 1 ความดีภายนอก ได้แก่ เกียรติยศ ชื่อเสียง ความดีทางวิญญาณ ได้แก่ สติปัญญา ความสุขและคุณธรรม ความดีทางร่างกาย ได้แก่ ความสมบูรณ์ทางร่างกายและสุขภาพดี

ดังนั้น จริยธรรมด้านปรัชญาจึงเป็นความรู้ ประสบการณ์ของบุคคลที่พึงจะได้รับจากการดำรงซึ่งความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งควรตั้งอยู่บนความมีคุณธรรม มีความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ การมีหน้าที่ และอยู่ในสังคมด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข

1.3.2 ด้านศาสนา โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำว่าจริยธรรม มักจะพิจารณาอยู่ในกรอบแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาเพราะคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม ดังคำกล่าวของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ว่า “จริยธรรมของสังคมไทยขึ้นอยู่กับระบบศีลธรรมของพุทธศาสนาว่ากำหนดหลักในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันไว้อย่างไร หลักจริยธรรมก็จะกำหนดให้ปฏิบัติตามนั้น”²⁵ คำสอนของศาสนาทุกศาสนา จะกำหนดคำสอนออกมาในรูปของคุณงามความดี ข้อห้าม และข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งทางกาย วาจา ใจ เป็นหลักยึดเหนี่ยวของสังคม สร้างสังคมให้สงบสุข คำสอนของศาสนาในศาสนาต่างๆ ตามที่ศาสดาเหล่านั้นท่านได้ปฏิบัติเองและสั่งสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม จนเกิดผลดีงามของการปฏิบัตินั้นเป็นที่ประจักษ์มาแล้ว เช่น หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา คำสอนของศาสนาคริสต์ หรือข้อปฏิบัติของศาสนาอิสลาม ซึ่งล้วนแต่เป็นต้นกำเนิดของกฎหมาย เป็นต้น

1.3.3 ด้านวรรณคดีและวรรณกรรม วรรณคดีของทุกชาติทุกภาษาย่อมมีแนวคิดและคำสอนที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ชาติที่มีความเจริญทางวัฒนธรรม ย่อมมีแนวคิดและคำสอนที่เป็นแนวทางสำหรับประพฤติปฏิบัติโดยถูกเก็บรักษาและเผยแพร่ในรูปของวรรณคดีนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าวรรณคดีหนังสือที่มีเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ประเพณี วัฒนธรรมการเมืองการปกครอง ประวัติของผู้นำล้วนกระทำแต่คุณงามความดี เป็นวรรณคดีที่มีคุณค่า นับเป็นแหล่งกำเนิด

²⁴ เฟิงอ้าง

²⁵ คึกฤทธิ์ ปราโมช ธรรมคดี กรุงเทพฯ นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ 2548 หน้า 25

หรือรวบรวมแนวคิดทางจริยธรรมได้อีกทางหนึ่ง แนวคิดหรือคำสอนในวรรณคดีไทยที่นำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้เป็นอย่างดีตัวอย่าง เช่น สุภายิต พระร่วง โคลงโลกนิติ สุภายิตสอนหญิง เป็นต้น²⁶

1.3.4 ด้านสังคม สภาพการดำรงชีพของคนในสังคม เป็นสังคมที่สงบสุขรุ่งเรือง การประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมกลายเป็นประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดกันรุ่นต่อรุ่น

1.3.5 ด้านการเมืองการปกครอง หลักในการปกครองที่นำมาใช้ในแต่ละสังคม โดยทั่วไปมักเกิดจากการผสมผสานกันของหลักการต่างๆ ทั้งที่เป็นหลักศาสนา และหลักปรัชญา จริตประเพณี แล้วพัฒนาขึ้นเป็นกฎข้อบังคับของสังคม ตลอดจนตราเป็นกฎหมายต่างๆ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม การปกครองประชาธิปไตยนั้น คือการปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่ ที่ว่าประชาชนเป็นใหญ่นั้น หมายถึงการที่ประชาชนแต่ละคน ทุก ๆ คน มีส่วนร่วมในการปกครองนั้น ก็คือ มาร่วมกันปกครอง แต่การที่ประชาชนจะมาร่วมกันปกครองให้ได้ผลดีประชาชนแต่ละคนก็จะต้องมีคุณภาพ ที่ว่ามีคุณภาพนั้น ก็คือ ประชาชนนั้นจะต้อง

1) เป็นธรรมาธิปไตย ถือธรรมเป็นใหญ่ คือ ตั้งอยู่ในหลักการ ยึดเอาความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม ประโยชน์สุขที่แท้จริงของชีวิตและสังคม เป็นเกณฑ์ เป็นมาตรฐาน

2) ประชาชนจะเป็นธรรมาธิปไตยได้ ก็ต้องมีการศึกษา มีสติปัญญา มีความรู้ ความเข้าใจว่า อะไรเป็นตัวธรรม คือ เป็นความจริง ความถูกต้อง ความดีงาม เป็นประโยชน์สุขที่แท้จริงจะมีศักยภาพที่จะปกครองตนเองได้โดยสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง ครั้นแล้วประชาชนที่มีคุณภาพเหล่านั้น ก็เอาศักยภาพของแต่ละคนมาประสานกัน ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมของตนให้สงบสุข เจริญพัฒนา มีความดีงาม ยิ่งขึ้นไป

2. จรรยาบรรณ

2.1 ความหมายของจรรยาบรรณ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จรรยาบรรณ [จันยาบัน] น. ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

²⁶ แพรภัทร ยอดแก้ว ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสยาม 2551 หน้า 27

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมใน การประกอบอาชีพ ที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาชีพประมวลขึ้นไว้เป็นหลักเพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตน

อคูล จันทรศักดิ์²⁷ แห่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้เขียนเป็นบทร้อยกรองพิมพ์เผยแพร่ทั่วไป ให้ความหมายครอบคลุมขอบเขต และเนื้อหาคำว่า “จรรยาบรรณ” ซึ่งเป็นหลักในการกำกับใจ ไว้ดังนี้

จรรยาบรรณ: คือความดี ความงาม ความหมัดจด คือคำหยาด เกียรติยศ อันสะอ้าน คือค่านิยม อุดมคติ ปณิธาน คือหลักการ สำหรับ กำกับใจ คือกฎ กติกา แห่งอาชีพ คือแสง ดวงประทีป สว่างใส คือวิถี นิติธรรม เรื่องราวไร ประพฤติเกิด ประพฤติใน จรรยาบรรณ

“จรรยา” (Etiquette) หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ เช่น จรรยาครู จรรยาตำรวจ จรรยาบรรณแพทย์ จรรยาบรรณทนายความ จรรยาบรรณนักกฎหมาย จรรยาบรรณนักวิจัย ฯลฯ

“จรรยาบรรณ” (Code of Conduct) หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพ การงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก

ดังนั้น จรรยาบรรณ (Code of Conduct) หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของบุคคลพึงประพฤติปฏิบัติในสาขาอาชีพของตน เป็นคำที่มีความหมายอย่างเดียวกันกับ “จริยธรรม” แต่มีความแตกต่างกันคือ จรรยาบรรณจะใช้ในการประกอบวิชาชีพ และมีการตราในลักษณะกฎหมาย มีสภาพบังคับที่แน่นอนและผู้ประกอบวิชาชีพเกรงกลัวบทลงโทษหากปฏิบัติผิดจรรยาบรรณ

3. จริยธรรมในวิชาชีพ

3.1 ความสำคัญของจริยธรรมในวิชาชีพ

Wilbert E. Moore (1970) อธิบายว่าวิชาชีพคือ การประกอบอาชีพเต็มเวลา โดยผู้ประกอบวิชาชีพ (professional) อุทิศตัวเองให้แก่อาชีพนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพอยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกัน และมักจะมีการตั้งสมาคมวิชาชีพอย่างเป็นทางการ ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความรู้และทักษะในการประกอบวิชาชีพ ได้รับการฝึกอบรม การศึกษาตรงตามสาขาที่ตนประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพ

²⁷ อคูล จันทรศักดิ์ คุณค่าของข้าราชการไทย จรรยาบรรณ 2552

ยึดมั่นอยู่กับเกณฑ์ของการประกอบวิชาชีพปฏิบัติงาน และให้บริการด้วยจิตใจสำนึกในวิชาชีพ จะต้องยึดมั่นอยู่กับเกณฑ์ของการประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกในวิชาชีพ มีความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพเนื่องจากมีความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพของตน²⁸

3.1.1 หลักเกณฑ์ของวิชาชีพ

Sumuel P. Huntington²⁹ ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพไว้ว่า เป็นอาชีพที่มีลักษณะพิเศษ 3 ประการ คือ

- 1) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) ผู้มีวิชาชีพจะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะทาง และทักษะในสาขานั้น ๆ ความเชี่ยวชาญมาจากการศึกษาที่ยาวนานร่วมกับประสบการณ์
- 2) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติงานโดยความชำนาญในการบริการในระบบสังคม เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การศึกษา หรือความยุติธรรม ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 3) ความเป็นหมู่คณะ (Corporateness) สมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพจะมีความรู้เป็นกลุ่มร่วมกันและรู้ว่าเป็นกลุ่มแยกต่างหากจากคนทั่วไป

3.2 ข้อปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการทำงานแก่ข้าราชการพลเรือนในวันจันทร์ที่ 1 เมษายน 2528 ความว่า

“...การทำงานให้สำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างที่สำคัญ คือ สามารถในการใช้วิชาความรู้อย่างหนึ่ง สามารถในการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างหนึ่ง ทั้งสองประการนี้จำเป็นต้องดำเนินคู่กัน ไป และจำเป็นต้องกระทำด้วยความสุจริตกายสุจริตใจ ด้วยความคิดเห็นที่เป็นอิสระปราศจากอคติ และด้วยความถูกต้องตามเหตุ ตามผลด้วย จึงจะช่วยให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายและเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์โดยครบถ้วนแท้จริง...”

นายอนันต์ อนันตกุล อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย เคยกล่าวไว้ในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2531 ว่าในการประกอบอาชีพต้องมีจิตสำนึกในด้านจริยธรรมอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่

1. จริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากเราทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมกันหลายคน เราจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน จริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ การประพฤติตนเสมอต้นเสมอปลาย

²⁸ วิชา ชินวรรณ. "จริยธรรมในวิชาชีพ กรุงเทพฯ ภาควิชามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2541

²⁹ สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์ 2541 หน้า 687-688

2. **จริยธรรมต่อหน้าที่การงาน** การทำงานเราต้องแข่งขันกันด้วยการสร้างคุณงามความดี โดยคุณงามความดีที่ว่านี้ ประกอบด้วย ความขยันหมั่นเพียร ความมีสติ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การไคร้ครวญไตร่ตรอง การสำรวจตนเอง การไม่ประมาท และการดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรม

3. **จริยธรรมที่ส่งเสริมเกียรติศักดิ์ศรีให้แก่ตน** ประกอบด้วย ความจริงใจต่อผู้อื่น ความตรงต่อเวลา ความจริงจังต่อหน้าที่ การรักษาคำพูด และความเชื่อมั่นในตนเอง

จริยธรรมทั้ง 3 ประการนี้ จะทำให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถครองใจเพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการได้อีกด้วย³⁰

ดังนั้น การประกอบอาชีพไม่ว่าจะหน่วยงานใด ย่อมต้องมีการจัดระเบียบในการอยู่ร่วมกันและการปฏิบัติหน้าที่ของคนหมู่มาก เนื่องจากในการทำงานบุคคลจะถูกกำหนดให้มีบทบาทที่แตกต่างกัน ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้อื่นในสังคมและบางอาชีพมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดกฎหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติ เช่น

1. **วิชาชีพข้าราชการพลเรือน** ตามข้อบังคับ ก.พ.ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือนมี 16 ข้อ ประกอบด้วยจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อหน่วยงาน จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน จรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม

ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- 2) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- 3) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- 4) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- 5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือน หรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา ซึ่งโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มี 5 สถาน คือ

³⁰ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จริยธรรมในการประกอบอาชีพ เอกสารประกอบการสอนครั้งที่ 2 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ศิลปศาสตรบัณฑิต 2557 หน้า 2

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดเงินเดือน
4. ปลดออก

2. **วิชาชีพข้าราชการตุลาการหรือผู้พิพากษา** ได้กำหนดจริยธรรมของข้าราชการตุลาการไว้โดยเฉพาะเรียกว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ โดยกำหนดเป็นข้อควรปฏิบัติและข้อควรละเว้น รวมทั้งหมด 44 ข้อ³¹ ใช้เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติตน หากมีการฝ่าฝืนย่อมถือได้ผู้ฝ่าฝืนมิได้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ อันเป็นการผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการซึ่งมีบทกำหนดโทษและวิธีพิจารณาไว้ แต่ประมวลจริยธรรมมิได้มีบทบังคับที่ชัดเจนเป็นเพียงส่วนประกอบในการพิจารณาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการตุลาการ มีสภาพบังคับในตัวซึ่งใช้ควบคู่กัน ไประหว่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการเป็นหลักและประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ

พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานแก่นักกฎหมายในโอกาสต่าง ๆ ในเรื่องความยุติธรรม มีดังนี้

“ กฎหมายมิใช่ตัวความยุติธรรม หากเป็นเพียงบทบัญญัติหรือปัจจัยที่ตราไว้เพื่อรักษาความยุติธรรม ผู้ใดก็ตาม แม้ไม่รู้กฎหมาย แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตแล้วควรจะได้รับ ความคุ้มครองจากกฎหมายเต็มที่ ตรงกันข้าม คนที่รู้กฎหมายแต่ใช้กฎหมายไปในทางทุจริต ควรต้องถือว่าทุจริต และกฎหมายไม่ควรคุ้มครองจนเกินเลยไป เพราะฉะนั้นไม่สมควรจะถือว่าการรักษาความยุติธรรมในแผ่นดินมีวงกว้างอยู่เพียงแต่ขอบเขตของกฎหมาย จำเป็นต้องขยายออกไปให้ถึงศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุและผลความเป็นจริงด้วย ” (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันจันทร์ 29 ตุลาคม 2522)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการพ.ศ.2534 หมวด 5 ส่วนที่ 1 ว่าด้วยวินัยข้าราชการตุลาการ มาตรา 57 บัญญัติว่า ข้าราชการตุลาการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายแก่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม อีกทั้งในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานตุลาการ นอกจากจะต้องมีความรู้ระดับดีมากในกฎหมายสารบัญญัติกฎหมายวิธีสารบัญญัติ กฎหมายมหาชน และกฎหมายเฉพาะทางแล้วผู้พิพากษายังต้องมีความ

³¹ ๑พจนฯ สันติ ทักกราด คุณธรรม – จริยธรรมในวิชาชีพกฎหมาย <http://www.thailandroad.com/chaninat/virtue.htm>

ชื่อเสียงสุจริตและมีทัศนคติที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ ไม่เบี่ยงเบนไปจากปทัสสถานของสังคมทั่วไป ยังมีประมวลจริยธรรมตุลาการเข้ามาควบคุมอีกชั้นหนึ่ง

ซึ่งเป็นมาตรฐานสูงกว่าความประพฤติทั่วไปของผู้พิพากษา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ พ.ศ. 2534 มาตรา 55³² ประกอบมาตรา 62 ทำให้การควบคุมความประพฤติของผู้พิพากษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีผลในทางปฏิบัติเพราะการฝ่าฝืนจริยธรรมตุลาการเท่ากับเป็นการฝ่าฝืนวินัยข้าราชการตุลาการ³³

การลงโทษทางวินัยข้าราชการตุลาการ มี 5 สถาน คือ

1. ไล่ออก
2. ปลดออก
3. ให้ออก
4. งดเลื่อนตำแหน่งหรืองดเลื่อนเงินเดือน
5. ภาคทัณฑ์

3. วิชาชีพทนายความ ถือเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่จะค้นหาความจริงเบื้องหลังของข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามด้วยทกกฎหมาย ปรึกษาประครองและผดุงความยุติธรรม มีพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 51 บัญญัติไว้ว่า “ทนายความต้องประพฤติตนตามข้อบังคับว่าด้วยมารยาททนายความตามที่สภาทนายความได้ตราเป็นข้อบังคับ ทนายความผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวข้างต้นให้ถือว่าทนายความผู้นั้นประพฤติผิดมารยาททนายความ”³⁴

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 51 บัญญัติไว้ว่า “ทนายความต้องประพฤติตนตามข้อบังคับว่าด้วยมารยาททนายความตามที่สภาทนายความได้ตราเป็นข้อบังคับ ทนายความผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวข้างต้น ให้ถือว่าทนายความผู้นั้นประพฤติผิดมารยาททนายความ

³² พระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ.2534

มาตรา 55 ข้าราชการตุลาการต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้โดยเคร่งครัด และในการพิจารณาพิพากษาคดีต้องอยู่ในมรรยาท อันดีงาม ผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ 3 ในหมวดนี้

มาตรา 62 ข้าราชการตุลาการต้องถือปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและประเพณีของทางราชการและจริยธรรมของข้าราชการตุลาการ ตามที่ ก.ต. กำหนด

³³ สทรรฐ กิติ สุขการ ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้พิพากษา วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์

³⁴ สันติ ทักกราล อ้างแล้ว หน้า 1

มาตรา 52 บัญญัติไว้ว่า “โทษผิดมารยาททนายความ” มี 3 สถาน คือ

1. ภาคทัณฑ์ หรือ
2. ห้ามทำการเป็นทนายความมีกำหนดไม่เกินสามปี หรือ
3. ลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ

4. **วิชาชีพครู** จรรยาบรรณวิชาชีพครู³⁵ หมายถึง ประมวลความประพฤติกรรมหรือกิริยาอาการที่ ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาส่งเสริม เกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของความเป็นครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในการร่างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในระหว่างวันที่ 8-10 เมษายน 2524 ผลการประชุม ที่ประชุมเห็นชอบให้แบ่งจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็น 4 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ว่าด้วยอุดมการณ์ครู ซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู

หมวดที่ 2 ว่าด้วยเอกลักษณ์ของครู โดยเน้นให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่างจากบุคคลในอาชีพอื่น

หมวดที่ 3 ว่าด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู

หมวดที่ 4 ว่าด้วยบทบาทของครูต่อบุคคล และสังคม

5. **วิชาชีพวิศวกรรม** พระราชบัญญัติวิศวกรได้ให้ความสำคัญแก่จรรยาบรรณวิศวกรมาก โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ซึ่งกรรมการจะต้องมาจากการแต่งตั้งของที่ประชุมใหญ่สภาวิศวกร (มาตรา 53) และยังกำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้กรรมการจรรยาบรรณเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 59 วรรคสอง) ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองทางกฎหมายกับกรรมการจรรยาบรรณ ผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือและการขัดขวางหรือประทุษร้ายต่อกรรมการจรรยาบรรณจะต้องได้รับโทษอย่างรุนแรงบุคคลใดที่ได้รับความเสียหายหรือพบการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ได้รับใบอนุญาต มีสิทธิกล่าวหาผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นต่อสภาวิศวกร (มาตรา 51) ซึ่งสภาวิศวกรจะต้องเสนอเรื่อง ดังกล่าวต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณโดยไม่ชักช้า หากคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดอย่างร้ายแรงอาจวินิจฉัยให้พักใบอนุญาต ภายในกำหนด 5 ปี หรือ เพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

การฝ่าฝืนพระราชบัญญัติวิศวกรเป็นความผิดต่อแผ่นดิน ผู้กระทำการฝ่าฝืนย่อมต้องได้รับโทษทางอาญา ซึ่งมีโทษทั้งปรับและจำ ดังต่อไปนี้

³⁵ พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ จรรยาบรรณวิชาชีพครู (Code of Ethics of Teaching Profession)

1. การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือแอบอ้างว่าตนพร้อมจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา 71)

2. การโฆษณาว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา 72)

3. ผู้ได้รับคำสั่งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการจรรยาบรรณหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มาให้อภัยคำแต่ไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา 73)

4. ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วน กรรมการของบริษัท ต้องระวางโทษตามที่กำหนด ค่าปรับสำหรับนิติบุคคลต้องระวางโทษ ไม่เกิน 10 เท่า ของอัตราค่าปรับสำหรับความผิดนั้น (มาตรา 74)³⁶

6. **วิชาชีพเวชกรรม** เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในรักษาพยาบาล เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบวิชาชีพย่อมต้องมีจริยธรรมสูงเหมือนวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งได้กำหนดในข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 สรุปได้ดังนี้

1. แพทยสภามีวัตถุประสงค์ควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม (มาตรา 7)

2. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เวชกรรม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับแพทยสภา (มาตรา 31)

3. เมื่อคณะกรรมการได้รับสำนวนการสอบสวนและความเห็นของคณะอนุกรรมการสอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาสำนวนการสอบสวน และความเห็นดังกล่าว คณะกรรมการอาจให้คณะอนุกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม ก่อนวินิจฉัยชี้ขาดก็ได้ คณะกรรมการอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (มาตรา 39)

- 1) ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ
- 2) ว่ากล่าวตักเตือน
- 3) ภาคทัณฑ์
- 4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองปี
- 5) เพิกถอนใบอนุญาต

³⁶ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๙ ให้เป็นที่สุด

4. ให้เลขาธิการแจ้งคำสั่งแพทยสภาตามมาตรา 39 ไปยัง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษเพื่อทราบ และให้ บันทึกคำสั่งนั้นไว้ในทะเบียนผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมด้วย (มาตรา 40)

5. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้ถือว่า มิได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัตินับแต่วันที่ คณะกรรมการสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ใด ถูกศาลพิพากษาลงโทษตามมาตรา 43 และคดีถึงที่สุดแล้ว ให้คณะกรรมการ สั่งเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 41)

6. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต อาจขอรับใบอนุญาตอีกได้เมื่อพ้นสองปีนับแต่วันถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต แต่เมื่อ คณะกรรมการได้พิจารณา คำขอรับใบอนุญาตและปฏิเสธการออกใบอนุญาต ผู้นั้น จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้อีกต่อเมื่อสิ้นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการ ปฏิเสธการออกใบอนุญาต ถ้าคณะกรรมการปฏิเสธการออกใบอนุญาตเป็นครั้งที่สองแล้ว ผู้นั้นเป็นอันหมดสิทธิขอรับใบอนุญาตอีกต่อไป (มาตรา 42)

7. ผู้ที่ประกอบวิชาชีพแต่ไม่ได้รับอนุญาต หรือแสดงต่อบุคคลอื่น มิโทษจำคุก ดังนั้น จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นเครื่องกำหนดการกระทำของผู้มีอาชีพนั้น ๆ เพื่อให้ปฏิบัติตามและอยู่ร่วมกันในกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกันอย่างมีระเบียบแบบแผน รวมถึงกำหนดคบบทลงโทษสำหรับบุคคลที่กระทำผิดจรรยาบรรณ เช่น ข้าราชการ เมื่อทำผิดจรรยาบรรณต้องรับโทษทางวินัยข้าราชการ แพทย์ พยาบาล ต้องรับโทษ ตามที่แพทยสภามีคำสั่งลงโทษ เช่น พักใบอนุญาต หนายความ ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติหนายความ วิศวกร ต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติวิศวกรรม เช่นนี้แล้วทุกกลุ่มอาชีพจะต้องมีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามและหากฝ่าฝืนต้องมีบทลงโทษสำหรับการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณและมีกฎหมายบัญญัติบทลงโทษนั้นไว้

4. ทฤษฎี แนวคิดทางจริยธรรม

4.1 หลักสุจริต

4.1.1 ความเป็นมาของหลักสุจริต

แนวคิดเรื่องหลักสุจริตมีอยู่หลายพันปีมาแล้ว เนื่องด้วยวิวัฒนาการและอิทธิพลของกฎหมายโรมัน หลักสุจริตได้รับการยอมรับและเป็นส่วนสำคัญของระบบกฎหมาย แนวคิดเรื่องหลักสุจริตมีอยู่ทั้งในกฎหมายท้องถิ่นและกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นหลักกฎหมาย

ทั่วไปได้รับการยอมรับ พัฒนามาจากความเชื่อของมนุษย์ในเรื่องศาสนาและคำสาบาน มีที่มาจากกรณีที่มนุษย์ประพฤติตนเสื่อมทรามออกนอกแนวปฏิบัติเดิม และเมื่อสังคมมนุษย์ไม่มีสังขธรรม และความยุติธรรม จึงจำเป็นต้องมีวิธีควบคุมมนุษย์ การให้คำสาบานตามหน้าที่ทางศาสนาเป็นวิธีที่นำมาใช้เกือบทุกชนชาติ และศาสนา แนวคิดเรื่องความสุจริต สอดคล้องกับศาสนาคริสต์ เป็นแนวคิดของกฎหมายโรมันและกฎหมายธรรมชาติ

ซึ่งมีนักกฎหมายกล่าวว่า กฎหมายหมายธรรมชาติมีบทบาทสำคัญต่อแนวคิดเรื่องความสุจริตเช่นกัน สำนักกฎหมายธรรมชาติมีความคิดว่าความยุติธรรมเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของมนุษย์ ซึ่งแสวงหาและต้องการจะค้นหาคำตอบว่าความยุติธรรมคืออะไร³⁷

นักกฎหมายโรมันได้พัฒนาหลักสุจริตให้เป็นหลักกฎหมายจริยธรรม (Principle of legal ethics) ซึ่งเป็นแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติโดยมุ่งที่จะให้เกิดความยุติธรรมความเป็นธรรมอย่างแท้จริง หลักสุจริตจึงมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาคความแย้งกระด้างหรือความไม่ยุติธรรมของกฎหมาย³⁸

โดยทั่วไปแล้วอาจกล่าวได้ว่าความสุจริตประกอบด้วยความซื่อสัตย์ (honesty) ที่มีอยู่ในความประพฤติตามสัญญาของคู่สัญญาหรือความจงรักภักดี (loyalty) ต่อคู่สัญญา อีกฝ่ายความสุจริตเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องความจงรักภักดีและความเคารพต่อคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ อาจกล่าวได้ว่าความสุจริตประกอบด้วยองค์ประกอบทางจิตใจ (psychological) และองค์ประกอบทางจริยธรรม (ethical) องค์ประกอบทางจิตใจนั้นประกอบด้วยความเชื่อที่ว่าบุคคลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งองค์ประกอบทางจิตใจนี้อาจเรียกว่า “ความเชื่อตามความสุจริต” (good faith-belief) ส่วนองค์ประกอบทางจริยธรรมนั้นประกอบด้วยการประพฤติตามหลักศีลธรรม ซึ่งเรียกว่า “ความซื่อสัตย์ตามความสุจริต” (good faith-probity, good faith-honesty)³⁹

ระบบกฎหมายเยอรมันยอมรับว่าหลักสุจริตในประมวลกฎหมายแพ่งเป็นแนวคิดในทางกฎหมายทั่วไป (*ein allgemeiner Rechtsgedanke*) ที่สามารถนำมาบังคับใช้ได้ ในขอบเขตของกฎหมายมหาชนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการชำระไว้ ซึ่งลักษณะพิเศษของความสัมพันธ์ในทางมหาชน อย่างไรก็ตามแม้ว่าในหลายกรณีศาลปกครองแห่งสหพันธรัฐ จะได้นำหลักสุจริตมาปรับใช้ในฐานะหลัก กฎหมายพื้นฐานของหลักการคุ้มครองความเชื่อ โดยสุจริต

³⁷ สมยศ เชื้อไทย ความรู้นิติปรัชญาเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน) 2541 หน้า 75-80

³⁸ นารีมาน รักธรรม การนำหลักสุจริตมาใช้ในทางกฎหมายอาญา:การศึกษาเฉพาะกรณีการตอบข้อหารือโดยกรมสรรพากร นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2549 หน้า 8

³⁹ เฟ็งฮ้าง

คำว่า “สุจริต” ในความหมายโดยทั่วไปอย่างกว้างโดยไม่หมายเฉพาะเจาะจงถึงความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคู่กรณีแต่เป็นมาตรฐานทั่วไป ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ให้ใช้เป็นเครื่องวัดความประพฤติของมนุษย์ในกรณีต่าง ๆ ว่าการกระทำเหล่านั้น อยู่ในกรอบที่กฎหมายจะสนับสนุนหรือประณามหรือไม่⁴⁰

4.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตและจริยธรรม

คำว่าสุจริตเป็นถ้อยคำที่ปรากฏขึ้นในกฎหมายที่พบเห็นเสมอ เป็นต้นว่า ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 5 และ มาตรา 6 ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปหรือปรากฏตัวในมาตราโดยเฉพาะ เป็นต้นว่ามาตรา 1299 ซึ่งมาตราดังกล่าวนั้นมีลักษณะเป็น “บทกฎหมายยุติธรรม” (*Jusaecium*) ซึ่งเป็นตัวบทกฎหมายที่ไม่ได้กำหนดผลทางกฎหมายไว้อย่างชัดเจน ตัวบทจะมีลักษณะเป็นการเปิดช่องให้ผู้ใช้ตีความ ประยุกต์ให้กฎหมายนั้นสมบูรณ์เหมาะสมกับสภาพสังคม พฤติการณ์ และกาลสมัยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม หมายความว่า การใช้การตีความก็ต้องคำนึงถึงหลักสุจริต เป็นสำคัญ และยังมีลักษณะเป็นบทบังคับ (*Jus cogens*) ที่ไม่สามารถตกลงเป็นอย่างอื่นเพื่อยกเว้นกฎหมายได้ หลักสุจริตซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่เป็นเหมือนเสาหลักของกฎหมายทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเอกชนหรือกฎหมายมหาชน เพื่อการใช้และการตีความก็ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักสุจริต ซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมต่อกันที่สำคัญที่ทำให้ตัวบทกฎหมายเหล่านี้อำนวยความสะดวกได้อย่างแท้จริงเพื่อรักษาไว้ซึ่งจริยธรรมและศีลธรรมในสังคม⁴¹

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยนี้จึงได้หยิบยกหลักสุจริตซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไป เป็นทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์กับจริยธรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่าจริยธรรมเป็นพื้นฐานหนึ่งของมนุษย์ที่จะต้องยึดถือ หากมนุษย์รักษาไว้ซึ่งจริยธรรมแล้วการกระทำผิดกฎหมายจะลดน้อยลง แม้ว่าจริยธรรมไม่ได้เป็นกฎหมายโดยตรง และไม่สามารถบังคับใครให้เป็นคนดีได้ทั้งหมด แต่ยังแสดงให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์มีจริยธรรมแล้ว ก็จะไม่ทำผิดกฎหมาย หลักสุจริตมีความสัมพันธ์กับจริยธรรม คือ

- 1) หลักสุจริต และจริยธรรมมาจากพื้นฐานความเชื่อทางศาสนา คำสอนของแต่ละศาสนาได้สอนเรื่องสุจริต และจริยธรรมควบคู่กัน
- 2) หลักสุจริต เป็นหลักกฎหมายที่วัดความประพฤติของมนุษย์ในกรณี ต่าง ๆ ว่าการกระทำเหล่านั้นอยู่ในกรอบที่กฎหมายจะสนับสนุนหรือประณามหรือไม่ ส่วนจริยธรรมเป็น “หลักแห่งความประพฤติ” แนวทางการประพฤติ ซึ่งทุกคนควรมีจริยธรรมในการประพฤติตนให้อยู่บนความถูกต้องตามธรรมเนียมองครองธรรม ตามความหมายทั้งสองมุ่งให้มนุษย์ประพฤติปฏิบัติ

⁴⁰ วรณรี สิงโต หลักสุจริต แนวการศึกษาวิชา กฎหมายแพ่ง ลักษณะสัญญาและลักษณะละเมิดและหลักกฎหมายเปรียบเทียบชั้นสูง พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2556 หน้า 1-20

⁴¹ กมล ดันจันวัฒนกุล หลักสุจริต วรสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ 5 พฤษภาคม-สิงหาคม 2555 หน้า 1

ตามธรรมเนียมของธรรมเนียมเพื่ออยู่ในกรอบที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อปฏิบัติโดยไม่มีจริยธรรมย่อมได้รับการประณาม

3) องค์ประกอบของหลักสุจริตที่มนุษย์พึงต้องมี เช่น ความซื่อสัตย์ ความเชื่อใจ ความจงรักภักดี ความมีศีลธรรม เป็นองค์ประกอบที่มนุษย์พึงปฏิบัติตามจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์

4.2 ทฤษฎีจริยศาสตร์

4.2.1 เจริญกรณียจริยธรรมของ อิมมานูเอล ค้านต์ (Immanuel Kant) ค้านต์ อธิบายกฎจริยธรรมในทฤษฎีจริยศาสตร์ว่า “หน้าที่” เป็นแกนหลัก เห็นได้จากการที่เขาจะกล่าวถึงกฎจริยธรรมโดยใช้คำว่า “หน้าที่” (duty) แทนเสมอ ค้านต์ กล่าวว่า “ฉะนั้นหลักข้อแรกของจริยธรรมก็คือ การกระทำที่จะมีค่าทางจริยธรรมจะต้องเกิดจากหน้าที่หลักข้อสองก็คือ ค่าทางจริยธรรมของการกระทำที่เกิดจากหน้าที่นั้นมีได้อยู่ที่จุดหมายที่ต้องการจะบรรลุ แต่อยู่ในคติ (maxim) ที่ก่อให้เกิดการกระทำนั้น” และยังอธิบายอีกว่า การกระทำที่มีคุณค่าทางจริยธรรมหรือการกระทำที่ถูกต้องเป็นการกระทำที่ทำด้วยเจตนาดี (good will) เจตนาดีจึงเป็นเงื่อนไขจำเป็นของการกระทำตามหน้าที่⁴²

4.2.2 จริยธรรมที่ตั้งอยู่บนหลักคิดสัมพัทธภาพนิยม (Relativism) ซึ่งมีธรรมชาติพื้นฐานเกี่ยวข้องกับด้านอารมณ์ ความรู้สึก วัฒนธรรม และผลลัพธ์ ที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (Consequences) ขอบเขตของหลักจริยธรรมแนวสัมพัทธภาพจึงครอบคลุมหลักคิดย่อยอื่น

1) หลักคิดเชิงอัตนิยม (Subjectivism) เน้นดุลยพินิจ ค่านิยมส่วนบุคคล บุคคลมีพันธะกับอะไร เช่น ถูก ผิด ดี ชั่ว มิได้เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่จริง ๆ กับการกระทำนั้น ๆ แต่ขึ้นอยู่กับผู้ชี้ขาด

2) หลักคิดเชิงสัมพัทธภาพด้านวัฒนธรรม (Cultural Relativism) เน้นวัฒนธรรม เช่น ความถูกต้องที่ว่าวัฒนธรรมนั้นกำหนดและอธิบายไว้อย่างไร

3) หลักคิดเชิงตัวตนนิยม (Egoism) เน้นผลประโยชน์ส่วนบุคคล เช่น ความถูกต้องคือสิ่งที่บุคคลได้รับผลประโยชน์

4) หลักคิดเชิงอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism) เน้นความพึงพอใจของมนุษย์ เช่นความดีคืออะไรก็ได้ที่สร้างความสุขมากที่สุด ให้จำนวนคนที่มากที่สุด (ทฤษฎีที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับความชอบธรรมให้กับวาทกรรมทุนนิยม ที่มีรากฐานอยู่ที่การกดขี่ ขูดรีดทางชนชั้น การเอารัดเอาเปรียบผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง)⁴³

⁴² สารานุกรมปรัชญาออนไลน์ฉบับพอดสังเขป, กลุ่มไทยทำปรัชญา, สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), <http://www.philospedia.net/Deontologicaethics.html>

⁴³ วัชวุฒิ บุญลอย จริยธรรมของนักการเมืองในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 3

4.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องและการขัดกันของผลประโยชน์

พัฒนาการของการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม โดยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่สำคัญ ดังนี้

พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)⁴⁴ ลอว์เรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวเพียร์เจท์ และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11-25 ปี และเขายังเชื่อว่า ในการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นจะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวเท่านั้น การวิเคราะห์ผลรวมและได้ทำการวิจัยอย่างกว้างขวางในประเทศอื่นที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากสหรัฐอเมริกา โคลเบอร์กได้คิดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีระบบการให้คะแนนอย่างมีระเบียบ แบบแผน ผู้ที่จะใช้วิธีการให้คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรม จะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษ โดยสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาทางจริยธรรมที่ผู้ตอบยากที่จะตัดสินใจได้ว่า “ถูก” “ผิด” “ควรทำ” หรือ “ไม่ควรทำ” อย่างเด็ดขาด เพราะขึ้นกับองค์ประกอบหลายอย่าง การตอบจะขึ้นกับวัยของผู้ตอบ เกี่ยวกับความเห็นใจในบทบาทของผู้พฤติกรรมในเรื่องค่านิยม ความสำนึกในหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ความยุติธรรมหรือหลักการที่ตนยึด จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้ตอบวัยต่าง ๆ โคลเบอร์ก ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งทั้ง 3 ระดับนั้นจัดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมได้ 6 ขั้น ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 บุคคลใช้เกณฑ์ทางจริยธรรม โดยยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ การเชื่อฟังเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ (2-7 ปี)	(1) ระดับก่อนเกณฑ์ (2-10ปี)
ขั้นที่ 2 บุคคลใช้หลักเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตนหรือการแสวงหารางวัล เป็นระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ของสังคม (7-10 ปี)	
ขั้นที่ 3 บุคคลทำตามความคาดหวังและการยอมรับในสังคมยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี)	(2) ระดับทางกฎเกณฑ์ (10-16 ปี)
ขั้นที่ 4 บุคคลยึดกฎระเบียบ และการทำตามหน้าที่เป็นหลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม เป็นระดับจริยธรรมตามวิจารณ์ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์ของสังคม (13-16ปี)	

⁴⁴ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม เอกสารประกอบการสอนครั้งที่ 2 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2557 หน้า 2

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 5 บุคคลยึดหลักสัญญาประชาคม หรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	
ขั้นที่ 6 บุคคลยึดหลักการคุณธรรม อุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	(3) ระดับเหนือกฎเกณฑ์

โคลเบิร์ต เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนี้ โคลเบิร์ต ยังพบว่า ส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา

4.4 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมประชาธิปไตย⁴⁵

ไมเคิล กรอส (Michael L. Gross) เขียนไว้ใน *Ethics and Activism: The Theory and Practice of Political Morality* เชื่อว่า ความมั่นคงของประชาธิปไตยสมัยใหม่มีพื้นฐานอยู่บนจริยธรรมและการดำเนินการของจิต เมื่อรัฐทำผิดพลาด มันขึ้นอยู่กับดำเนินการแก้ไข โดยมีพลเมืองที่ใช้อารมณืความรู้สึกเชิงศีลธรรมจรรยา นำพวกเขาไปสู่การรู้และแก้ไขความผิด แต่ความรู้สึกเชิงศีลธรรมจรรยาที่ว่านี้ยังมีปัญหาที่การตีความ แต่ฮาเบอร์มาส (Habermas). และ จอห์น เดวี (John Dewey) นักทฤษฎีเหล่านี้เห็นว่า ความยุติธรรมต้องเป็นหลักการอันดับแรกของการเมือง และนิยามความยุติธรรมโดยใช้คำที่แตกต่างกันออกไป เช่น ผลประโยชน์ ความเป็นธรรม หรือบรรยายเชิงจริยธรรม แต่แนวความคิดหลัก คือ ความยุติธรรม เป็นหลักพื้นฐานของความเป็นอิสระ ความมีเกียรติ และความเป็นปัจเจก Gross ทำการวิจัย พบว่าปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถทางการเมืองมากที่สุด ส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีความสามารถทางจริยธรรมน้อยที่สุด

4.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

มีนักกฎหมาย นักวิชาการต่างประเทศให้คำนิยามคำว่า ทุจริตคอร์รัปชันแตกต่างกัน J.J Senturia⁴⁶ ได้ให้คำจำกัดความว่า “คอร์รัปชัน” คือ การใช้อำนาจสาธารณะโดยมิชอบเพื่อ

⁴⁵ ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ คุณธรรมจริยธรรม ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข 2556

⁴⁶ ฐานันท์ วรรณโกวิท ประสบการณ์จากการฝึกอบรม เส้นทางคอร์รัปชัน ณ มหาวิทยาลัยตุลัส 1 กاپิ โดล วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ สำนักงานศาลยุติธรรม หน้า 44

ผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งต่อมานักวิชาการหลายคนมีความเห็นว่า คำว่า “คอร์รัปชัน” กับคำว่า “ให้สินบน” มีความหมายอย่างเดียวกัน คำว่าคอร์รัปชันไม่ควรจำกัดอยู่ในวงราชการเท่านั้น

การทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันมีวิวัฒนาการมาจากอดีต ที่อาจจะนำไปสู่สาเหตุของการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย

4.5.1 ทฤษฎีอุปถัมภ์ โครงสร้างของสังคมมีความสัมพันธ์ในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยในความเท่าเทียมกัน โดยต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ต่างตอบแทนฝ่ายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่าจะเป็นผู้ให้ทางด้านวัตถุและฝ่ายที่มีฐานะด้อยกว่าจะตอบแทนด้วยความจงรักภักดี ซึ่งเรียกว่าระบบอุปถัมภ์ ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นมิตร แต่เป็นมิตรภาพที่ขาดคุณ เนื่องจากอีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป เพื่อใช้ในการแสวงหาประโยชน์ในการแสวงหาประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระบบอุปถัมภ์ก่อให้เกิดหรือมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการคอร์รัปชัน เนื่องจากระบบอุปถัมภ์เป็นระบบซึ่งมีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดพวกพ้องในองค์กรทำให้ง่ายต่อการเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและยากต่อการตรวจสอบ

4.5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ⁴⁷ เกี่ยวกับลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นการเน้นย้ำความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการไม่สิ้นสุด ความต้องการพื้นฐาน คือความต้องการทางกายภาพและชีวภาพ และความต้องการระดับสูง คือความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ดังนั้นการจัดอันดับความต้องการจึงเริ่มต้นจากลำดับชั้นสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้

- 1) ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด หรือความต้องการประจักษ์ตน
- 2) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ
- 3) ความต้องการในสังคม ความรักและความเป็นเจ้าของ
- 4) ความต้องการในความปลอดภัยและความมั่นคง
- 5) ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ

ความต้องการเหล่านี้ของมนุษย์ก่อให้เกิดการทุจริต เนื่องจากต้องการจะตอบสนองความต้องการของตนเองไม่ว่าทรัพย์สินหรือเงินทองซึ่งเป็นส่วนประกอบที่เกิดการทุจริตขึ้น

ทฤษฎีการทุจริต เกิดจากองค์ประกอบ 3 ปัจจัย คือ ความไม่ซื่อสัตย์ โอกาสที่เอื้ออำนวยและสิ่งเร้า กล่าวคือ

1. ความไม่ซื่อสัตย์ เมื่อมนุษย์ยังมีความต้องการ ความโลภ แม้ถูกสะกดด้วยจริยธรรม คุณธรรม และบทลงโทษทางกฎหมายก็ตาม ความจำเป็นทางเศรษฐกิจมีส่วนผลักดันให้บุคคลตัดสินใจกระทำความผิดเพื่อให้ตนเองอยู่รอด ความไม่ซื่อสัตย์จึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการก่อให้เกิดบุคคลทุจริตเพื่อต้องการสิ่งตอบแทน หรือผลประโยชน์ เช่น ทรัพย์สิน ชื่อเสียง

⁴⁷ เพิ่งอ้าง หน้า 45

2. โอกาส ผู้กระทำความผิดพยายามที่จะหาโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการทุจริต โอกาสที่เข้าวนต่อการทุจริตย่อมกระตุ้นให้เกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้นกว่าโอกาสที่ไม่เปิดช่อง นโยบายของฝ่ายบริหารจัดการ ที่ไม่มีระบบเพียงพอต่อการที่มีรับคนไม่ซื่อสัตย์เข้ามาทำงาน ดังนั้น การควบคุมด้วยกลไกภายในจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการลดโอกาสของบุคคลในการกระทำความผิด

3. การจูงใจ การทำความเข้าใจถึงมูลเหตุจูงใจให้บุคคลตัดสินใจกระทำการทุจริต จะนำไปสู่การหามาตรการในการป้องกันการทุจริต ประเภทของการจูงใจให้บุคคลกระทำการทุจริตแยกได้ดังนี้

- 1) มีความทะเยอทะยานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด
- 2) ประารถนาจะยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นเพื่อทัดเทียมบุคคลในสังคม
- 3) ปัญหาทางการเงิน ซึ่งต่อเนื่องจากปัญหาการพนัน ความเจ็บป่วย หนี้สิน
- 4) การกระทำเพื่ออยากเด่น อยากมีชื่อเสียงในสังคม
- 5) ความต้องการที่จะแก้แค้น ซึ่งอาจมาจากผู้บังคับบัญชา
- 6) ทำเพื่ออูมคตขของตนเอง

4.6 แนวคิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ขงจื้อได้เสนอแนวคิดด้านคุณธรรมทางการเมือง (Political Virtue) และจริยธรรมทางการเมือง (Political Morality) เอาไว้ว่า “นักปกครองต้องแก้ไขความบกพร่องของตนเองก่อน ประชาชนจึงแก้ไขความชั่ว ความบกพร่องของแต่ละคนก่อน นักปกครองและประชาชนต้องข่มจิตข่มใจจากการกระทำผิดกระทำบาปของแต่ละคนก่อน คือตั้งต้นแต่ควบคุมจิตใจของแต่ละคนเป็นปฐม และขยายออกไปที่ครอบครัว จากครอบครัวขยายไปที่รัฐ ขยายไปที่ชาติ ก็จะขยายไปทั่วโลก”

Montesquieu กล่าวว่า “คุณธรรมทางการเมือง” คือ การเคารรพกฎหมายและการรักประเทศชาติ (Love of Law and Country)

เม่งจื้อ กล่าวถึงปรัชญาในการปกครองโดยธรรมว่า “ธรรมดาธรรมชาติของมนุษย์ในส่วนลึกของจิตใจที่แท้จริงไม่ต้องการเบียดเบียนกันและกันอยู่แล้ว ฉะนั้นนักบริหาร นักปกครอง ต้องอาศัยหลักในการปกครองข้อนี้เป็นปทัสถานขยายเป็นรัฐมาวางไว้บนฝ่ามือ สุดแต่จะพลิกจะหมุนไปอย่างไรก็ย่อมได้”⁴⁸

4.6.1 ความหมายของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คำว่า “นักการเมือง” (politician) มาจากคำว่า “การเมือง” (politics) เป็นภาษากรีก “polis” แปลว่าเมืองหรือนคร ตามประวัติศาสตร์การปกครองของกรีกสมัยโบราณปรากฏว่าเมือง

⁴⁸ อิศระพัฒน์ ชีรพัฒน์ศิริ บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง 2552 หน้า 15

หรือนครมีฐานะเป็นรัฐ (state) หรือที่เรียกว่านครรัฐ (city-state) เช่น นครเอเธนส์ ถือว่าสังคมคือการเมือง ประชาชนทั้งหมดในฐานะที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐก็คือนักการเมือง ในปัจจุบัน นักการเมือง ได้เน้นลักษณะของบุคคลที่ทำหน้าที่สาธารณะ ไคลน์ อาร์ สไวการ์ต (Kline R.Swygart) ได้ให้ความหมาย นักการเมือง คือ บุคคลผู้เสียสละเวลาและกำลังของตนแทบทั้งหมดเพื่อไปร่วมกิจกรรมของรัฐบาล หรือบุคคลผู้ซึ่งพยายามใช้อิทธิพลต่อวิธีการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งโดยปกติกระทำในฐานะเป็น สมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มอิทธิพล นักการเมืองตามนัยนี้คือผู้ดำเนินการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐบาล⁴⁹

ปัจจุบันคำว่านักการเมืองไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากมีผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นซึ่งมีชื่อเรียกตำแหน่งแตกต่างกันออกไปจากเดิม เช่น สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี จึงมีชื่อเรียกใหม่ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งรวมทั้งหมดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฐานะข้าราชการทางการเมือง รับเงินเดือนจากหมวดงบประมาณรายจ่าย ซึ่งการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้นุ่งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง นายกเทศมนตรีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 รวมถึงรองนายก ที่ปรึกษานายก เลขานุการนายก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร ที่ปรึกษาผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายก ที่ปรึกษานายก และเลขานุการนายก

4.6.2 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

นอกเหนือจากที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ยังมีข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่มีสภาพบังคับที่สมบูรณ์ ซึ่งในประเทศไทยแล้ว ยังไม่สามารถกำหนดให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ เหมือนอย่างในต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น

1) ประเทศอังกฤษ ถ้าพูดถึงเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมแล้ว ประเทศอังกฤษ เป็นประเทศหนึ่งที่มีความเคร่งครัดในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และรักษาคุณธรรมจริยธรรมได้ดี วินัยทางการเมืองมีความเข้มงวดเป็นอย่างยิ่ง ถ้านักการเมืองคนใดต้องออกจากรัฐสภา โดยมีมลทินมัวหมอง แล้วนักการเมืองผู้นั้นไม่มีทางที่จะกลับเข้าไปสู่รัฐสภาอีกเลย แม้ว่าผู้นั้นจะปราดเปรื่อง มีความสามารถ หรือเคยมีความดีความชอบมาก่อน ในการคว่ำบาตรแบบนี้เรียกว่า “PROFESSIONAL SOLIDARITY”

⁴⁹ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ นักการเมืองไทย: จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สาขาร 2549 หน้า 7-8

ซึ่งหมายถึง การฝึกกำลังซึ่งรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพนักการเมือง โดยกำจัดคนชั่วไม่ให้กลับมาทำชั่วอีก มาตรการทางวิชาชีพนักการเมืองข้อนี้เองทำให้การเมืองของประเทศอังกฤษสามารถรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพของเขาได้เสมอมา⁵⁰ เหตุที่ชาวอังกฤษสามารถรักษามาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมได้เนื่องมาจากการปลูกฝังในสังคมให้แก่บุตรหลาน 7 ประการ⁵¹ ประกอบด้วย

- (1) สัจจะ พุคความจริง (TRUTH)
- (2) ความซื่อสัตย์สุจริต (HONESTY)
- (3) ความระลึกในหน้าที่ (SENSE OF DUTY)
- (4) ความอดกลั้น (PATIENCE)
- (5) ความเป็นธรรม (FAIR PLAY)
- (6) ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (CONSIDERATINO FOR OTERS)
- (7) ความเมตตาธรรม (KINDNESS)

2) ประเทศจีน หลังจากประเทศจีนได้เปลี่ยนระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์มาเป็นระบบตลาดทุนแบบสังคมนิยม (SOCIALIST MARKER ECONOMY) การรั่วไหลของเงินลงทุนในประเทศและนอกประเทศเข้ามาพัฒนาประเทศจีนอย่างมากมาย สิ่งก็ตามมาคือการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นเรื่องปกติ เมื่อสถานการณ์มีความรุนแรงรัฐบาลจีนออกมายอมรับ โดยเปิดเผยว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหา โดยเร่งด่วนที่สุดรัฐบาลจีนได้ดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงในหลายรูปแบบ โดยการจัดอบรมนักการเมือง ข้าราชการระดับสูงให้มีความสำนึกในเรื่องความถูกต้องและชอบธรรมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเผยแพร่ประมวลจริยธรรมให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน ในแง่ของมาตรการทางกฎหมายรัฐบาลจีนได้ปรับปรุงกฎหมายอาญาใหม่ โดยเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง การให้และรับสินบนอีกหลายบทหลายมาตรา มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการสอบสวนข้าราชการและเอกชนที่ร่วมกระทำผิดอย่างเข้มงวดเฉียบขาด และใช้บทลงโทษที่รุนแรงที่สุดแก่ผู้กระทำผิด คือ ประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต แม้จะเป็นการกระทำผิดที่ไม่รุนแรง เช่น การโกงภาษี หรือการยกยอกทรัพย์สิน เพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนรายอื่น ๆ ที่จะคิดฉ้อราษฎร์บังหลวง⁵²

⁵⁰ ธานินทร์ ไกรวิเชียร คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ 47 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 2548 หน้า 8

⁵¹ เฟ็งอ๋าง

⁵² เฟ็งอ๋าง

3) ประเทศสิงคโปร์⁵³ ประเทศที่ได้ชื่อว่ามีคความโปร่งใสหรือมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงน้อยที่สุดในทวีปเอเชีย และมีความโปร่งใสเป็นประเทศที่ 7 ในปี 2014 ในประเทศสิงคโปร์ กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้นประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันการทุจริต (PREVENTION OF CORRUPTION ACT) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการต่อต้านการทุจริตที่กำหนดนิยามของความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและกำหนดโทษถึงจำคุก และ/หรือ โทษอย่างอื่น โดยให้อำนาจแก่สำนักงานสอบสวนการกระทำผิดเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (CORRUPTION PRACTICES INVESTIGATING BUREAU: CPIB) และขยายความรับผิดชอบให้ครอบคลุมการคอร์รัปชันของทุกคนในประเทศ รวมถึงชาวสิงคโปร์ในต่างประเทศด้วย

(2) พระราชบัญญัติว่าด้วยการทุจริตการค้าขายเสพติด และอาชญากรรมร้ายแรง (การริบผลประโยชน์) ซึ่งให้อำนาจศาลริบทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้กระทำความผิดฐานทุจริต นอกจากโทษอื่นทางอาญา เพื่อให้แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดจะไม่ได้รับประโยชน์จากการกระทำ ความผิดของตน พระราชบัญญัตินี้อนุญาตให้ศาลตั้งข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการทุจริต คอร์รัปชัน และขยายไปถึงทรัพย์สินที่ถ่ายโอนให้กับบุคคลในครอบครัว

ยิ่งไปกว่านี้ประเทศสิงคโปร์ยังมีประมวลจริยธรรมและวินัยหลายฉบับ ซึ่งใช้บังคับแก่เจ้าพนักงานของรัฐและนักการเมือง คือ คู่มือการปฏิบัติภาครัฐ (THE GOVERNMENT INSTRUCTIONAL MANUAL: IM) คำสั่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (THE POLICE GENERAL ORDERS) ประมวลจริยธรรมสำหรับรัฐมนตรี (THE CODE OF CONDUCT FOR MINISTERS) และข้อพึงปฏิบัติของสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ (GUIDELINES ON MEMBERS OF PALIAMENT'S INVOLVEMENT IN BUSINESS) ประมวลจริยธรรมและข้อพึงปฏิบัติเหล่านี้ เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษทางวินัยซึ่งมีตั้งแต่ตักเตือนจนถึงให้ออกจากราชการ และข้อมูลในการพิจารณาลงโทษทางวินัยอาจถูกนำไปใช้โดยสำนักสอบสวนการกระทำผิดเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน เพื่อสอบสวนในทางอาญาต่อไป ระบบคุณธรรมและจริยธรรมของประเทศสิงคโปร์ส่วนมากมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตคอร์รัปชันด้วยมาตรการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เช่น การฝึกอบรม ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้สังคมโดยเฉพาะในภาครัฐ คดีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ของรัฐ และนักการเมืองยังคงมีอยู่บ้าง

⁵³ ธานินทร์ กรัยวิเชียร จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ บทความวิชาการ จุฬานิติ ม.ค.-ก.พ.

จากสถานการณ์การเมืองในประเทศไทย การจัดทำประมวลจริยธรรม เผยแพร่ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน หรือการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้แก่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่สำหรับการพิจารณาเรื่องร้องเรียนในเรื่องจริยธรรมยังมีน้อยมากจึงต้องอาศัยกฎหมายฉบับอื่นซึ่งมีหน่วยงานอื่นที่มีความรับผิดชอบในเรื่องเฉพาะเช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาเกี่ยวกับการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อพิจารณาแล้วว่าเป็นความผิดต้องส่งฟ้องต่อศาลเมื่อศาลพิจารณาว่าเป็นความผิดจึงจะได้รับโทษ จำคุกตามบทลงโทษที่กฎหมายบัญญัติสำหรับความผิดนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยไม่อาจสร้างบทลงโทษที่เกิดจากการทำผิดประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างเช่นต่างประเทศได้ อันเนื่องมาจากประเทศไทยยังไม่ตระหนักถึงการรักษาจริยธรรมอย่างจริงจัง เพราะไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดต่อจริยธรรมนั่นเอง

แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ แมกซ์ เวเบอร์ ซึ่งได้กล่าวถึงนักการเมืองในฐานะอาชีพหนึ่ง โดย เวเบอร์แบ่งนักการเมืองอาชีพออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้มีชีวิตเพื่อการเมือง (Live for Politics) และผู้ที่อาศัยและหาเงินจากการเมือง (Live from Politics) การมีชีวิตเพื่อการเมือง หมายถึง นักอุดมการณ์ที่ได้รับความสุขจากการเข้าไปเล่นการเมือง เป็นความรู้สึกลึกภายในใจ เป็นการเล่นการเมืองเพื่ออุดมคติหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของตน กลุ่มนี้มักเป็นพวกที่มีฐานะและรายได้ดีอยู่ก่อน และไม่มีผลประโยชน์ที่จะเล่นการเมืองเพื่อหารายได้หรือผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง ขณะที่ผู้ที่อาศัยและหาเงินจากการเมือง เป็นผู้ที่ต้องการรายได้จากการทำงานการเมือง ต้องอาศัยรายได้จากเงินเดือนหรือจากสินบน หรือใช้อิทธิพลเพื่อเรียกคืนเงินที่ใช้จ่ายไปในการเลือกตั้ง

จากการแบ่งนักการเมืองในลักษณะดังกล่าว เวเบอร์ชี้ให้เห็นว่า อาชีพนักการเมืองมีความแตกต่างจากอาชีพอื่น เพราะเป็นอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน พัฒนาความสำนึกในเรื่องเกียรติยศของวิชาชีพ (Professional Honor) ไม่ต้องอาศัยความรู้ทางด้านเทคนิคพิเศษ ซึ่งทำให้เกิดความสำนึกว่าจะต้องสร้างจริยธรรมของวิชาชีพ (Professional Integrity) ซึ่งนำมาสู่แนวคิดที่ว่า อาชีพนักการเมืองต้องใช้จริยธรรมในด้านใด จึงจะทำให้เกิดการยอมรับในความชอบธรรม หรือ การตั้งคำถามว่า จริยธรรมของนักการเมืองอยู่ที่ไหน

เวเบอร์เห็นว่า จริยธรรมที่น่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว ได้แก่ จริยธรรมว่าด้วยความเชื่อมั่นศรัทธาที่มีหลักการ (Ethics of Principle; Principled; Conviction) และจริยธรรมว่าด้วยความรับผิดชอบต่อ (Ethics of Responsibility) หลักจริยธรรมทั้งสองประการมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ว่าหากมีความเชื่อมั่นศรัทธาที่มีหลักการ แต่ไม่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดจากความรูสึกเช่นนั้น คนที่มีความเชื่อมั่นศรัทธาที่มีหลักการจะได้รับความเคารพ แต่จะไม่มีผู้ใดยอมให้เป็น

นักการเมือง หากผู้นั้นไม่มีความรับผิดชอบ เพราะอาจใช้ความรุนแรงจากการมีอำนาจที่ชอบธรรม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบ ที่จะติดตามมา นักการเมืองลักษณะนี้ย่อมเป็นบุคคลอันตรายต่อ ประเทศชาติและประชาชน

ในทฤษฎีของเวเบอร์ นักการเมืองจึงควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. มีอารมณ์ผูกพันแน่นแฟ้น จริงจังต่ออุดมการณ์ (Passion) หมายความว่า นักการเมืองจะต้องรู้สึกห่วง กังวล เอาใจใส่ต่อสิ่งที่เขาต้องการจะต่อสู้ คำว่า Passion ไม่ใช่อารมณ์ ที่เป็นความตื่นเต้นที่ไร้ความหมาย หรือเป็นเพียงเจตคติภายใน (Inner Attitude) เท่านั้น แม้แต่การปฏิบัติ ที่ปราศจากความรับผิดชอบก็ไม่ถือว่าเป็น Passion

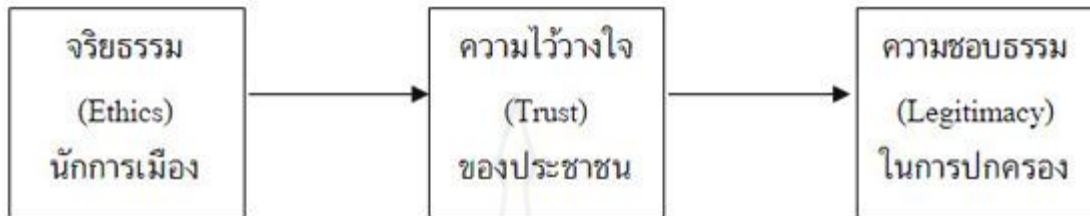
2. มีความรับผิดชอบ (Responsibility) จริยธรรมของความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ตัวชีวิตให้เห็นว่า นักการเมืองมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่ออุดมการณ์หรือไม่

3. มีวิจรรณญาณ (Judgement) หมายถึง ความสามารถที่จะรักษาไว้ซึ่งความ ไม่หวั่นไหวและความสงบ แต่สนองตอบต่อสภาพความเป็นจริง หรือการต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ และ คนจากระยะห่าง การขาดวิจรรณญาณถือเป็นความผิดประการหนึ่งของนักการเมือง เป็นสิ่งที่ทำให้ไร้ ประสิทธิภาพทางการเมือง

คุณสมบัติทั้งสามประการจะประกอบกันเป็นจริยธรรมของนักการเมือง เป็นพลังที่เสริมสร้างบุคลิกภาพของนักการเมืองเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง อันเป็นกิจกรรม ของมนุษย์อย่างแท้จริง นักการเมืองจึงจำเป็นต้องมีอุดมการณ์ มีความรับผิดชอบ และมีวิจรรณญาณ เป็นเครื่องกำกับความหลงตัวเอง (Vanity) ถือเป็นสิ่งที่คุกคามอาชีพนักการเมือง ทำให้ขาดความเป็นกลาง ขาดความรับผิดชอบและเป็นไปเพื่อการสร้างภาพลักษณ์ทางการเมืองเท่านั้น

ดังนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองการท้องถิ่นจึงต้องเป็นบุคคลที่ต้อง ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน หรือจะถูกตรวจสอบจากประชาชนในลักษณะที่เข้มงวดเป็นพิเศษ กว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป หรือบุคคลสาธารณะในวิชาชีพอื่น แม้ในวิชาชีพอื่นที่มีความจำเป็นต้อง สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน เช่น แพทย์ พยาบาล ทนายความ เป็นต้น และบุคคลที่ ประกอบอาชีพดังกล่าว ก็มิได้ถูกตรวจสอบในทางสาธารณะในเรื่องส่วนตัว และความประพฤติที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผยทุกแง่มุมเช่นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือนักการเมือง เนื่องจากนักการเมืองมีความสำคัญในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงมีความจำเป็นต้องมีการเฝ้ามองหรือ ตรวจสอบจากสาธารณะ (Public Scrutiny) มากกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ควรมีจริยธรรมหรือ คุณธรรม มากกว่าปัจเจกชนทั่วไป ซึ่งถือเป็น “ความชอบธรรม” ขึ้นพื้นฐานของการดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง โดยลักษณะดังกล่าวมีระดับความสำคัญแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม แต่อาจถือเป็น ลักษณะทั่วไปที่เป็นเป้าหมายของทุกสังคมที่ต้องการให้ปรากฏขึ้นจริง เพราะคุณลักษณะเช่นนี้ คือ

จุดเริ่มต้นของที่มาของความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักจริยธรรมในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของไทย (Good Governance) ดังนี้

ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่า **จริยธรรม** มีความสำคัญต่อบุคคลทุกคนไม่ว่าสาขาอาชีพใด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะใด ในภาวะที่สังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาคราชการ จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และพัฒนาปรับปรุงระบบ โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น ในการปฏิรูประบบราชการ จึงควรกำหนดคุณศาสตร์และวิธีการที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และบูรณาการองค์ความรู้ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประชาชนที่เป็นผู้รับบริการ จากภาครัฐโดยตรง เพื่อจะผลักดันให้การบริหารระบบราชการประสบความสำเร็จ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิรูประบบราชการ หากนักการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีวิสัยทัศน์มีคุณธรรม และจริยธรรม ยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของประเทศแล้ว การบริหารราชการย่อมเกิดผลสัมฤทธิ์

5. มาตรฐานจริยธรรม (Code of Value)

พิจารณาความหมายตามพจนานุกรม คำว่า “มาตรฐาน” หมายถึง “สิ่งที่กำหนดเป็นหลักยึดถือเป็นแบบแผนได้” และ “จริยธรรม” หมายถึง “ธรรมซึ่งเป็นแนวทางหรือข้อควรประพฤติปฏิบัติของมนุษย์”

มาตรฐานจริยธรรม หมายถึง ข้อควรปฏิบัติตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ควรประพฤติปฏิบัติ ดังนั้น “มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” จึงหมายถึง “ข้อควรปฏิบัติที่เป็นธรรมชาติซึ่งกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือปฏิบัติ”

ตามปกติประมวลจริยธรรมจะต้องสะท้อนหลักสำคัญของ “จรรยาบรรณ” ที่หมายถึง “ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้” โดยจะกำหนดเป็น

“สิ่งที่ควรทำ” และ “สิ่งที่ไม่ควรทำ” (Do & Don't) ที่ชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมจึงเป็นการยากที่บุคคลที่เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติจนเป็น “ลักษณะนิสัย” (Attribute) และพัฒนาไปสู่ “จิตวิญญาณ” (Spiritual)⁵⁴

5.1 สถานขานางหรือวุฒิสภาอังกฤษ ได้มอบให้คณะกรรมการว่าด้วยมาตรฐานชีวิตสาธารณะ (Committee on Standards in Public Life) วุฒิสภาศึกษาและกำหนด “หลักการทั่วไปแห่งการประพฤติตนของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ” 7 ประการ ดังนี้

5.1.1 การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน (Selflessness) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะพึงตัดจิตใจเพื่อประโยชน์ ของส่วนรวม โดยไม่ควรหวังผลให้ตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง ได้รับประโยชน์ที่เป็นเงินหรือสิ่งของอื่น

5.1.2 ความซื่อตรง (Integrity) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะต้องไม่มีพันธะทางการเงินหรือข้อผูกมัดอื่น ๆ กับบุคคลหรือองค์กรภายนอก อันจะส่งผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

5.1.3 การไม่มีอคติ (Objectivity) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะพึงดำเนินกิจการสาธารณะโดยเลือกในสิ่งที่ถูกต้องตามหลักคุณธรรม ซึ่งรวมถึง การแต่งตั้งบุคคลภายนอก การคัดเลือกผู้ชนะการประมูลในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการแนะนำบุคคลเพื่อรับรางวัลและประโยชน์ตอบแทน

5.1.4 การมีสำนึกรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติตามหน้าที่ (Accountability) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเองที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะ และต้องยินยอมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในทุกกรณีอย่างเหมาะสม

5.1.5 ความเปิดเผยและจริงใจ (Openness) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะพึงตัดจิตใจและกระทำการใด ๆ โดยเปิดเผย มีเหตุผลรองรับ และจำกัดการให้ข้อมูลเฉพาะในกรณีที่เป็นความต้องการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

5.1.6 ความซื่อสัตย์ (Honesty) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะมีหน้าที่เปิดเผยผลประโยชน์หรือทรัพย์สินส่วนตัวที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานสาธารณะให้สาธารณชนทราบ และพึงดำเนินการแก้ไขปัญหาคณิเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของส่วนรวม

5.1.7 ความเป็นผู้นำ (Leadership) ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะพึงส่งเสริมและสนับสนุนหลักการเหล่านี้ด้วยการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี

⁵⁴ วีรวิท คงศักดิ์ “มาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง” http://www.senate.go.th/committee2551/committee/view.php?committee_id=31&group=3&id=1252

หลักการทั่วไป 7 ประการนี้ เป็น “มาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง” ที่อังกฤษใช้อยู่ และเป็นหลักเกณฑ์ในการสอบสวนกรณีที่มีการกล่าวหาว่า นักการเมืองมีพฤติกรรมละเมิดประมวลจริยธรรมด้วย

นอกจากนั้น จุดเด่นของประมวลจริยธรรมวุฒิสภาอังกฤษ (Code of Conduct for Members of House of Lords) อีกประการหนึ่ง คือ มีแนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (Guide to the Code of Conduct) เพื่ออธิบายวิธีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น พร้อมกับยกตัวอย่างและวิธีวินิจฉัยไว้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่มีความสับสนเมื่อนำไปปฏิบัติ⁵⁵

5.2 มาตรฐานจริยธรรม (Standards of Conduct) ของสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย (Hobart City Council Code of Conduct Short Form)⁵⁶

5.2.1 Principles and Values หลักการและค่านิยม นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเมืองโฮบาร์ต ต้องตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

5.2.2 No Bias in Decision-making ไม่มีอคติในการตัดสินใจมีความยุติธรรม เป็นกลางไม่มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่

5.2.3 Conflict of Interest ใช้อำนาจอย่างถูกต้องเพื่อสาธารณประโยชน์ของประชาชน ไม่ใช่อิทธิพลอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

5.2.4 Proper use of Office ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา

5.2.5 Proper use of Resources ใช้งบประมาณให้เหมาะสมคุ้มค่า นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า ต้องไม่ให้ผู้ใกล้ชิดมีส่วนได้เสียกับผลประโยชน์ในงบประมาณ

5.2.6 Proper use of Information & Confidentiality รักษาความลับของทางราชการ ต้องไม่เปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมในข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้มาจากสำนักงานหรือที่มีไว้ในครอบครอง

5.2.7 Giving and Receiving of Gifts or Benefits การให้และการรับของกำนัลที่มีมูลค่าหรือประโยชน์อื่น นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องไม่รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ในการจงใจในการตัดสินใจและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา

⁵⁵ วีรวิท คงศักดิ์, อ้างแล้ว

⁵⁶ Local Government Act 1993, Section 28E: 28E. Code of Conduct

5.2.8 Relationships with community and others มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพเป็นธรรมและประชาชนได้รับความเคารพในการติดต่อราชการ

5.2.9 Representation of Hobart City Council ในฐานะตัวแทนของสภาเมือง โฮบาร์ต ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นในนโยบายและการตัดสินใจของ สภาและนายกเทศมนตรี ภายในขอบเขตอำนาจของประชาชน

5.3 มาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการการเมืองของประเทศไทย

มีคำถามว่าทำไมต้องมีมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางกลางและเพื่อการอ้างอิง ตรวจสอบและเปรียบเทียบสำหรับผู้ ใช้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานประจำวันนั้น หมายความว่า มาตรฐานจะทำให้พันธกิจขององค์กร ค่านิยม ประโยชน์ หลักการหลักปฏิบัติ หลักศีลธรรม กระบวนการชัดเจนขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงกับ มาตรฐานของแต่ละวิชาชีพในฐานะเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมออกโดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 เรียกว่ามาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (CORE VALUE) ได้แก่

- 5.3.1 ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5.3.2 ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- 5.3.3 มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- 5.3.4 ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อน
- 5.3.5 ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- 5.3.6 ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- 5.3.7 ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือน ข้อเท็จจริง
- 5.3.8 มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- 5.3.9 ยึดมั่นในหลักจรรยาของการเป็นข้าราชการการเมืองที่ดี

บทที่ 3

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เปรียบเทียบกับประมวลจริยธรรมทางการเมืองระดับชาติและ ต่างประเทศ

ประมวลจริยธรรม Code of Conduct ซึ่งได้มีการจัดทำขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดในหมวด 13 ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ละประเภทแตกต่างกันตามแต่กฎหมายกำหนด ได้แก่

1. นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ตลอดจนที่ปรึกษารัฐมนตรี และเลขาธิการรัฐมนตรี
2. สมาชิกวุฒิสภา
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
4. ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ยังไม่มีการจัดทำประมวลจริยธรรม มาใช้บังคับในการศึกษาค้นคว้าในบทนี้จะศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตลอดจนถึงการหาแนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งมีถึง 7,853 แห่ง ที่ต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมพร้อมกันและเปรียบเทียบกับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เปรียบเทียบกับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ และประมวลจริยธรรมของท้องถิ่นประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของการจัดทำประมวลจริยธรรม ความสัมพันธ์ทางพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแต่ละประเภทกับประชาชนและผู้ได้บังคับบัญชา และการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การเสนอแนะวิธีการในการแก้ไขกฎหมาย และสามารถบังคับใช้อย่างจริงจังเป็นรูปธรรม

1. เจตนารมณ์ในการจัดให้มีประมวลจริยธรรมในประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุในส่วนของจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ในหมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 77 รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีการริเริ่มในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญยังไม่ได้มีการดำเนินการให้เกิดความคืบหน้า จนมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ใน หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในมาตรา 279 และ 280

“มาตรา 279 มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนในการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีที่ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน รายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา 270

การพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใด เข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย”

“มาตรา 280 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการ จัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม ตามมาตรา 279 วรรคหนึ่ง และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวล จริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในการบังคับการ ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา 279 วรรคสาม

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมมีลักษณะร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การดำเนินการของผู้รับผิดชอบจะไม่เป็นไปด้วยความเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการ ไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้

แต่ละหน่วยงานราชการ ได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ สำหรับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีการจัดทำ ทั้งสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

1.1 พัฒนาการการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” เพื่ออนุวัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 284 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ (Centralization of Power) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการแบ่งอำนาจ (Deconcentration of Power) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization of Power)

ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวด 2 ว่าด้วยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 และมาตรา 17 และมาตรา 18 ได้กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดแบ่งกรอบการให้บริการสาธารณะออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
6. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น⁵⁷

อำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะถูกกำหนดในกฎหมายจัดตั้ง อยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน และคณะผู้บริหารคนอื่น ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ในฐานะฝ่ายบริหาร มีอำนาจเต็มในการบริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณ การเงินการคลัง และอำนาจอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล ยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำกับดูแล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนสมาชิก แต่ต่างกันตามขนาดและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ สมาชิกสภาทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ในการพิจารณางบประมาณ พิจารณาข้อบังคับ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ เพื่อออกเป็นกฎหมายใช้บังคับแก่ประชาชน

สำหรับการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ได้มีการจัดสัมมนาเวทีท้องถิ่นประจำปี พ.ศ.2553 เรื่อง ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2553 เพื่อผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกร่างกฎหมายว่าด้วยประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นการระดมความคิดเห็นของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ

⁵⁷ วุฒิสภา ดันไชย, “การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่”, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย. <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>.

จัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาท้องถิ่นในการขับเคลื่อน กฎหมายว่าด้วยประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสู่การปฏิบัติ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดทำที่แตกต่างกันออกไปในการที่จะจัดให้มีประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาท้องถิ่น จากการสัมมนาเวทีท้องถิ่นประจำปี พ.ศ.2553 เช่น

ศรัทธา เจริญพานิช⁵⁸ เลขาธิการผู้ตรวจการแผ่นดิน มีความเห็นว่าปัญหาของการที่จะทำในเรื่องประมวลจริยธรรมขององค์กรบริหารท้องถิ่นมีอยู่ตั้งแต่ต้น เปิดช่องให้แต่ละฝ่ายทำเองได้ พอเสร็จแล้วเกิดปัญหา 7,000 กว่าประมวลปัญหาแรก คือ ความแตกต่างที่แต่ละองค์กรบริหารท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทำให้มีมาตรฐานในการจะดำเนินการบังคับใช้เป็นปัญหาตามมา ดังนั้น ควรใช้หลักการเบื้องต้นก่อน ในการทำประมวลจริยธรรมซึ่งมี 3 ส่วนด้วยกัน

ส่วนแรก คือ หลักการของผู้ตรวจการแผ่นดิน 9 ข้อคือหลักการสำคัญประมวลจริยธรรม ถือเป็นมาตรฐานกลางของประเทศของทุกวงการ ตั้งแต่สมาชิกรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภาลงมาถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น แม้ว่า 2 ข้อสุดท้ายจะไม่ใช่จริยธรรมเชิงเนื้อหาแต่เป็นเรื่องที่ต้องเอามาใส่ไว้ เช่น การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นั่นคือ ส่วนที่หนึ่งที่เป็นภาพบังคับที่ทุกคนต้องมี

ส่วนที่สอง ร่างประมวลฉบับนี้กล่าวเปรียบได้ว่าไม่ต้องการจะคัดลอกละเอียดให้ทุกคนใส่เหมือนกันทั้งข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภา เพราะบุคคลแต่ละประเภทนี้มีความหลากหลายสูง ซึ่งต้องการให้ท่านกำหนดร่วมกันเองว่าจะอะไรเป็นมาตรฐานจริยธรรมสำหรับองค์กรหรือหน่วยงาน ที่มีความแตกต่างไม่ว่าจะเป็นองค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล สภา หรือฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่ที่ทำงานฝ่ายบริหารควรจะเป็นประมวลเดียวกันหรือไม่ หรือควรแยกกันหรือไม่ ในฐานะที่ทำงานอยู่ด้วยกันเป็นองค์กรเดียวกัน กลุ่มเดียวกันน่าจะประมวลเดียวกัน

ส่วนที่สาม พูดถึงเรื่อง “จรรยาวิชาชีพ” อาจบังเอิญไปเกี่ยวกับวิชาชีพที่มีประกาศ เช่น หมอ วิศวกร แพทย์ ครู อาจจะต้องมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพราะกฎหมายกำหนดไว้แล้วจึงอาจถูกผนวกเข้ากับเรื่องจรรยาวิชาชีพ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ในกลุ่มซึ่งมีน้อยแต่ปฏิบัติได้ และเป็นที่ยอมรับของประชาชนที่จะทำให้เกิดการปฏิบัติให้หน้าที่ ที่เหมาะสมถือว่าเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ ที่สังคมอยากเห็นการที่จะมีกลุ่มเป็นองค์กร เช่น กลุ่มสภา องค์กรบริหารส่วนตำบล

⁵⁸ เอกสารสรุปการสัมมนา เวทีท้องถิ่นประจำปี 2553 ครั้งที่ 2 เรื่อง “ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น” วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า 2553 หน้า 21

หรือว่าฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มหนึ่ง หรือฝ่ายข้าราชการประจำกลุ่มหนึ่งก็เป็นเรื่อง ที่พอรับได้ ไม่มีปัญหา จะมีร่างประมวลที่แยกต่างหากมาตรา 279 วรรคสองเข้าไปด้วย คือ กลไก ในการบังคับใช้ มี 3 โมเดล ดังนี้

1. ใช้กลไกภายใน กล่าวคือ ควรกำหนดว่าต้องมีใครเป็นผู้แทนที่คนที่จะมาดูแล เรื่องมาตรฐานจริยธรรม แต่การใช้กลไกข้างในหมดอาจมีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือ เพราะอาจมี การเล่นการเมืองกันเอง ก็อาจมีคนตั้งคำถามก็ได้ หรือ

2. ใช้คนข้างนอกทั้งหมด เพื่อความเป็นธรรม คนที่มีอยู่ในนี้มี ส่วนได้เสีย หรือ

3. ใช้คนในบวกคนนอก ก็จะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คนในก็จะรู้ ข้อมูลข้อเท็จจริง คนนอกเอามาช่วยคานความเป็น

กรณีกลไกการบังคับใช้ มี 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ความผิดไม่ร้ายแรงกับความผิดที่ร้ายแรง แปรจาก มาตรา 279 วรรคสาม ในกรณีความผิดไม่ร้ายแรง หากเป็นกลุ่มข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีกลไกในการบริหารงานบุคคล จะแปลงตัวนี้เป็นความผิดทางวินัย กฎหมายจะถือว่าผิด เพราะฉะนั้นจะมีโทษทางวินัย ปัญหาคือ โทษทางวินัยคืออะไร จึงใช้แบบเดียวกับข้าราชการ กำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่ร้ายแรง เช่น ห้ามสมัคร ตัดสิทธิ์ 5 ปี ก็เป็นกติกา ในขณะเดียวกัน โทษทางวินัยที่ร้ายแรง ถ้าเมื่อเป็นกรณีเป็น สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในข่ายผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็จะอยู่ในข่ายอาจถอดถอนได้

ส่วนที่ 2 กลไกการบังคับ เนื่องจากมีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงหากมีผลว่า มีความผิดหรือไม่ ผิดแบบร้ายแรงหรือไม่ หากสมมุติกรณีว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น กระทำผิดร้ายแรงจึงถูก ป.ป.ช. มีความเห็นให้ถอดถอน ส่วนตำแหน่งอื่นให้มีความผิดทางวินัย เป็นต้น

วุฒิสาร ต้นไชย⁵⁹ รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า มีความเห็นว่า เรื่องประมวล จริยธรรมเป็นเรื่องที่คนไม่ค่อยคุยกันมากเท่าใด แต่เนื่องจากประมวลจริยธรรมเป็นเรื่องที่ถูกบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงขอเน้นเป็นประเด็น จุดเน้นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เรื่องหนึ่ง ที่สำคัญมากที่ใช้ในการรณรงค์ก็คือ การสร้างมาตรฐานจริยธรรมและ คุณธรรมของนักการเมือง จะเห็นว่าไม่ใช่มีบทบัญญัติในมาตรา 279- 280 เท่านั้น ที่พูดถึงเรื่อง มาตรฐานจริยธรรม แต่มีบทบัญญัติหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องเอาไว้ในรัฐธรรมนูญที่พยายามเขียนให้เห็นถึง ความเข้มข้นและความพยายามที่จะแยกแยะมาตรฐานความประพฤติของคนที่เป็นนักการเมืองกับ คนทั่วไป ยกตัวอย่างที่ชัดเจนว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 กรณีของผู้ดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีเมื่อต้องโทษคำพิพากษาให้พ้นจากตำแหน่งไม่ต้องรอลงอาญา ไม่ต้องรอ 3 ศาล ในขณะที่สมาชิกสภา ต้องรอ 3 ศาล แต่จะรอลงอาญาหรือไม่รอลงอาญาถือว่าความผิดที่มีเหตุ

⁵⁹ เฟิ่งอ่าง หน้า 14-17

ว่ารัฐมนตรีที่รอลงอาญาต้องพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ ในที่สุดศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่พ้นจากตำแหน่งแต่ยังไม่ต้องเข้าเรือนจำ จึงตีความกันว่ารอลงอาญาไม่ได้แปลว่าไม่ผิด หรือยังไม่ต้องรับโทษ เราก็ถือว่ามาตรฐานนี้เป็นตัวอย่าง สิ่งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติในเรื่องของมาตรฐานของบุคคลที่เข้าสู่ตำแหน่งจึงมีความเข้มข้นขึ้น มีผลบังคับและมีเหตุให้เกิดมาหลายเรื่อง มาตรฐานจริยธรรมในส่วน of ท้องถิ่นเกี่ยวข้องเป็นไปตามมาตรา 279-280 ซึ่งในบทบัญญัติ พูดยุ่ 3 ขั้นตอนคือ

1. ให้มีมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท

2. นอกจากการให้มีแล้ว สิ่งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้วรรคต่อมา ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นเรื่องที่ต้องขบคิดมากก็คือ และจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินการเพื่อให้การบังคับใช้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ข้อนี้ ต้องคิดหลายเรื่อง คิดตั้งแต่เรื่องว่ากลไกให้เกิดสภาพบังคับทำ อย่างไร และบังคับแล้วจะมีขั้นตอน การลงโทษอย่างไร และบทลงโทษนั้นตามความร้ายแรงแห่งการกระทำจะแบ่งอย่างไร

3. การฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติ ให้ถือเป็นความผิดทางวินัย กรณีที่เป็นข้าราชการ กรณีที่เป็นฝ่ายการเมือง ก็เข้าข่ายถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่ถอดถอนได้ นอกจากนั้นแล้วถ้า เป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับ ป.ป.ช. ผลของการไม่ปฏิบัติหรือผลของการที่จะละเมิดประมวล จริยธรรมนั้น มีผลต่อการถอดถอน เมื่อพูดถึงเรื่องถอดถอนก็ยังคงเกี่ยวกัน ไปอีกว่า พ้นจากตำแหน่งแล้ว ถอดถอนได้หรือไม่ แต่อย่าลืมว่าผลของการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีผล 2 ฐานะ ผลของจังหวัดที่หนึ่ง คือให้พ้นจากตำแหน่ง แต่ผลจังหวัดที่สอง คือ การตัดสิทธิทางการเมือง เพราะฉะนั้นเหตุผลของการพยายามพูดเรื่องการถอดถอนว่าควรมีผลหรือไม่ ต้องไปดูผลของการ กระทำ ด้วยว่าหลังจากการถอดถอนแล้วมีผลอะไรเกิดขึ้น

ในความคิดเห็นเรื่อง “มาตรฐานจริยธรรม” ความจริงถ้าไม่เขียนเลยก็ได้ อย่างน้อยที่สุด มาตรฐานจริยธรรมถ้าในศาสนาพุทธ ก็คือ สิล 5 คือ เป็นข้อพึงหลีกเลี่ยงว่าไม่ควรทำ เพราะฉะนั้นเมื่อ พูดเรื่อง สิล 5 เป็นขั้นต่ำของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้นไม่พึงกระทำ เพราะฉะนั้นมาตรฐานจริยธรรม ในความคิดเห็นนี้ไม่ควรจะเขียนอะไรที่สูงมากต้องเป็นขั้นต่ำที่เป็นเรื่องที่ทำเป็นจริง

ปราโมทย์ โชติมงคล⁶⁰ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีความเห็นว่าหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่กำหนดให้มีขั้นตอน และระบบการลงโทษผู้ที่ทำผิดจริยธรรมอย่างไร และมีหน้าที่ในการส่งเสริม ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมถึงข้าราชการทั้งหมดมีจิตสำนึกด้านจริยธรรมเพราะเรื่องนี้ เป็น เรื่องที่สำคัญ สำหรับรายละเอียดตามรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ยังไม่สอดคล้องกันเมื่อผู้ดำรงตำแหน่ง ทาง การเมืองท้องถิ่นฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงตามมาตรา 279 แล้วผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าร้ายแรง

⁶⁰ เพิ่งอ้าง

จะรายงานให้ ป.ป.ช.ดำเนินการ ซึ่งมาตรา 270 เขียนไว้เฉพาะระดับประเทศ การถูกถอดถอนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นต้องใช้มาตรา 279 อะไรคือความร้ายแรงทางจริยธรรมนั้นบอกไม่ได้อยู่ที่มุมมองของแต่ละคนซึ่งอยู่ในฐานะที่จะกระทำ เช่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชกกับคนทั่วไป ก็ถือว่าไม่ร้ายแรง แต่ถ้าเป็นสมาชิกสภา หรือนายกซำกัน ถือว่าเป็นร้ายแรง เป็นต้น ส่วนเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน มีเสียงเล่าลือกันว่าท้องถิ่นชื้อน้อยแต่แพง ก็เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อจากประชาชน อาสาเล่นการเมือง ต้องถึงพร้อมแล้วต้องเสียสละเพราะนำเอาความเชื่อถือ ศรัทธาของประชาชน เกียรติยศ ชื่อเสียงบ้านเมืองมาเป็นหลักประกัน

สถานี สุพรรณชนบุรี⁶¹ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย มีความเห็นว่า มีกฎหมายอื่นที่บังคับเรื่องจริยธรรมอยู่แล้ว ไม่ควรเขียนในเรื่องจริยธรรมเป็นกฎหมาย เพราะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ การที่รัฐธรรมนูญเขียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไว้เนื่องจากอยากเห็นนักการเมืองมีคุณภาพ ถ้าจะเขียนมาตรฐานเดียวกันกับนักการเมืองระดับชาติเป็นเรื่องที่ไม่น่าแปลกเพราะพฤติกรรมเหมือนกัน มีจิตสำนึก มีจิตวิญญาณเรื่องการรับใช้ประชาชนเข้ามาทำงานการเมืองเช่นเดียวกัน นอกจากมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม 9 ข้อ ที่กำหนดมีข้อคิดข้อหนึ่งว่าเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้ารับตำแหน่งเรียกร้องให้นักการเมืองเสียสละ แต่เมื่อเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นทำไมมีโอกาสติดคุกได้มาก หากเป็นอย่างนี้ใครจะเสียสละต่อบ้านเมือง เมื่อเรียกให้ฝ่ายการเมืองเสียสละฝ่ายเดียว ฝ่ายข้าราชการประจำควรเสียสละเพียงใด ควรทำให้เป็นเรื่องสาธารณะไม่ใช่เฉพาะนักการเมืองเท่านั้น ควรต้องหมายถึงทุกคน

ประภัสร์ ภูเจริญ⁶² นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย มีความเห็นว่า ในกระบวนการเลือกตั้ง ภาพกว้างที่ประชาชนจะตรวจสอบ ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีจริยธรรมคุณธรรม ก็ไม่สามารถดำรงอยู่ในตำแหน่งได้ คนทำร่างประมวลจริยธรรมต้องศึกษาให้ละเอียดในส่วนของภาพกว้างที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน และเห็นว่าวินัยของจริยธรรมควรแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. มาตรฐานจริยธรรมที่กำหนด 9 ข้อ เป็นภาพรวมทั้งหมด แต่จะเสริมประเด็นอะไรท้องถิ่นต้องคิดสร้างกันเอง เห็นว่าควรแยกร่างประมวลจริยธรรมให้เกิดความชัดเจน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉบับหนึ่ง เทศบาลฉบับหนึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลฉบับหนึ่ง ฝ่ายสภาก็มีหน้าที่ในการตรวจสอบ

2. กลไกระเบียบข้อบังคับที่จะนำมาใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นว่าจะเป็นอย่างไรขอให้มีประสิทธิภาพทั้งหมด ในส่วนของคณะกรรมการที่จะตั้งขึ้นจะตรวจสอบอย่างไร เช่น มีบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นคณะกรรมการ หากใช้บุคคลภายในอาจมีปัญหาในเรื่องความโปร่งใส

⁶¹ เฟิ่งอ้าง

⁶² เฟิ่งอ้าง

3. การกำหนดโทษร้ายแรง ถ้าเชื่อมโยงตามรัฐธรรมนูญเรื่องส่วนได้เสียทางจริยธรรมถ้าเกิดต้องร้องเรียนในท้องถิ่น ควรกำหนดกรอบชัดเจน ว่าอะไรคือการผิดวินัยร้ายแรง และตรวจสอบกันอย่างไร การลงโทษทางวินัยมีการใช้บังคับด้วยผลของกฎหมายอย่างไร ซึ่งต้องหาข้อยุติในการยกร่างประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

นิพนธ์ ธรรมศรี เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตเชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า เรื่องสภาพการบังคับใช้ควรเขียนให้เห็นชัดเจน กำหนดข้อกฎหมายให้ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องช่องทางในการถอนถอนในทางปฏิบัติในกระประชุมเวทีท้องถิ่นในครั้งนี้จึงเป็นการเพิ่มความเข้าใจให้แก่ท้องถิ่นในการจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแยกเป็น แต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องจัดทำประมวลจริยธรรมของตนเอง ซึ่งมีทั้งหมด 7,853 แห่ง เป็นประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น และประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร รวมทั้งหมด 15,706 ฉบับ

1.2 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย

ในการวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอยู่จำนวนมาก ซึ่งล้วนแต่ได้มีการวิจัยเชิงพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเมื่อมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้จัดให้มีประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีหลายท่านทำวิจัยและมีความเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างกันออกไปดังนี้

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์⁶³ วิจัยเรื่องจริยธรรมของนักการเมือง มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาและลักษณะรูปแบบของพฤติกรรม การกระทำที่เข้าข่ายการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองและผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรม การกระทำที่เกี่ยวกับการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองและผลประโยชน์ทับซ้อนกันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ เพื่อนำเสนอมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม พบว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจากตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการทำความผิด อาทิ ตำแหน่งหน้าที่ ที่มีอำนาจในการอนุมัติ อนุญาตให้สัมปทานหรือใบประกอบการค้าต่าง ๆ มีผลกระทบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการปกครอง ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบทางด้านสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชน และ

⁶³ ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของนักการเมือง นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราษ 2548 หน้า 1-8

เสนอแนะมาตรการด้านกฎหมาย ว่าการมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests Act) โดยละเอียด ขึ้นมาเป็นการเฉพาะเหมือนดังในประเทศตะวันตก การแก้ไขประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาให้มีบทลงโทษที่รุนแรงเพิ่มขึ้น ถึงขนาดถอดถอนการเป็นสมาชิกภาพได้ ให้มีคณะกรรมการอิสระทางจริยธรรมที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพิ่มมาตรการลงโทษทั้งทางวินัย ทางอาญา ทางแพ่งและทางภาษีอย่างเด็ดขาด และมาตรการด้านอื่น ๆ ว่าก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกประเภท ต้องทำพิธีสาบานต่อองค์พระแก้วมรกต ว่าจะประพฤติตนในกรอบจริยธรรม หากฝ่าฝืนจะถูกโทษอย่างรุนแรง

วรวิทย์ คงศักดิ์⁶⁴ วิจัยเรื่องบทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมจริยธรรมนักการเมือง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการ และปัจจัยในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เพื่อศึกษามาตรการในการควบคุม ความประพฤติของนักการเมืองตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และวิเคราะห์หาจุดอ่อนของมาตรการ เพื่อหาหนทางในการสร้างผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติตามเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้บทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยในการควบคุมจริยธรรมของนักการเมืองตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จากการศึกษาพบว่า การจัดให้มีคณะกรรมการจริยธรรมนักการเมืองของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา รวมทั้งการให้นายกรัฐมนตรีควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่สามารถควบคุมดูแลพฤติกรรมการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองได้ จึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง และเสนอแนะ เพื่อพัฒนาบทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรมนักการเมืองดังนี้

1. พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อเพิ่มบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองในการควบคุมคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองในสังกัดที่ชัดเจน

2. พิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง เพื่อเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการเป็น “สภาวิชาชีพนักการเมือง” เพื่อกำหนดกรอบความคิด และวิธีการควบคุมความประพฤติของนักการเมืองให้เป็นตามกรอบของจรรยาบรรณและประมวลจริยธรรม รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติของพรรคการเมืองในการควบคุมคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองในสังกัดให้เป็นไปตาม

⁶⁴ วรวิทย์ คงศักดิ์ บทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมจริยธรรมนักการเมือง กรุงเทพฯ สถาบันพระปกเกล้า 2551

ข้อบังคับของพรรคการเมืองด้วย และเป็นองค์กรรับผิดชอบการกำหนดและเผยแพร่วัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป

มานพ สุขเขียว⁶⁵ วิจัยเรื่องพฤติกรรมของนักการเมืองไทยที่มาจากการเลือกตั้ง ระหว่างปี พ.ศ.2523-2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักการเมืองไทย ในด้านที่เป็นข่าวด่วนเกี่ยวกับการทุจริตหรือราษฎรบังหลวง และการใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อแสวงหาและรักษาผลประโยชน์ในทางธุรกิจของตนเอง พรรคและพวกในแต่ละรัฐบาลมีจำนวนเรื่องมากน้อยต่างกัน พิจารณาสภาวการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น กับการประสานผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักการเมืองในแต่ละกลุ่ม แต่ละพรรค จากการศึกษาพบว่านักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง และดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี มีพฤติกรรมที่เป็นข่าวทางสื่อมวลชนในด้านการทุจริตหรือราษฎรบังหลวง หรือการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการแสวงหาและรักษาผลประโยชน์ทางธุรกิจของตน

ฐิตินันท์ ธรรมโชติ⁶⁶ วิจัยเรื่อง ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อศึกษาหารูปแบบขององค์กรหรือหน่วยงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมดูแลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงาน และกระบวนการในการควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของต่างประเทศและจริยธรรมของวิชาชีพต่าง ๆ และนำมาเสนอแนวทางของทำประมวลจริยธรรม เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประพฤติปฏิบัติ เป็นส่วนส่งเสริมจากมาตรการอื่นทางกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

ประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์⁶⁷ วิจัยเรื่อง จริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับนักการเมืองไทย มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อจริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับนักการเมืองไทย ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนต้องการนักการเมืองที่มีจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีความต้องการให้นักการเมืองนำความเดือดร้อนของประชาชนไปหาทางแก้ไข เคารพและเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยและไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ประชาธิปไตยเสื่อมลง รองลงมาเป็นเรื่องจริยธรรมต่อพรรคการเมือง เช่น นักการเมืองไม่ควรมองฝ่ายตรงข้ามเป็นศัตรู เพราะปัญหาบางอย่างควรมีข้อตกลงร่วมกันเพื่อประโยชน์ของชาติ และจริยธรรมต่อการทำหน้าที่ในการประชุมสภา นักการเมืองควรมีความอดทน

⁶⁵ มานพ สุขเขียว พฤติกรรมของนักการเมืองไทยที่มาจากการเลือกตั้ง ระหว่างปี พ.ศ.2523-2540 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁶⁶ ฐิตินันท์ ธรรมโชติ ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรุงเทพฯ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2552

⁶⁷ ประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์ จริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับนักการเมืองไทย กรุงเทพฯ 2552 หน้า 1

และมีภาวะผู้นำสูงควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ไม่ใช้ความรุนแรงในสภาที่การชกต่อย ใช้วาจาไม่สุภาพ ในส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ พบว่าอายุและระดับการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อจริยธรรมสำหรับนักการเมืองไทย ในการทำหน้าที่การประชุมสภา ด้านการศึกษามีผลทางจริยธรรมต่อพรรคการเมือง ส่วนปัจจัยด้านเพศ และอาชีพเห็นว่าไม่มีผลด้านจริยธรรม

อิสระพัฒน์ ชีรพัฒน์ศิริ⁶⁸ วิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อจริยธรรมของนักการเมือง ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า

1. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อนักการเมือง มีมาก ยกจะนำเสนอเฉพาะที่ตัวเองทำดี นอกจากนี้ นักการเมืองกลุ่มนี้มักจะสร้างสื่อไว้ใกล้ ๆ ตัวจะได้เป็นกระบอกเสียง
2. เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่ส่งผลต่อบทบาทของสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นองค์กรข่มต้องการเงิน โอกาส ความก้าวหน้า และเพื่อความมั่นคงทางการเมือง ทำให้สื่อเสียสภาพไปจากบทบาทที่ควรจะเป็นหรือที่ตนเคยหวังไว้
3. เสรีภาพของสื่อมวลชนในการทำงาน ปัจจุบันเสรีภาพสูงขึ้นเพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญขยายความคุ้มครองประกอบกับมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาไปไกลมาก จนทำให้สื่อเข้าถึงได้รวดเร็ว เสรีภาพส่วนบุคคลถูกกระทบได้ง่ายและรวดเร็วแต่กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนยังคงเดินไปด้วยความล่าช้า ไม่ทันต่อการเยียวยา
4. จิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบของสื่อมวลชน
5. การแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมืองที่มีต่อสื่อมวลชน

1.3 กรอบของประมวลจริยธรรม

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ได้กำหนดกรอบของประมวลจริยธรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 มาตรฐานทางจริยธรรม โดยกำหนดให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งมีหน้าที่เสนอแนะและแนะนำการจัดทำประมวลจริยธรรม ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดให้มีค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรม 9 ประการที่หน่วยงานต่างๆ จะต้องกำหนดไว้ใน

⁶⁸ อิสระพัฒน์ ชีรพัฒน์ศิริ บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง รายงานวิชาการส่วนบุคคล 2552 หน้า 15

ประมวลจริยธรรมของหน่วยงานนอกเหนือจากนี้ หากหน่วยงานต้องการจะเพิ่มเติมอีกก็สามารถจะเพิ่มเติมได้

องค์ประกอบที่ 2 กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

องค์ประกอบที่ 3 ขั้นตอนการลงโทษ

1.4 แนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรม

1.4.1 พิจารณาจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฝ่ายข้าราชการประจำ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ และลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนประชาชน

1.4.2 เปิดโอกาสให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการ และลูกจ้างในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำตั้งแต่เริ่มต้นด้วยวิธีการระดมสมองหรือจัดสัมมนาอบรม

1.4.3 ในการจัดทำประมวลจริยธรรมนั้น จะต้องให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ทั้ง 3 องค์ประกอบข้างต้น

1) มาตรฐานทางจริยธรรม อย่างน้อยจะต้องกำหนดให้มีค่านิยมหลัก 9 ประการ ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดไว้ด้วย และเนื่องจากในค่านิยมหลัก ได้มีการกำหนดไว้ประการหนึ่งว่า การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร ดังนั้น ต้องมีการกำหนดให้มีจรรยาวิชาชีพขององค์กรด้วย

2) กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริม และให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมในองค์กรของตน พร้อมทั้งหน่วยงานที่จะทำหน้าที่เลขานุการในการดำเนินงาน

3) ขั้นตอนการลงโทษ ควรกำหนดขั้นตอนการลงโทษให้ชัดเจน กรณีที่เป็นการประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และเป็นความผิดทางวินัยหรือความผิดทางอาญาด้วย ควรกำหนดให้ไปดำเนินการตามกระบวนการลงโทษทางวินัยหรือทางอาญาโดยตรง ส่วนกรณีที่มีใช่ความผิดทางวินัยหรือทางอาญา ก็ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาการแต่งตั้ง การเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือการพิจารณาความดีความชอบ หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเองหรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี และเพื่อเป็นการผดุงความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกลงโทษ ควรกำหนดให้สามารถร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรตนเองได้ด้วย

4) เมื่อได้จัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ ให้ติดประกาศโดยเปิดเผย

2. ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ตามตัวอย่างที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำมี 4 หมวด 41 ข้อ⁶⁹ โดยมีวัตถุประสงค์ เหตุผลความจำเป็นของการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. เป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล
 2. ยึดถือเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และเป็นเครื่องมือการตรวจสอบการทำงานด้านต่างๆ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 3. ทำให้เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือเกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย
 4. ให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างองค์กรและบุคคลในทุกระดับ ให้ใช้อำนาจในขอบเขตสร้างระบบความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ต่อองค์กร ต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ
 5. ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน
- ทั้งนี้ รวมถึงเพื่อใช้เป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคคล พึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบและกฎข้อบังคับอื่นๆอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

หมวด 3 มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ของประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีสาระสำคัญดังนี้

2.1 มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก 9 ประการ ดังนี้

- 2.1.1 การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- 2.1.2 การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ

⁶⁹ ตัวอย่างประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรากฏตามภาคผนวก

2.1.3 การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

2.1.4 การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

2.1.5 การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ

2.1.6 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

2.1.7 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

2.1.8 การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.1.9 การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

2.2 มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

2.2.1 ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2.2 ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

2.2.3 ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองดี เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

2.2.4 ต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่รับผิดชอบต่อสาธารณชน ทั้งต้องวางตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธา ของประชาชน

2.2.5 ต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่แสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ อาฆาตมาดร้าย หรือใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด

2.2.6 ต้องมีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ และต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

2.2.7 ต้องรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติ

2.2.8 ต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นประพุดิตตนเป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่คู่คุณธรรม และดูแลรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ

2.2.9 ต้องไม่ใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นข้าราชการการเมืองไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการไปรับประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม

2.2.10 ต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นข้าราชการการเมืองเข้าไปก้าวถ่ายหรือแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขึ้นเงินเดือน ของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

2.2.11 ต้องไม่ยินยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดก้าวถ่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

2.2.12 ต้องระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพ อาชีพหรือการงานอื่นใดของคู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนที่มีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธา ของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

2.2.13 ต้องรักษาความลับของทางราชการ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

2.2.14 ต้องซื่อมั่นในกฎหมายและก้า่นึงถึงระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่าง ๆ

2.2.15 เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ต้องไม่นำข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับของทางราชการ ซึ่งตนได้มาในระหว่างอยู่ในตำแหน่งไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์แก่องค์กรเอกชน ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาสองปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง

2.2.16 ต้องเปิดเผยข้อมูลการทุจริต การใช้อำนาจในทางที่ผิด การฉ้อฉล หลอกลวง หรือกระทำการอื่นใดที่ทำให้ราชการเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

2.2.17 ต้องไม่เรียกร้องของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

2.2.18 ต้องปฏิบัติต่อองค์กรธุรกิจที่ติดต่อทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐตามระเบียบและขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

2.2.19 พึ่งพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ทุกข์สุข และรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และรับหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

2.2.20 ต้องไม่ใช่หรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น

2.2.21 ต้องรักษาทรัพย์สินของทางราชการและใช้ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ เท่านั้น

2.2.22 ต้องไม่ประพฤติตนอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของชาติ

2.2.23 ต้องไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย หรือผู้ที่มีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย เช่น ผู้เปิดบ่อนการพนัน หรือผู้ที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

2.2.24 ต้องแสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดร้ายแรง

หมวด 3 กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม มีสาระสำคัญดังนี้

2.3 กลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

2.3.1 ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่กำกับดูแลมีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างทั่วถึงและเคร่งครัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) ดำเนินการเผยแพร่ ปลุกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

2) ให้ความช่วยเหลือ ดูแล และคุ้มครองข้าราชการการเมืองท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

3) การดำเนินการต่อข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อันมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของผู้นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว

4) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้

2.3.2 ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารขึ้นเพื่อควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น เป็นประธานคณะกรรมการจริยธรรม

2) ตัวแทนฝ่ายบริหารที่ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น แต่งตั้งจำนวน 1 คน เป็นคณะกรรมการ

3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน 3 คน ที่ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้เลือก เป็นคณะกรรมการ

4) หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ทั้งนี้ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องไม่เคยถูกลงโทษ

ทางวินัยมาก่อน หากเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อนให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจากตำแหน่งในฝ่ายบริหารที่เหมาะสม

2.3.3 คณะกรรมการจริยธรรม มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจมีผู้ร้องขอหรือตามที่คณะกรรมการจริยธรรมเห็นเองก็ได้
- 3) ขอความร่วมมือให้กระทรวง กรม หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทน หรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
- 4) เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือข้าราชการของหน่วยงานนี้มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน
- 5) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้
- 6) ส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมอบหมาย ในการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

2.4 ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

2.4.1 กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีการปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรม เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่าผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้คณะกรรมการจริยธรรมที่เหลืออยู่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และให้เลิกกันเองเป็นประธานคณะกรรมการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

2.4.2 หากการดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนแล้ว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามี การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้สั่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวล จริยธรรม ให้สั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืน

2.4.3 การดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนทางจริยธรรมและการลงโทษผู้ฝ่าฝืน ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และ การดำเนินการทางวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบังคับใช้โดยอนุโลม

2.4.4 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่

- 1) ปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่อาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยนั้นเปลี่ยนแปลงไป
- 2) กรณีผู้ถูกลงโทษเห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้สามารถ ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งการลงโทษ

2.5 ขั้นตอนการลงโทษ

2.5.1 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้มี การแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตัดเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเอง หรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี

2.5.2 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญ และระดับ ตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืนและเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา

2.5.3 ให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม และเมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ แล้วแต่กรณี แจ้งคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป

2.5.4 กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

2.5.5 ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ทุกๆ 1 ปี หรือให้ดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป

3. ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. 2553

ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ.2553 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 134 มาตรา 279 และมาตรา 304 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และข้อ 190 ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2551 มี 2 หมวด 41 ข้อ ซึ่งเดิมวุฒิสภามีประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ.2545 ใช้มาก่อนแล้ว ในบทนี้จะศึกษาเปรียบเทียบในหมวด 1 ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ และส่วนที่ 3 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง ครั้นคร่ำ และผู้อื่น หมวดที่ 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม โดยมีคณะกรรมการจริยธรรม ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล รับเรื่องร้องเรียน สอบสวน พิจารณาวินิจฉัยกรณีสมาชิกและกรรมการ กระทำผิดจริยธรรม มีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการทำผิดจริยธรรม มีสาระสำคัญ ดังนี้

หมวด 1 ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

1. สมาชิกและกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรม มีความเป็นอิสระ มีจิตสำนึกที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ มีสำนึกในบทบาทหน้าที่ ดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของวุฒิสภา

2. สมาชิกและกรรมการจะต้องเคารพและปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาและมติของที่ประชุมโดยเคร่งครัด

3. ในการพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น สมาชิกและกรรมการจะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย

4. สมาชิกและกรรมการจะต้องรักษาความลับในการประชุมที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา

5. สมาชิกและกรรมการจะต้องให้เกียรติและเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของสมาชิก กรรมการและผู้อื่น ไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการประชุม

6. สมาชิกและกรรมการจะต้องเคารพในความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการอื่น

7. สมาชิกและกรรมการจะต้องอุทิศเวลาให้แก่การประชุม โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

8. สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่ใช้หรือไม่บิดเบือนข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือวิจารณ์ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด

ส่วนที่ 3 จริยธรรมต่อประชาชน

1. สมาชิกและกรรมการจักต้องประพฤติและปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธา และเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

2. สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณารับเรื่องร้องทุกข์ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน ตลอดจนพึงให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน

1. สมาชิกและกรรมการพึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งการรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยและการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของวุฒิสภา

2. สมาชิกและกรรมการพึงแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่และบริเวณรัฐสภา ตลอดจนในที่ประชุม

3. สมาชิกและกรรมการพึงปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ทั้งในฐานะส่วนตัวและในฐานะสมาชิกและกรรมการ ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

4. สมาชิกและกรรมการไม่พึงประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

5. สมาชิกและกรรมการพึงละเว้นการคบหาสมาคมหรือให้การสนับสนุนบุคคลซึ่งมีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย ผู้ประพฤติผิดกฎหมายหรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ

6. สมาชิกและกรรมการพึงระมัดระวังการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นที่เสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการ และวุฒิสภา

7. สมาชิกและกรรมการจักต้องละเว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุตรของสมาชิกและกรรมการปฏิบัติตามเช่นเดียวกันด้วย

หมวด 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบห้าคนซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมวุฒิสภาการเลือกกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาทุกคณะเสนอชื่อกรรมการคณะละหนึ่งคน ยกเว้นคณะกรรมการที่ผู้ถูกสอบสวนเป็นกรรมการอยู่ เพื่อให้วุฒิสภาเลือกให้เหลือสิบห้าคน โดยการทำเครื่องหมายกากบาทชื่อสมาชิกผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกไม่เกินสิบห้าคนลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ซึ่งมีรายชื่อของผู้ถูกเสนอชื่อทั้งหมด และให้สมาชิกผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสิบห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ แต่หากจำนวนที่จะครบสิบห้าคนมีคะแนนเท่ากัน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคสองประชุมและเลือกกันเองเพื่อตั้งเป็นประธานรองประธานเลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง

2. คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับและจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่
- 2) รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมจากสมาชิก ผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมการกระทำผิดตามข้อบังคับ
- 3) พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการกระทำของสมาชิกที่อาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย ต่อศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของวุฒิสภา
- 4) สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนตาม (2) และเรื่องที่ปรากฏตาม (3)
- 5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาทราบ
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย

3. ให้คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาพิจารณาเรื่องที่ได้รับการร้องเรียน เกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกหรือกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง หากมีความจำเป็นไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาขอขยายเวลาต่อประธานวุฒิสภาได้ไม่เกินสามสิบวัน

4. เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาพิจารณาเรื่องที่ได้รับกรรณการร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกหรือกรรมาธิการเสร็จแล้ว และมีมติโดยเสียงข้างมากของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีมูล ให้รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงต่อประธานวุฒิสภาโดยเร็ว

5. เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งต่อที่ประชุมวุฒิสภาโดยเร็ว เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสอบสวน” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบเอ็ดคน เพื่อพิจารณาสอบสวนแล้วเสนอต่อวุฒิสภาต่อไป

หากมีความจำเป็นไม่สามารถสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการสอบสวนขอขยายเวลาต่อวุฒิสภาได้ ไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้านอกสมัยประชุมหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้วุฒิสภาทราบภายหลัง เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อวุฒิสภา ในรายงานดังกล่าวคณะกรรมการสอบสวนต้องสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งความเห็น ว่า สมาชิกหรือกรรมาธิการผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับหรือไม่อย่างไร ฝ่าฝืนข้อใด ควรถูกตัดเดือนหรือตำหนิ เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป โดยให้เป็นการประชุมลับ

6. หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเรื่องร้องเรียน การนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาวิธีพิจารณาการสอบข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาและวิธีพิจารณาสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

7. วิธีพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาและคณะกรรมการสอบสวนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในการให้โอกาสคู่กรณีรับทราบการพิจารณา การแสดงพยานหลักฐานและความคิดเห็นของตนก่อนการวินิจฉัย การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมขอสำเนาเอกสาร และการเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรณการจริยธรรมวุฒิสภาและกรรณการสอบสวน

8. ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ามีหลักฐานและข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่า สมาชิกหรือกรรมาธิการผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้วุฒิสภามีมติว่ากล่าวตักเตือน หรือตำหนิ หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์ในกรณีที่เป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับอันเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้วุฒิสภามีมติว่ากล่าวตักเตือน หรือตำหนิ หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์

9. ในการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่งตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติและ

ความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่น อันควรนำมาประกอบการพิจารณา

10. ในกรณีที่วุฒิสภามีมติ โดยมีหลักฐานและข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่า สมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 244 (2) ของรัฐธรรมนูญต่อไป และแจ้งให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบ

11. สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้และเคารพต่อมติวุฒิสภา

4. ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ.2553

ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. 2553 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 134 ประกอบ มาตรา 279 มาตรา 280 และมาตรา 304 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และข้อ 182 ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. 2553 ขึ้นไว้ บนหลักการพื้นฐาน ที่ว่าสมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบ จริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม มี 2 หมวด 38 ข้อ ซึ่งเดิมมีข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ.2542 ใช้อยู่ก่อนแล้ว ในบทนี้จะศึกษาเปรียบเทียบในหมวด 1 ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ และส่วนที่ 3 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง ครั้นคร้ว และผู้อื่น หมวดที่ 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม โดยมีคณะกรรมการจริยธรรม ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล รับเรื่องร้องเรียน สอบสวน พิจารณาวินิจฉัย กรณีสมาชิกและกรรมการ กระทำผิดจริยธรรม มีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการทำผิดจริยธรรมมีสาระสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ

1. สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร และไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติและสภาผู้แทนราษฎร

2. สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรมและมีความเป็นอิสระ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

3. สมาชิกและกรรมการจักต้องยึดถือและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

3. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่วางตนอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเงินผลประโยชน์หรือข้อต่อรองใด ๆ เพื่อบุคคลหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ

4. สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ มีลักษณะเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท เสียดสีหรือใส่ร้ายป้ายสีบุคคลใดโดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ประชุมคณะกรรมาธิการ หรือที่อื่นใด

5. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงการข่มขู่ อาฆาตมาดร้าย หรือใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ บริเวณที่ทำการรัฐสภาหรือที่อื่นใด

6. สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาความลับในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือการประชุมคณะกรรมาธิการที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

7. สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงระเบียบปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด การใช้จ่ายเงินงบประมาณตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการโดยประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. สมาชิกและกรรมการจักต้องอุทิศเวลาให้แก่การประชุม โดยคำนึงถึงการตรงต่อเวลาและต้องไม่ขาดการประชุมโดยไม่จำเป็น เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุสุดวิสัย

9. สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณากฎหมาย ญัตติ กระทำ หรือเรื่องร้องทุกข์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมโดยเร็ว

10. สมาชิกและกรรมการพึงพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับฟังเรื่องร้องทุกข์ และความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

11. สมาชิกและกรรมการจักต้องแสดงความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดตามควรแก่กรณี

12. สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด

13. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ กระทำการหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติราชการ

14. สมาชิกและกรรมการพึงเสนอข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการ ผู้อื่นและประชาชนเสียหาย ตลอดจนการฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตประพฤติกมิชอบ ต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ 3 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่น

1. สมาชิกและกรรมการจักต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่ และสำรวมกิริยาวาจาในบริเวณที่ทำการรัฐสภา
2. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการกิจการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ
3. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงพฤติกรรมคุกคามหรือรบกวนทางเพศต่อผู้ใด
4. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหา หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติกมิศีลธรรม หรือมีชื่อในทางเสียหาย หรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ
5. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัว หรือผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตน โดยมิชอบ
6. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำความลับของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่น โดยทุจริต หรือโดยมิชอบ
7. สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่เรียกรับหรือรับของขวัญ ของกำนัล สิทธิประโยชน์ หรือประโยชน์อื่นใด อันเกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย
8. สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการและสภาผู้แทนราษฎร

หมวด 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม

1. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานกรรมการ
- (2) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
- (3) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากกรรมการตาม (1),(2),(4) และ (5)
- (4) สมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน

(5) สมาชิกจำนวนสี่คน จากพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรง

ตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน และพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยต้องเป็นหญิงจำนวนสองคน ในการเลือกกรรมการตาม (5) ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

2. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างเคร่งครัด

(2) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมการกระทำผิดตามข้อบังคับนี้

(3) พิจารณา สอบสวน วินิจฉัยคำร้องเรียนและลงโทษตามระเบียบแห่งข้อบังคับนี้

(4) ตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(5) วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบในการพิจารณา และสอบสวนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

(6) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

3. วิธีพิจารณาของคณะกรรมการอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการศึกษาโดยเปิดเผย การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐานและความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยการให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรมการองค์ประชุมของคณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย ความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้กรรมการทำคำวินิจฉัยส่วนตัวเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย

4. ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักรับฟังได้ และที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือกรรมการผู้ใดฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้อใดให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสมาชิกหรือกรรมการผู้นั้นในกรณีที่คณะกรรมการมีความคิดว่าเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการตัดเดือน คำวินิจฉัยขอโทษต่อที่ประชุมตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์ในกรณีที่คณะกรรมการมีความคิดว่าเป็นความผิดร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการเสนอถอดถอนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกฎหมายต่อไป คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด และให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

5. มาตรฐานจริยธรรมของเทศมนตรีและสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในแถบเอเชียแปซิฟิก มีความเจริญหลายด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมก็จัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ระบบการเมืองและพฤติกรรมของนักการเมืองก็มีไข่มุมปัญหา รัฐบาลได้รับแรงกดดันจากประชาชนและชุมชนให้มีการกำหนดเกณฑ์ หรือกรอบมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับนักการเมือง⁷⁰ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นจึงนำมาตรฐานจริยธรรมของคณะเทศมนตรีและสภาเมืองโฮบาร์ต ซึ่งเป็นการปกครองแบบท้องถิ่นในประเทศออสเตรเลีย มาตรฐานจริยธรรมของเทศมนตรีและสภาเมืองโฮบาร์ต ALDERMANICE CODE OF CONDUCT HOBART CITY COUNCIL ใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2555 ออกตามความในพระราชบัญญัติท้องถิ่น 1993 มาตรา 28 E หมวดระเบียบวินัย

1. สภาจะต้องนำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมของสภามากำหนดใช้
2. จรรยาบรรณต้อง
 - (1) ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้และ
 - (2) ระบุสถานที่ที่กำหนดใช้ และ
 - (3) มีการทบทวนภายใน 12 เดือนหลังจากการเลือกตั้งสามัญ
3. ผู้จัดการทั่วไป จัดทำสำเนาของประมวลจริยธรรม และการแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ ที่ประกาศใช้
 - (1) สำหรับการตรวจสอบของประชาชนที่สำนักงานสาธารณะในเวลาทำการปกติ
 - (2) สำหรับการซื้อในราคาที่เหมาะสม
 - (3) บนเว็บไซต์อินเทอร์เน็ตโดยไม่มีค่าใช้จ่าย
4. เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจของสภามาตรฐานจริยธรรมมีสาระสำคัญของกฎหมายนี้มีดังนี้

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 1 หลักการและค่านิยม

1.1 ประชาชนคาดหวังว่าเทศมนตรีของสภาเมือง จะปฏิบัติตัวให้สอดคล้องกับมาตรฐานนี้และจะสามารถรักษาและเพิ่มพูนความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของประชาชนด้วยความซื่อสัตย์และจงรักภักดี

⁷⁰ รูดินันท์ ธรรมโชติ. อ้างแล้ว หน้า 60

1.2 หลักการประมวลจริยธรรม แนวทางปฏิบัตินี้ได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติท้องถิ่น 1993 ประมวลจริยธรรมรัฐบาลออสเตรเลีย (AS8002) และหลักการเศรษฐกิจ ในการส่งเสริมให้บุคคลใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้ เทศมนตรี และสมาชิกสภาเมืองตกเครื่องมือของระบบการเมือง แต่จะได้รับการแนะนำจากรัฐบาลเพื่อช่วยในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของวัฒนธรรม

แนวทางการปฏิบัติทางจริยธรรมนี้ได้เผยแพร่ไปยังสภาเมืองโฮบาร์ตและชุมชน เพื่อให้แน่ใจว่าเทศมนตรี และสมาชิกสภาเมืองฯ จะปฏิบัติตามดังนี้

1. มีความตระหนักและมีความมุ่งมั่นร่วมกันที่จะปฏิบัติตามหลักการและค่านิยมในแนวทางปฏิบัติ
2. เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ เพื่อการปฏิบัติตามความคาดหวังของชุมชน
3. มาตรฐานจริยธรรมมีขึ้นเพื่อการป้องกันผลประโยชน์ของประชาชนและชุมชน ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของสภาเมืองฯ และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมภารกิจทางการเมือง
4. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ โดยสภาเมือง เพื่อให้เทศมนตรี และสมาชิกสภาเมือง ปฏิบัติตามกฎหมายและการยึดมั่นในหลักการที่กำหนดไว้ในจริยธรรมและค่านิยมนี้ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่ประมวลจริยธรรมรัฐบาลออสเตรเลียกำหนด

1.3 ค่านิยมสภาเมืองโฮบาร์ตจะต้องมุ่งมั่นว่าจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุนิยามที่พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามค่านิยมของสภาเมืองฯ มีความภาคภูมิใจในงานบริการประชาชน ตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 2 No Bias in Decision-making ความเป็นกลางปราศจากอคติในการปฏิบัติหน้าที่

2.1 แนวคิดสำคัญ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี มีการตัดสินใจอย่างเป็นธรรมและมีอิสระ ปราศจากอคติ ยึดถือหลักความเป็นธรรม ควรจะสามารถที่จะตัดสินใจที่เป็นอิสระ

2.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

(1) ในการติดต่อของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการของเทศมนตรี รวมถึงในการทำการตัดสินใจของเทศมนตรีมุ่งมั่นที่จะอุทิศให้กับการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติใด ๆ

(2) เทศมนตรีควรตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียวและเป็นไปตามกฎหมาย ไม่คำนึงถึงภาระผูกพันของบุคคลอื่นเพื่อผลตอบแทนหรือผลประโยชน์

(3) ในการตัดสินใจจะต้อง

- ก. ใช้ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หรือควรจะนำเหตุผลมาพิจารณา
- ข. ได้คำนึงถึงประโยชน์เฉพาะของแต่ละกรณี เป็นอิสระจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ
- ค. ไม่นำเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หรือสถานการณ์ใด ๆ นำสู่การพิจารณา

ตัดสินใจ

2.3 เทศมนตรีไม่ควรลงนามในคำร้องของประชาชนที่จะเรียกร้องเป็นคณะกรรมการหรือบุคคลตามกฎหมาย ในเรียกร้องต่อสภา อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าเทศมนตรีสามารถมีอิทธิพลต่อการชักนำการตัดสินใจของสภา

หากเทศมนตรีมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับนิติบุคคลเชิงพาณิชย์ เทศมนตรีควรพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมหรือเชื่อมโยงอาจเกิดความลำเอียงต่อการตัดสินใจเพื่อพวกพ้องของตน

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 3 Conflict of Interest การใช้อำนาจหรืออิทธิพล ต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ใด ๆ เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง

3.1 แนวคิด เกี่ยวกับความขัดแย้งในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากตำแหน่งหน้าที่

(ก) มีหน้าที่เฉพาะเจาะจงที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสภา เช่น การมีส่วนร่วมในการทำให้มีการตัดสินใจ และ

(ข) มีภาระหน้าที่ภายนอกเพื่อทำหน้าที่ในสภาซึ่งอาจเหตุผลอันจะคาดว่ามี ความขัดแย้งกับหน้าที่เกี่ยวกับการบทบาทของคณะกรรมการ อาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อในมุมมองของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ อาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งกับหน้าที่ แบ่งออกเป็นสองประเภท

- สมาชิกของสภามีส่วนได้เสียทางการเงิน โดยตรงหรือโดยอ้อม ในเรื่องที่ได้รับพิจารณา โดยสภา

- ส่วนได้เสียที่ไม่เป็นตัวเงิน ในกรณีที่สมาชิกสภามีอะไรบางอย่างเป็นส่วนตัวหรือขัดแย้งกัน (หรือการปฏิบัติหน้าที่) ในเรื่องที่ไม่ได้ เป็นตัวเงิน

3.2 สิ่งที่เทศมนตรีมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ต้องไม่ได้รับอิทธิพลอย่างผิดกฎหมาย ที่มีหน้าที่ ต้องมุ่งมั่นที่จะประพฤติตนเปิดเผยและตรงไปตรงมา มีความรับผิดชอบเป็นสำคัญ ตามหลักการดังต่อไปนี้

(1) ควรใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจที่เหมาะสม ในกรณีที่มีอยู่ในความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

(2) ควรพยายามที่จะ นำตัวเองออกจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(3) ควรจะยึดหลักของความโปร่งใส และความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายเพื่อจัดการความขัดแย้ง

(4) ควรปฏิบัติในความเชื่อที่ดีและการตัดสินใจที่เหมาะสม ในการตรวจสอบว่า จะเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจริง กรณีนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในวรรค (ก) - (ค) ข้างต้น คือ

ก. มุมมองในเรื่องที่มีการอภิปราย หรือการตัดสินใจ แต่ละวันจากการเข้าร่วม ในการอภิปรายต่อสภา ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ข. ละเว้นจากการเข้าร่วมการตัดสินใจใด ๆ ในสภาเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรือ

ค. ออกจากห้องประชุมสภาในระหว่างการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ง. หากมีข้อสงสัยว่าเป็นไปได้ว่า สถานการณ์อาจจะเป็นจำนวนเงิน หรือนำไปผู้ซื้อเท็จจริง หรืออาจมีความขัดแย้ง ควรติดต่อผู้จัดการทั่วไป เพื่อช่วยไต่ถามเกี่ยวกับข้อกล่าวหาของการกระทำและแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง หรือความไม่ลงรอยกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว หรือพวกพ้อง และซึ่งมีคุณสมบัติการทำงานที่เป็นกลางจากหน้าที่สาธารณะหรือ มีอาชีพ และ

จ. เทศมนตรี ที่คาดว่าจะ ทำในสิ่งที่ดีในความก้าวหน้า และรักษาสถานะที่ดี และชื่อเสียงของสภา เทศมนตรี ของตนและการอนุรักษ์ทรัพยากรของ โสบาร์ต สภาเทศบาลเมือง โดยพยายามที่จะแก้ไขข้อพิพาท ที่เกี่ยวข้องกับ ข้อกล่าวหา ของ ความขัดแย้ง ผ่าน

(ก) ความพยายามที่จะ แก้ไขปัญหาข้อพิพาทด้วยความช่วยเหลือของ นายกเทศมนตรี หากข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับนายกเทศมนตรี เป็นหน้าที่ของรองนายกเทศมนตรี หรือ เทศมนตรีอื่น ตามความเหมาะสม หรือ

(ข) ถ้าความละเอียดของความขัดแย้ง ดังกล่าวล้นหลวมแล้ว ต้องมีการไต่ถามไต่ถาม อย่างเป็นทางการ ด้วยความช่วยเหลือของผู้ตัดสินที่ได้รับการยอมรับ และ

(ค) อาศัยอำนาจตามมาตรฐานจริยธรรมของคณะกรรมการของเทศบาล หรือคณะกรรมการของรัฐบาลเทศมณีนี เป็นผู้ไต่ถามในลำดับสุดท้าย

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 4 Proper use of Office ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับ ตำแหน่งหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องบริหารงานบุคคลให้เหมาะสมกับงานของ สภาเมืองฯ ต้องไม่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงในฐานะเทศมนตรี

4.1 แนวคิดสำคัญเทศมนตรีดำรงตำแหน่งได้รับความไว้วางใจภายในชุมชนพวกเขา คือ

ก. ประชาชนคาดหวังว่าเทศมนตรีจะประพฤติตนเพื่อประโยชน์ และไม่ประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งที่จะได้รับ (โดยตรงหรือโดยอ้อม) ประโยชน์หรือความเสียหายแก่ตนเองหรือ บุคคลอื่น และ

ข. คาดว่าการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การไม่ได้รับการเลือกตั้งหรือทำให้เสียชื่อเสียง

4.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

ก. คุณไม่ใช่ประโยชน์ (หรือหาทางที่จะใช้ประโยชน์) จากตำแหน่งของคุณหรือมีอิทธิพลต่อคนอื่น โดยไม่ถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เช่นในการสั่งซื้อสิ่งจ้างที่เกินควรไม่เหมาะสมกับการได้รับประโยชน์ ทำให้เกิดความเสียหาย และ

ข. ในการมีส่วนร่วมตัวของคุณกับสภาเมืองฯ (เช่น เป็นผู้ชำระภาษี เป็นผู้รับบริการสภาหรือผู้อื่นคำขอ) ไม่ใช่สิทธิในการรับบริการโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่

มาตรฐานการปฏิบัติ ข้อ 5 Proper use of Resources การใช้งบประมาณให้เหมาะสมคุ้มค่า นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภา ต้องบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า ต้องไม่ให้ผู้ใกล้ชิดมีส่วนได้เสียกับผลประโยชน์ในงบประมาณ

5.1 แนวคิดสำคัญเทศมนตรีดำรงตำแหน่งได้รับความไว้วางใจภายในชุมชนพวกเขาคือ

ก. ประชาชนคาดว่าเทศมนตรีจะประพฤติตนเพื่อประโยชน์ของชุมชน และไม่ประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ (โดยตรงหรือโดยอ้อม) ประโยชน์หรือความเสียหายแก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

ข. คาดว่าจะดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การไม่ได้รับการเลือกตั้งหรือทำให้เสียชื่อเสียง

5.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

ก. ใช้งบประมาณด้วยจริยธรรม มีประสิทธิภาพและระมัดระวังในการบริการสาธารณะประโยชน์

ข. ไม่ใช้งบประมาณเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เป็นไปตามที่สภาเห็นชอบเพื่อการใช้งานที่เหมาะสมและ จำกัดในกรณีที่ต้องใช้เป็นส่วนหนึ่งของการได้รับอนุญาตดังกล่าวให้ชำระเงินที่เหมาะสมสำหรับการใช้งาน

ค. ไม่แปลงทรัพย์สินใด ๆ ของสภาเมืองฯ กับการใช้งานของตนเอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ง. มีความระมัดระวังในการใช้สถานที่ราชการรวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นทางการและบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่ควรอนุญาตให้มีการใช้ผิดวัตถุประสงค์ โดยบุคคลอื่น

จ. หลีกเลี่ยงการดำเนินการใด ๆ ที่อาจสร้างเจตคติที่ไม่ดีในการให้บริการ หรือใช้สถานที่สาธารณะของสภาเมืองฯ ที่ไม่ถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือแสวงหากำไร สำหรับตัวเองหรือคนอื่น

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 6 Proper use of Information & Confidentiality รักษาความลับของทางราชการ ต้องไม่เปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาตในข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้มาจากสำนักงานหรือที่มีไว้ในครอบครอง

6.1 แนวคิดสำคัญ เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของ สภาเมืองฯ

ก. การใช้ข้อมูลที่ได้รับในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ต้องรับผิดชอบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ของสภาเมืองและชุมชน

ข. ปกป้องข้อมูลที่เป็นความลับที่สำคัญและอื่น ๆ ของสภาเมือง

6.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

ก. ปกป้องข้อมูลที่เป็นความลับซึ่งอยู่ในความครอบครอง

ข. การเข้าถึงข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นสำหรับคุณที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่

ค. ไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นความลับสำหรับวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นทางการ

ง. เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับเท่าที่มีอำนาจที่จะทำได้

จ. ใช้ข้อมูลที่เป็นความลับเพียงเพื่อมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้

ฉ. เปิดเผยข้อมูลอื่นตามที่กำหนดนโยบายและในการปฏิบัติตามกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง

ช. ไม่ได้ใช้ข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตนเอง และ

ซ. จะไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับที่กล่าวถึงในการประชุมสภา

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 7 Giving and Receiving of Gifts or Benefits การให้และการรับของกำนัลที่มีมูลค่าหรือประโยชน์อื่น เทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องไม่รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ในการจงใจในการตัดสินใจและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเทศมนตรี และสมาชิกสภา สอดคล้องกับมาตรฐาน ข้อ 3 และ ข้อ 4 คาดหวังว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เกินควร (หรือถูกมองว่าจะได้รับอิทธิพลเกินควร) ซึ่งการตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของบทบาทของนายกเทศมนตรี เทศมนตรีและสภา เป็นผลมาจากการจงใจทางการเงินของขวัญหรือความบันเทิงหรือผลประโยชน์อื่น ๆ

7.1 แนวคิดหลัก เทศมนตรีดำรงเป็นตำแหน่งด้วยความไว้วางใจภายในชุมชน พวกเขา คาดว่าจะมีการใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้รับอิทธิพลโดยของขวัญหรือผลประโยชน์ ต้อง เป็นไปตามมาตรฐานของความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

7.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

ก. ไม่ยอมรับข้อเสนอเกี่ยวกับเงินโดย

ข. ไม่ยอมรับของขวัญและผลประโยชน์ โดยไม่สร้างความมั่นใจว่าจะถูกเปิดเผย และบันทึกไว้ในทะเบียนของขวัญ ในดำรงนโยบายของสภา วิธีการให้ของขวัญดังกล่าวอาจรวมถึง อาหารและเครื่องดื่ม บัตรเข้าชมการแข่งขันกีฬา การแสดงละคร สถานที่การกีฬา เช่น โรงยิม พักผ่อนในบ้าน, การเดินทางฟรี หรือส่วนลดและทัศนศึกษาการฝึกอบรมฟรี

(ก) ผลประโยชน์ที่ได้รับมีค่าตั้งแต่ 3,000 บาท (\$ 100) จะต้องมีการเปิดเผย และบันทึกไว้ในทะเบียนของขวัญ

(ข) สะสมในส่วนที่เกินจาก 18,000 บาท (\$ 600) จากแหล่งเดียวใด ๆ ภายใน เป็นระยะเวลา 12 เดือน จะต้องประกาศและบันทึกไว้ในทะเบียนของขวัญ

(ค) มุ่งมั่นที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ลักษณะที่ปรากฏอาจถูกสร้างขึ้นผ่านการ ให้บริการหรือผลประโยชน์ใด ๆ เป็นการรักษาความปลอดภัย

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 8 Relationships with community and others มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพเป็นธรรมและประชาชนได้รับความ เคารพในการติดต่อราชการ

8.1 แนวคิดสำคัญในการติดต่อคาดหวังว่าจะได้รับการบริการด้วยความสุภาพความ ยุติธรรมและให้ความเคารพ

8.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

(ก) ให้ข้อมูลนโยบายและการตัดสินใจไปยังชุมชนในฐานะตัวแทนของสภาเมืองฯ

(ข) ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความสุภาพ เป็นธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรี

(ค) ละเว้นจากการกำกับพนักงาน HCC นอกเหนือจากโดยการให้นโยบายที่ เหมาะสมไปยังหัวหน้าพนักงานในการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบาย

(ง) กำหนดขั้นตอนการควบคุมการทำงานร่วมกันของพนักงาน และ เทศมนตรี

(จ) ไม่ติดต่อ หรือออกคำสั่งใด ๆ ของผู้รับเหมา และ

(ฉ) รับฟังและเคารพความคิดเห็นของแต่ละคนในสภา และคณะกรรมการ ดำเนินการตามกฎหมายอื่น ๆ และปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยมารยาท การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมข่มขู่ เลือก ปฏิบัติ

(ข) ในแต่ละข้อสังเกตว่าวัฒนธรรมของการประชุมใช้ความรุนแรง จะไม่ได้รับการยอมรับ และเทศมนตรี ไม่สนับสนุนนโยบาย ต้องอดทนต่อการประชุมใช้ความรุนแรงทางร่างกาย หรือ ทางจิตใจ และ การรุกรานในสภาหรือในสถานที่ทำงาน

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 9. ในฐานะตัวแทนของสภาเมืองโฮบาร์ต ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบและแสดงความเห็นในนโยบายและการตัดสินใจของสภาและนายกเทศมนตรี ภายในขอบเขตอำนาจของประชาชน

9.1 แนวคิดที่สำคัญ สำนักงานเทศมนตรีควรจะใช้ความระมัดระวังเพื่อไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดในความเชื่อว่ามีมุมมอง หรือการกระทำของบุคคลที่ได้รับการรับรองจากสภาเป็นความคิดเห็นส่วนตัวหรือ (ทางการเมืองหรืออื่น ๆ)

9.2 ในฐานะเทศมนตรี ประชาชนจะคาดหวังว่า

ก. เมื่อให้ข้อมูลแก่ชุมชนคุณต้องเป็นตัวแทนของสภาเมืองฯ นโยบายและการตัดสินใจ

ข. ไม่สามารถพูดในนามของสภาเมืองฯ จนกว่าคุณจะได้รับมอบอำนาจหรือได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรี

ค. แสดงออกโดยแข็งขันในการแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคล

ง. ไม่บิดเบือนข้อมูลที่คุณได้รับในหน้าที่ของคุณ

จ. เมื่อเป็นตัวแทนสภาเมืองฯ ต้องปฏิบัติตนและเข้าใจพื้นฐานของการได้รับการแต่งตั้งและตระหนักถึงจริยธรรมและกฎหมายที่มากับความรับผิดชอบในหน้าที่ดังกล่าว

มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 10 ร้องเรียน

10.1 ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทศมนตรี พนักงานของสภาเมืองฯ หรือสมาชิกสภา ให้เป็นไปตามมาตรฐานของการดำเนินการตามกฎหมายนี้ เมื่อเห็นว่าเทศมนตรี พนักงานของสภาเมืองฯ หรือสมาชิกสภา ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ หรือ เจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรม สามารถร้องเรียนได้ทันทีตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

10.2 การร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดจริยธรรมต้อง

ก. เขียนข้อร้องเรียนเป็นหนังสือยื่นต่อนายกเทศมนตรีภายใน 90 วัน นับจากวันที่มีเหตุอันจะถูกกล่าวหา

ข. มีรายละเอียดของการละเมิดที่ถูกกล่าวหา

ค. ระบุนบุคคลที่ทำให้เกิดการร้องเรียน

ง. ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ถ้ามี)

จ. มีรายละเอียดบุคคลผู้ร้องเรียน และที่อยู่ของผู้ร้องเรียน

ฉ. การร้องเรียนในเรื่องที่ร้ายแรงผู้ร้องควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะร้องเรียน
 ช. เทศมนตรีฝ่ายหนึ่งไม่ควรยื่นเรื่องร้องเรียนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือ ก่อความ ต่อต้าน
 ซ. เทศมนตรีควรทำในสิ่งที่ดี สนใจความก้าวหน้า และชื่อเสียงของสภา
 เทศมนตรี และการรักษาทรัพยากรของสภาเทศบาลเมืองโฮบาร์ต โดยพยายามที่จะแก้ไขข้อพิพาท
 ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาที่มีการละเมิดจริยธรรมเทศมนตรีอีกฝ่ายหนึ่ง

(ก) ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาคือพิพาทด้วยความช่วยเหลือของ
 นายกเทศมนตรี หรือหากข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับนายกเทศมนตรีแล้ว ด้วยความช่วยเหลือของรอง
 นายกเทศมนตรี หรือ เทศมนตรี อื่น ที่เหมาะสมแล้วแต่กรณีจำเป็นต้องมี

(ข) ถ้าข้อร้องเรียนดังกล่าว ได้รับการพิจารณาว่ามีมูลควรได้รับการไต่สวนโดย
 จากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

(ค) อาศัยอำนาจคณะกรรมการจริยธรรมของเทศบาล คณะกรรมการรัฐบาล
 แทสมาเนีย ในการพิจารณาแก้ไขปัญหาคือพิพาทถือเป็นที่สุด สภาเมืองจะสร้างค่านิยมของคณะ
 การร้องเรียน ควรจะแจ้งกรณีที่มีความประพฤติเป็นที่สงสัยว่าทุจริตและการกระทำความผิดที่
 ร้ายแรงมีความสำคัญของทรัพยากรของรัฐ หรือความเสียหายที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของ
 ประชาชน หรือความปลอดภัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

สรุป จากการศึกษาจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น สมาชิกวุฒิสภา
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นของออสเตรเลีย
 จะพบว่า นักการเมืองแต่ละระดับในประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย มีปัญหาการประพฤติมิ
 ชอบ แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพรรคพวก การคอร์รัปชัน การประพฤติผิดคุณธรรมและ
 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาคือการปฏิบัติตัวของผู้ดำรง
 ตำแหน่งทางการเมืองเกี่ยวกับจริยธรรมซึ่งอยู่ในระหว่างที่มีการปรับปรุงแก้ไขโดยหน่วยงานที่มี
 ความเป็นกลางเช่น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 แห่งชาติ เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่าจะในระดับใดในประเทศไทยปฏิบัติตาม
 ประมวลจริยธรรม สามารถทำให้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบังคับใช้ได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>หมวดที่ 2</p> <p>ส่วนที่ 1 มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก</p> <p>ข้อ 4 ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๕ ประการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม 2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ 3) การยึดถือประโยชน์ของประชาชนเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน 4) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย 5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ 6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง 7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ 	<p>หมวด 1</p> <p>ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ</p> <p>ข้อ 10 สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่และแสดงความคิดเห็น โดยสุจริตเที่ยงธรรม มีความเป็นอิสระ มีจิตสำนึกที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ มีสำนึกในบทบาทหน้าที่ ดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะเพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของวุฒิสภา</p> <p>ข้อ 11 สมาชิกและกรรมการจักต้องเคารพและปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาและมติของที่ประชุม โดยเคร่งครัด</p> <p>ข้อ 12 ในการพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใดเข้าสู่ตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น สมาชิกและกรรมการจะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย</p>	<p>หมวดที่ 1</p> <p>ส่วนที่ 2 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกและกรรมการ</p> <p>ข้อ 11 สมาชิกและกรรมการจักต้องรักษาไว้ซึ่งชื่อเสียงของสภาผู้แทนราษฎร และไม่กระทำการใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของประเทศชาติและสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ข้อ 12 สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเที่ยงธรรมและมีความเป็นอิสระเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ</p> <p>ข้อ 13 สมาชิกและกรรมการจักต้องยึดถือและปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด</p> <p>ข้อ 14 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่วางตนอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเงิน ผลประโยชน์หรือข้อต่อรองใด ๆ เพื่อบุคคลหรือองค์กรอื่นใด ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมการ</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมวิธีการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมวิธีการ พ.ศ.2553
8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	ข้อ 13 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องรักษาความลับใน การประชุมที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใด หรือในทางใด เว้นแต่เป็นการต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา	ข้อ 15 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องเคารพสิทธิเสรีภาพ ส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ มี ลักษณะเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท เสียดสีหรือใส่ร้ายป้ายสี บุคคลใด โดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมา อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ ประชุมขณะกรรมวิธีการ หรือที่อื่นใด
9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร ส่วนที่ 2. มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น	ข้อ 14 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องให้เกียรติและเคารพ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของสมาชิก กรรมวิธีการและผู้อื่น ไม่ แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคล ใด หรือนำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการ ประชุม	ข้อ 16 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องไม่แสดงการข่มขู่ อาฆาตมาดร้าย หรือใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลอื่นในที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมขณะกรรมวิธีการ บริเวณที่ทำการ รัฐสภาหรือที่อื่นใด
ข้อ 6 ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและรักษาระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ข้อ 15 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องเคารพในความเป็น อิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกและกรรมวิธีการอื่น	ข้อ 17 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องรักษาความลับใน การประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือการประชุมขณะกรรมวิธีการ ที่กระทำการลับ โดยไม่นำไปเปิดเผยแก่ผู้ใดหรือในทางใด เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร
ข้อ 7 ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ	ข้อ 16 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องอุทิศเวลาให้แก่การ ประชุม โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	ข้อ 18 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องปฏิบัติหน้าที่โดย คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด การ ใช้จ่ายเงินงบประมาณตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับ มอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการโดยประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ข้อ 8 ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองดี เคารพ และ ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	ข้อ 17 สมาชิกและกรรมวิธีการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องและไม่ใช้หรือไม่บิดเบือน ข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือวิจารณ์ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความ เสียหายเพื่อให้ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อประโยชน์ ส่วนตัวหรือบุคคลอื่นใด	
ข้อ 9 ต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และ ศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและ โดยหน้าที่รับผิดชอบต่อสาธารณชน ทั้งต้องวางตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน		
ข้อ 10 ต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่ แสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ อาฆาตมาดร้าย หรือใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด		
ข้อ 11 ต้องมีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ และ ต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่ง สูงสุด		

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 12 ต้องรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถด้วยความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และ ปราศจากอคติ</p> <p>ข้อ 13 ต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นประพฤติน เป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่คู่คุณธรรม และดูแล รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>ข้อ 14 ต้องไม่ใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานะหรือตำแหน่ง การเป็นข้าราชการการเมือง ไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดย ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็ประโยชน์ ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม</p> <p>ข้อ 15 ต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นข้าราชการ การเมืองเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขั้นเงินเดือน ของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ และมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือ ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐ ถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้น จากตำแหน่ง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย</p>		<p>ข้อ 19 สมาชิกและกรรมการจักต้องอุทิศเวลาให้แก่การ ประชุม โดยคำนึงถึงการตรงต่อเวลาและต้องไม่ขาดการประชุมโดย ไม่จำเป็น เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุสุดวิสัย</p> <p>ข้อ 20 สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณากฎหมาย ญัตติ กระทู้ หรือเรื่องร้องทุกข์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและ ประชาชนส่วนรวมโดยเร็ว</p> <p>ข้อ 21 สมาชิกและกรรมการพึงพบปะเยี่ยมเยียนเพื่อรับฟัง เรื่องร้องทุกข์ และความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งต้อง ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน</p> <p>ข้อ 22 สมาชิกและกรรมการจักต้องแสดงความรับผิดชอบ เมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาดตามควรแก่กรณี</p> <p>ข้อ 23 สมาชิกและกรรมการจักต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้องโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ ผู้อื่นหรือประชาชนเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือ บุคคลอื่นใด</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 16 ต้องไม่ยินยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิดก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยมิชอบ</p>	<p>ส่วนที่ 3 จริยธรรมต่อประชาชน</p>	<p>ข้อ 24 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ กระทำการหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติราชการ</p>
<p>ข้อ 17 ต้องระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพ อาชีพหรือการทำงานอื่นใดของคู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนที่มีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน</p>	<p>ข้อ 18 สมาชิกและกรรมการจักต้องประพฤติและปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาและเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมายข้อ 19 สมาชิกและกรรมการจักต้องพิจารณารับเรื่องร้องทุกข์ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน ตลอดจนพึงให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยเสมอภาค เท่าเทียม เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ</p>	<p>ข้อ 25 สมาชิกและกรรมการพึงเสนอข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการ ผู้อื่นและประชาชนเสียหาย ตลอดจนการฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตประพฤติมิชอบ ต่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ</p>
<p>ข้อ 18 ต้องรักษาความลับของทางราชการ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย</p>	<p>ส่วนที่ 4 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน</p>	<p>ส่วนที่ 3 จริยธรรมเกี่ยวกับการดำรงตน ครอบครัว และผู้อื่น</p>
<p>ข้อ 19 ต้องยึดมั่นในกฎหมายและค่านิยมถึงระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่างๆ</p>	<p>ข้อ 20 สมาชิกและกรรมการจักต้องประพฤติปฏิบัติตน ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งการรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยและการรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของวุฒิสภา</p>	<p>ข้อ 26 สมาชิกและกรรมการจักต้องแต่งกายสุภาพ เรียบร้อยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่ และสำรวมกิริยาวาจาในบริเวณที่ทำการรัฐสภา</p>
<p>ข้อ 20 เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ต้องไม่นำข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับของทางราชการซึ่งตนได้มาในระหว่างอยู่ในตำแหน่งไปใช้เพื่อเกิดประโยชน์แก่องค์กรเอกชน ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาสองปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง</p>		<p>ข้อ 27 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ</p>
<p>ข้อ 21 ต้องเปิดเผยข้อมูลการทุจริต การใช้อำนาจในทางที่ผิด การฉ้อฉล หลอกลวง หรือกระทำการอื่นใดที่ทำให้ราชการเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ</p>		<p>ข้อ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่แสดงพฤติกรรมคุกคามหรือระรานทางเพศต่อผู้ใด</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 22 ต้องไม่เรียกร้อยของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์ต่างๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย</p> <p>ข้อ 23 ต้องปฏิบัติต่อองค์กรธุรกิจที่ติดต่อทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐตามระเบียบ และขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ</p> <p>ข้อ 24 พึงพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ทุกข์สุข และรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และริบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ</p> <p>ข้อ 25 ต้องไม่ใช้หรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเอง และผู้อื่น</p> <p>ข้อ 26 ต้องรักษาทรัพย์สินของทางราชการและใช้ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นๆ เท่านั้น</p> <p>ข้อ 27 ต้องไม่ประพฤติตนอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติภูมิของชาติ</p>	<p>ข้อ 21 สมาชิกและกรรมการพึงแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาให้เกียรติและเคารพต่อสถานที่และบริเวณรัฐสภา ตลอดจนในที่ประชุม</p> <p>ข้อ 22 สมาชิกและกรรมการพึงปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและยื่นหยัดทำในสิ่ง ที่ถูกต้อง เป็นธรรม ทั้งในฐานะส่วนตัวและในฐานะสมาชิก และกรรมการ ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะข้อ 23 สมาชิกและกรรมการไม่พึงประกอบอาชีพ วิชาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือกระทำการใดอันเป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ</p> <p>ข้อ 24 สมาชิกและกรรมการพึงละเว้นการคบหาสมาคม หรือให้การสนับสนุนบุคคลซึ่งมีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย ผู้ประพฤติกดกฏหมายหรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ</p> <p>ข้อ 25 สมาชิกและกรรมการพึงระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นที่เสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการและวุฒิสภา</p>	<p>ข้อ 28 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหา หรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติกดกฏศีลธรรม หรือมีชื่อในทางเสียหาย หรือผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันอาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกหรือกรรมการ</p> <p>ข้อ 29 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัว หรือผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนโดยมิชอบ</p> <p>ข้อ 30 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่นำความลับของทางราชการ ไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยมิชอบ</p> <p>ข้อ 31 สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่เรียกร้อยรับของขวัญ ของกำนัล สิทธิประโยชน์หรือประโยชน์อื่นใด อันเกิดหรืออาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย</p> <p>ข้อ 32 สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการ และสภาผู้แทนราษฎร</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 28 ต้องไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย หรือผู้ที่มีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย เช่น ผู้เปิดบ่อนการพนัน หรือผู้ที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน</p> <p>ข้อ 29 ต้องแสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดร้ายแรง</p> <p>หมวด 3 กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม</p> <p>ส่วนที่ 1 กลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม</p> <p>ข้อ 30 ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่กำกับดูแลมีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างทั่วถึงและเคร่งครัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ดำเนินการเผยแพร่ ปฐกฐิน ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ 2) ให้ความช่วยเหลือ ดูแล และคุ้มครองข้าราชการการเมืองท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม 	<p>ข้อ 26 สมาชิกและกรรมการจักต้องละเว้นจากการแสวงหาผลประโยชน์ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนและจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุตรของสมาชิกและกรรมการปฏิบัติตามเช่นเดียวกันด้วย</p> <p>หมวด 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม</p> <p>ข้อ 27 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบห้าคนซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมวุฒิสภาการเลือกกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาทุกคณะเสนอชื่อกรรมการคณะละหนึ่งคน ยกเว้นคณะกรรมการที่ผู้ถูกสอบสวนเป็นกรรมการอยู่ เพื่อให้วุฒิสภาเลือกให้เหลือสิบห้าคน โดยการทำเครื่องหมายกากบาทชื่อสมาชิกผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกไม่เกินสิบห้าคนลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ซึ่งมีรายชื่อของผู้ถูกเสนอชื่อทั้งหมด และให้สมาชิกผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสิบห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ แต่หากจำนวนที่จะ</p>	<p>ข้อ 33 สมาชิกและกรรมการจักต้องระมัดระวังการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญประจำตัว ผู้ช่วยดำเนินงานของสมาชิก หรือผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิก มิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สมาชิก กรรมการ และสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>หมวด 2 การควบคุมให้เป็นไปตามจริยธรรม</p> <p>ข้อ 34 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานกรรมการ (2) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร (3) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่เกินสามคน ซึ่งได้รับเลือกจากกรรมการตาม (1),(2),(4) และ (5) (4) สมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน (5) สมาชิกจำนวนสี่คน จากพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดมิได้ดำรง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมาธิการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ พ.ศ.2553
<p>3) การดำเนินการต่อข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อันมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของผู้นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว</p> <p>4) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้</p> <p>ข้อ 31 ให้ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ฝ่ายบริหาร. ขึ้นเพื่อควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ประกอบด้วย</p> <p>1) ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น เป็นประธาน คณะกรรมการจริยธรรม</p> <p>2) ตัวแทนฝ่ายบริหารที่ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น แต่งตั้งจำนวน ๑ คน เป็น คณะกรรมการ</p> <p>3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๓ คน ที่ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้เลือก เป็น คณะกรรมการ</p>	<p>ครบสิบห้าคนมีคะแนนเท่ากัน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคสองประชุมและเลือกกันเองเพื่อตั้งเป็นประธาน รองประธานเลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาพฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง</p> <p>ข้อ 28 คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับและจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>(2) รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมจากสมาชิก ผู้ตรวจการแผ่นดินบุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมาธิการกระทำผิดตามข้อบังคับ</p> <p>(3) พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการกระทำของสมาชิกที่อาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย ต่อศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของวุฒิสภา</p> <p>(4) สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและทำความเข้าใจกับเรื่องร้องเรียนตาม (2) และเรื่องที่ปรากฏตาม (3)</p>	<p>ตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน และพรรคการเมืองที่สมาชิกพรรคการเมืองในสังกัดได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีจำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอย่างน้อยต้องเป็นหญิงจำนวนสองคน ในการเลือกกรรมการตาม (5) ให้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ</p> <p>ข้อ 34 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด</p> <p>(2) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน บุคคลหรือหน่วยงานใด กรณีที่มีการกล่าวหาว่าสมาชิกหรือกรรมาธิการกระทำผิดตามข้อบังคับนี้</p> <p>(3) พิจารณา สอบสวน วินิจฉัยคำร้องเรียนและลงโทษตามระเบียบแห่งข้อบังคับนี้</p> <p>(4) ตั้งอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้</p> <p>(5) วางหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบในการพิจารณาและสอบสวนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้</p> <p>(6) ดำเนินการในเรื่องอื่นใดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>4) หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ทั้งนี้ หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องไม่เคยถูกลงโทษทาง วินัยมาก่อน หากเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน ให้ผู้บริหาร ท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจาก ตำแหน่งในฝ่ายบริหารที่เหมาะสม</p> <p>ข้อ 32 คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>1) ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และให้คำแนะนำในการใช้ บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจมีผู้ร้องขอหรือตามที่ คณะกรรมการจริยธรรมเห็นเองก็ได้</p> <p>3) ขอความร่วมมือให้กระทรวง กรม หน่วยงาน ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่ง ผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่อง ที่สอบสวน</p> <p>4) เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือข้าราชการของหน่วยงานนี้ มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารและหลักฐาน เกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน</p>	<p>(5) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อ ดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ จริยธรรมวุฒิสภา รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้ คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาทราบ</p> <p>(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่วุฒิสภามีมติมอบหมาย</p> <p>ข้อ 29 ให้คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาพิจารณาเรื่องที่ ได้รับการร้องเรียน เกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกหรือ กรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง หากมีความจำเป็น ไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการ จริยธรรมวุฒิสภาขอ ขยายเวลาต่อประธานวุฒิสภาได้ไม่เกินสามสิบวัน</p> <p>...</p>	<p>ข้อ 37 วิธีพิจารณาของคณะกรรมการอย่างน้อยต้องมี หลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาโดยเปิดเผย การให้ โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐานและความเห็นของคนก่อน การวินิจฉัยการให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรมการองค์ประชุมของ คณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการให้ ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนกรรมการ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยเหตุผล ประกอบคำวินิจฉัย ความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุป ข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา ตลอดจนบทบัญญัติของ กฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้กรรมการทำคำ วินิจฉัยส่วนตัวเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ด้วย</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>5) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้ บังคับประมวลจริยธรรมนี้</p> <p>6) ส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยใน กรณีเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวง กว้างหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>7) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินมอบหมาย ในการประชุมคณะกรรมการ จริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมา ใช้บังคับโดยอนุโลม</p>		
<p>ส่วนที่ 2 ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม</p> <p>ข้อ 33 กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีการปฏิบัติฝ่าฝืน ประมวลจริยธรรม ให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรม เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณา ดำเนินการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหา ข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำ วินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำ วินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น มีคำสั่ง ลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม</p>	<p>ข้อ 34 เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาพิจารณาเรื่องที่ ได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกหรือ กรรมการเสร็จแล้ว และมีมติโดยเสียงข้างมากของ คณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีมูล ให้ รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงต่อประธานวุฒิสภาโดยเร็ว</p> <p>ข้อ 35 เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานผลการสอบ ข้อเท็จจริงของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา ให้ประธาน วุฒิสภาแจ้งต่อที่ประชุมวุฒิสภาโดยเร็ว เพื่อให้วุฒิสภา พิจารณาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสอบสวน” ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน</p>	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่าผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้คณะกรรมการจริยธรรมที่เหลืออยู่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และให้เลิกตนเองเป็นประธานคณะกรรมการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม</p> <p>ข้อ 34 หากการดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนแล้วไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้ตั้งคดีเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้สั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืน</p> <p>ข้อ 35 การดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนทางจริยธรรมและการลงโทษผู้ฝ่าฝืน ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบังคับใช้โดยอนุโลม</p>	<p>สิบเอ็ดคน เพื่อพิจารณาสอบสวนแล้วเสนอต่อวุฒิสภาต่อไป หากมีความจำเป็นไม่สามารถสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้คณะกรรมการสอบสวนขอขยายเวลาต่อวุฒิสภาได้ไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้านอกสมัยประชุมหรืออยู่ในระหว่างสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้วุฒิสภาทราบภายหลัง เมื่อคณะกรรมการสอบสวน ได้สอบสวนเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อวุฒิสภา ในรายงานดังกล่าวคณะกรรมการสอบสวนต้องสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งความเห็นว่ามีสมาชิกหรือกรรมการผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับหรือไม่อย่างไร ฝ่าฝืนข้อใด ควรถูกตัดเดือนหรือตำหนิ เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปโดยให้เป็นการประชุมลับ</p> <p>ข้อ 36 หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเรื่องร้องเรียน การนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาวิธีพิจารณาการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาและวิธีพิจารณาสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา</p>	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมาธิการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 36 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่</p> <p>๑) ปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่อาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยนั้นเปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๒) กรณีผู้ถูกลงโทษเห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้สามารถร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งลงโทษ</p> <p>หมวด 4 ขั้นตอนการลงโทษ</p> <p>ข้อ 37 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเอง หรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี</p> <p>ข้อ 38 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญ และระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืนและเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา</p>	<p>ข้อ 37 วิธีพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาและคณะกรรมการสอบสวนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในการให้ โอกาส คู่กรณี รับทราบ การพิจารณา การแสดงพยานหลักฐานและความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัย การให้สิทธิคู่กรณีขอตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมขอสำเนาเอกสาร และการเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกรรมการจริยธรรมวุฒิสภาและกรรมการสอบสวน</p> <p>ข้อ 34 ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ามีหลักฐานและข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่า สมาชิกหรือกรรมาธิการผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับให้วุฒิสภามีมติว่ากล่าวตักเตือน หรือตักเตือน หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์ในกรณีที่เป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับอันเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้วุฒิสภามีมติว่ากล่าวตักเตือน หรือตักเตือน หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์</p> <p>ข้อ 35 ในการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนามูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับ</p>	<p>ข้อ 38 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามิพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักรับฟังได้ และที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกหรือกรรมาธิการผู้ใดฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้อใด ให้คณะกรรมการมีอำนาจที่จะพิจารณาลงโทษสมาชิกหรือกรรมาธิการผู้นั้น ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการตักเตือน ตักเตือนให้ขอโทษต่อที่ประชุมตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นความผิดร้ายแรง ให้ลงโทษโดยการเสนอถอดถอนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามกฎหมายต่อไป คำวินิจฉัยของคณะกรรมการถือเป็นที่สุดและให้รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

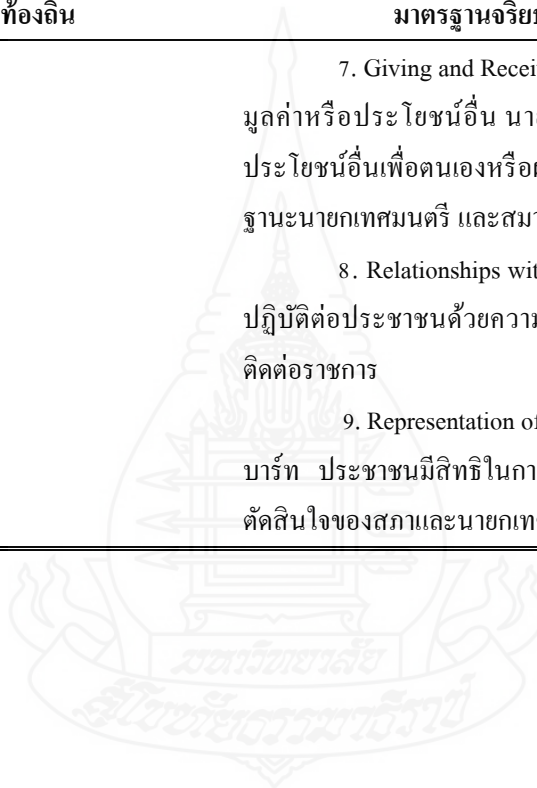
ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองท้องถิ่น	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและ กรรมการ พ.ศ. 2553	ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.2553
<p>ข้อ 39 ให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณีมีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม และเมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณี แจ้งคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป</p>	<p>ตำแหน่งตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติและความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่น อันควรนำมาประกอบการพิจารณา</p>	
<p>ข้อ 40 กรณี เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด</p>	<p>ข้อ 36 ในกรณีที่วุฒิสภามีมติ โดยมีหลักฐานและข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่า สมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 244 (2) ของรัฐธรรมนูญต่อไป และแจ้งให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบ</p>	
<p>ข้อ 41 ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ทุกๆ ๑ ปี หรือให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป</p>	<p>ข้อ 37 สมาชิกและกรรมการจักต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้และเคารพต่อมติวุฒิสภา</p>	

ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และสภาเมืองโฮบาร์ต

มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	มาตรฐานจริยธรรมสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย
1. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม	1. Principles and Values หลักการและค่านิยม นายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเมืองโฮบาร์ต ต้องตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลัง
2. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ	
3. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	ความสามารถ
4. การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย	2. No Bias in Decision-making ไม่มีอคติในการตัดสินใจมีความยุติธรรม เป็นกลางไม่มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่
5. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ	3. Conflict of Interest ใช้อำนาจอย่างถูกต้องเพื่อสาธารณประโยชน์ของประชาชน ไม่ใช้อิทธิพลอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน
6. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง	4. Proper use of Office ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ของนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา
7. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้	5. Proper use of Resources ใช้งบประมาณให้เหมาะสมคุ้มค่า นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า ต้องไม่ให้ผู้ใกล้ชิดมีส่วนได้เสียกับผลประโยชน์ในงบประมาณ
8. การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	6. Proper use of Information & Confidentiality รักษาความลับของทางราชการ ต้องไม่เปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมในข้อมูลที่เป็นความลับหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้มาจากสำนักงานหรือที่มีไว้ในครอบครอง
9. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	มาตรฐานจริยธรรมสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย
	<p>7. Giving and Receiving of Gifts or Benefits การให้และการรับของกำนัลที่มีมูลค่าหรือประโยชน์อื่น นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา ต้องไม่รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ในการจงใจในการตัดสินใจและการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา</p> <p>8. Relationships with community and others มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพเป็นธรรมและประชาชนได้รับความเคารพในการติดต่อราชการ</p> <p>9. Representation of Hobart City Council ในฐานะตัวแทนของสภาเมืองโฮบาร์ต ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นในนโยบายและการตัดสินใจของสภาและนายกเทศมนตรี ภายในขอบเขตอำนาจของประชาชน</p>

ตารางที่ 3.3 เปรียบเทียบบทลงโทษตามประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และสภาเมืองโฮบาร์ต

มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	มาตรฐานจริยธรรมสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย
<p>หมวด 4 ขั้นตอนการลงโทษ</p> <p>ข้อ 37 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเอง หรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี</p> <p>ข้อ 38 การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญ และระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืนและเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา</p> <p>ข้อ 39 ให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณีมีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม และเมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่น/ประธานสภาท้องถิ่น หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณี แจ้งคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป</p> <p>ข้อ 40 กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด</p>	<p>มาตรฐานของการปฏิบัติ ข้อ 10 ร้องเรียน</p> <p>10.1 ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของเทศมนตรี พนักงานของสภาเมืองฯ หรือสมาชิกสภา ให้เป็นไปตามมาตรฐานของการดำเนินการตามกฎหมายนี้ เมื่อเห็นว่าเทศมนตรี พนักงานของสภาเมืองฯ หรือสมาชิกสภา ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ หรือ เจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรม สามารถร้องเรียนได้ทันทีตามขั้นตอนที่กำหนดไว้</p> <p>10.2 การร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดจริยธรรมต้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> (ก) เขียนข้อร้องเรียนเป็นหนังสือยื่นต่อนายกเทศมนตรีภายใน 90 วัน นับจากวันที่มีเหตุอันจะถูกล่าวหา (ข) มีรายละเอียดของการละเมิดที่ถูกล่าวหา (ค) ระบุนุคคลที่ทำให้เกิดการร้องเรียน (ง) ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ถ้ามี) (จ) มีรายละเอียดบุคคลผู้ร้องเรียน และที่อยู่ของผู้ร้องเรียน (ฉ) การร้องเรียนในเรื่องที่ร้ายแรงผู้ร้องควรตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะร้องเรียน (ช) เทศมนตรีฝ่ายหนึ่งไม่ควรยื่นเรื่องร้องเรียนเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือ ก่อความ ต่อต้าน (ซ) เทศมนตรีควรทำในสิ่งที่ดี สนใจความก้าวหน้า และชื่อเสียงของสภาเทศมนตรี และการรักษาทรัพยากรของสภาเทศบาลเมือง โฮบาร์ต โดยพยายามที่จะแก้ไขข้อพิพาท ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาที่มีการละเมิดจริยธรรมเทศมนตรีอีกฝ่ายหนึ่ง

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

มาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น	มาตรฐานจริยธรรมสภาเมืองโฮบาร์ต ประเทศออสเตรเลีย
<p>ข้อ 41 ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรม ให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ทุกๆ ๑ ปี หรือให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป</p>	<p>(1) ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาข้อพิพาทด้วยความช่วยเหลือของ นายกเทศมนตรี หรือหากข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับนายกเทศมนตรีแล้ว ด้วยความช่วยเหลือของรอง นายกเทศมนตรี หรือ เทศมนตรี อื่น ที่เหมาะสมแล้วแต่กรณีจำเป็นต้องมี</p> <p>(2) ถ้าข้อร้องเรียนดังกล่าว ได้รับการพิจารณาว่ามีมูลควรได้รับการไต่ถามเกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ</p> <p>(3) อาศัยอำนาจคณะกรรมการจริยธรรมของเทศบาล คณะกรรมการรัฐบาล เทศมานิย ในการพิจารณาแก้ไขปัญหาข้อพิพาทถือเป็นที่สุด สภาเมืองจะสร้างค่านิยมของคณะ การร้องเรียน ควรจะแจ้งกรณีที่มีความประพฤติเป็นที่สงสัยว่าทุจริตและการกระทำผิดที่ร้ายแรงมีความสำคัญของทรัพยากรของรัฐ หรือความเสียหายที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน หรือความปลอดภัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล</p>

บทที่ 4

วิเคราะห์สภาพปัญหา

การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมในประเทศไทย

ตามที่ได้ศึกษาค้นคว้า มีการจัดลำดับความโปร่งใส ประเทศไทยมีลำดับความโปร่งใสปี 2014 อยู่ลำดับที่ 85 ซึ่งจะมองเห็นว่ามีลำดับที่ลดลงจากปี 2008 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 80 ทำให้ประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตในระดับท้องถิ่นมีจำนวนมากถึง 7,853 แห่ง ประการหนึ่งที่สามารถป้องกันการทุจริตคือการควบคุมจริยธรรมซึ่งจริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวบุคคล เป็นเรื่องที่ประพจน์ ปฏิบัติได้ยาก และคนที่กระทำผิดจริยธรรมเป็นคนไม่ดี แม้ว่าจริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็นข้อบังคับให้บุคคลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จริยธรรมไม่มีบทลงโทษ คนมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนภายนอกเพื่อให้คนมีจริยธรรม เมื่อบุคคลปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว ย่อมปฏิบัติตามกฎหมาย จากสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 จึงวิเคราะห์สภาพปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นได้ ดังนี้

1. กฎหมายที่บังคับใช้กับการกระทำผิดอันเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประเทศไทยมีกฎหมายที่บังคับใช้กับการกระทำผิดอันเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลายฉบับ และมีหน่วยงานที่มีอำนาจในการควบคุมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น หลายหน่วยงานซึ่งแต่ละหน่วยงานมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน และความร้ายแรงของบทกำหนดโทษที่กฎหมายดังกล่าวก็แตกต่างกัน ซึ่งทำให้มีหลายช่องทาง ในการรับเรื่องร้องเรียนเรื่องจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1.1 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ของตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 244 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 13 กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการ

พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น⁷¹

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.2552 หมวด 4 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา 36 การดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ และภารกิจดังนี้

1.1.1 ภารกิจเสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม

⁷¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 244 ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนในกรณี ...

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดย ไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดย ไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กร ตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ไม่รวมถึงการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาล

(ง) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 279 วรรคสาม และมาตรา 280

(3) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมตลอดถึงข้อพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในกรณีที่เห็นว่าจำเป็น

(4) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย การใช้อำนาจหน้าที่ตาม (1) (ก) (ข) และ (ค) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเมื่อมีการร้องเรียน เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ากระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชนส่วนรวมหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจพิจารณาและสอบสวน โดยไม่มีการร้องเรียนได้

1) กำหนดและเผยแพร่ค่านิยมหลัก 9 ประการ เพื่อหน่วยงานจะได้จัดทำประมวลจริยธรรมให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมค่านิยมหลัก

2) เสนอแนะหรือให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐแต่ละประเภททั่วประเทศ เพื่อดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3) เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วประเทศ

1.1.2 ภารกิจส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกด้านจริยธรรม

1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานจริยธรรมและประมวลจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงาน

2) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภททั่วประเทศ

3) เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เป็นกลไกการส่งเสริมจิตสำนึกด้านจริยธรรม ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมืออื่น ๆ

1.1.3 ภารกิจตรวจสอบและรายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

1) ตรวจสอบการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท

2) รายงานการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท

3) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามกลไกตามประมวลจริยธรรมอย่างเป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพิจารณาลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ⁷²

1.2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

บทบาทของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้แก่ การปราบปรามการทุจริต โดยร่วมกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในการป้องกันการทุจริตเชิงนโยบายของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นกลไกสำคัญในการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บริหารราชการแผ่นดิน

⁷² เว็บไซต์สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน อังแล้ว

เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชนอย่างสมเกียรติ เป็นแบบอย่างที่ดีของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ซึ่งเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนี้

1.2.1 ใต้สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเข้าใจเพื่อส่งไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามหมวด 6 การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 275 ของรัฐธรรมนูญ

1.2.2 ใต้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม และเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

1.2.3 ใต้สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทบความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทบความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.2.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

1.2.5 กำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

1.2.6 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวด 3 การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

1.2.7 ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1.2.8 ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต⁷³

อีกทั้งยังได้จัดทำมาตรการในการป้องกันการทุจริตเชิงนโยบาย โดยเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา องคมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช. มีมาตรการดังนี้

1. มาตรการบูรณาการการเสนอแนะ กำกับดูแล ส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

2. มาตรการพัฒนาฐานข้อมูลนักการเมือง

3. แก้ไขกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 100 และ มาตรา 103/1 เพื่อควบคุมการเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสีย การเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญา รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และคู่สมรส⁷⁴

4. ให้ผู้ลงทะเบียนเป็นผู้ค้ากับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนบนระบบ e-GP ระบบจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์และจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้⁷⁵

ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. มีบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่นำไปสู่การทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. ประกาศปรับเปลี่ยนการกำหนดตำแหน่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยจะต้องยื่นแสดงบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สิน ของตนที่มี ณ วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 อีกทั้ง สำนักงาน ป.ป.ช. มีทุกจังหวัดเพื่อให้การปราบปรามการทุจริตได้ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

1.3 คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

⁷³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 รวมแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2554 มาตรา 19

⁷⁴ มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงนโยบายฉบับประชาชน อ่างแล้ว

⁷⁵ คู่มือแนวทางการเปิดเผยรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างราคากลางและการคำนวณราคากลาง. ศูนย์กำกับดูแลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ, สำนักงาน ป.ป.ช.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อให้การสอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 55/1 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน(ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ข้อ 23 ในการดำเนินการตามข้อ 22 (1) ให้ ก.ธ.จ. สอดส่องหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
2. ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการ และสนองความต้องการของประชาชน

3. ปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

4. ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า

หน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จึงเป็นอำนาจหนึ่งที่จะสอดส่องดูแลเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่มีข้อกำหนดภายใต้การรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน สำหรับบทลงโทษของคณะกรรมการธรรมาภิบาล มีข้อกำหนดซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแตกต่างกัน

2. ปัญหาการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

2.1 ปัญหาการกำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีทั้งหมด 7,853 แห่ง เป็นประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ฝ่ายสภาท้องถิ่น และประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร รวมทั้งหมด 15,706 ฉบับ ซึ่งเกิดปัญหาว่าแต่ละแห่งต่างคนต่างมีแม้ว่าจะเป็นการออกตามรูปแบบที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้ดำเนินการและกำหนดวิธีการดำเนินการให้จัดให้มีประมวลจริยธรรม

ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ หลังจากได้กำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นพบปัญหาและอุปสรรคในการนำประมวลจริยธรรมไปใช้ปฏิบัติจริง ได้แก่

2.1.1 การบริหารในสังคมไทยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว เป็นระบบอุปถัมภ์ ความกตัญญูตอบแทนกัน มักจะบดบังระบบการบริหารจัดการที่ดี

2.1.2 สังคมไทยกำลังเผชิญกับความเจริญทางวัตถุและกระแสวัฒนธรรมตะวันตก จึงขาดขับเคลื่อนจริยธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะขาดการตรวจสอบจากภาคประชาชน

2.1.3 ผู้นำทำผิดเอง โดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น

2.1.4 ความล้มเหลวของการบริหารจัดการที่ดี มักถูกมองไปที่การทุจริตหรือคอร์รัปชัน เช่น การไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ สร้างความแตกแยกให้กับองค์กร เบียดบังเวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ต้องได้รับการแก้ไขก่อนการกระทำผิดจะลุกลามเพิ่มระดับความรุนแรงถึงขั้นทุจริตคอร์รัปชัน

2.1.5 การเกิดข้อโต้แย้งหรือข้อขัดแย้งในความไม่ชัดเจนของประมวลจริยธรรมของแต่ละหน่วยงาน

2.1.6 ขาดการส่งเสริมผลักดันให้เจ้าหน้าที่เกิดจิตสำนึกและยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง และขาดมาตรการบังคับในกรณีมีกรณีฝ่าฝืนจริยธรรม ซึ่งควรมีข้อกำหนดโทษทางวินัย

ประมวลจริยธรรมเป็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญซึ่งทุกฝ่ายยอมรับ แต่ปัญหาหลักคือ จะขับเคลื่อนอย่างไรให้มีผลอย่างยั่งยืน และเข้าถึงเยาวชน ประชาชน นักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งกำลังคนในภาคเอกชน

2.2 การพิจารณากรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำผิดจริยธรรม

การแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา ผู้บริหารท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่น เป็นประธานคณะกรรมการจริยธรรม กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีการปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรม เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่นประธานสภาท้องถิ่น มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม กรณีดังกล่าวเมื่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ และกระทำความผิดเสียเอง ผลการพิจารณาอาจเป็นผลไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้บริหารหรือประธานสภาท้องถิ่นเอง ทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการพิจารณาการกระทำผิดจริยธรรม การสั่งลงโทษก็จะไม่เกิดความยุติธรรมจึงเป็นปัญหาในการพิจารณาลงโทษ

3. บทลงโทษ

ในฐานะที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เป็นบุคคลสาธารณะมีภารกิจที่สำคัญในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่มีลักษณะของการฝ่าฝืนจริยธรรมและการดำเนินการทางการเมืองที่ขาดความโปร่งใส ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีประสิทธิภาพ และยังไม่มีความหมายโดยตรงบังคับเอาผิด ทำให้การบังคับใช้มาตรการทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

3.1 บทลงโทษตามประมวลจริยธรรม ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิผลได้จริง แม้ว่าประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น จะกำหนดให้กรณีกระทำความผิดจริยธรรมร้ายแรง ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบังคับใช้โดยอนุโลม แต่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกลงโทษตามประมวลจริยธรรมมาก่อน และแม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้อำนาจองค์กรอิสระมีอำนาจไต่สวน เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งเน้นการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในข้อหาทุจริตหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นเท่านั้น แต่มาตรการดังกล่าว ไม่ได้ครอบคลุมถึงการกระทำผิดทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ในการควบคุมการขาดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

3.2 ปัญหากระบวนการในการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นที่ฝ่าฝืนจริยธรรม กฎหมายได้ให้อำนาจทั้งการสอบสวนและการใช้ดุลยพินิจแก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการฝ่าฝืน ก็เป็นอันยุติ แต่ถ้าเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืน ให้ส่งเรื่องให้ผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม แต่ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามและหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรง ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการและให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอน โดยถือหลักเกณฑ์ว่าถ้าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม มีลักษณะร้ายแรงและมีเหตุอันควร เชื่อว่าการดำเนินการจะไม่ใช่เป็นธรรมดา อาจได้สวนและเปิดเผยผลการได้สวนต่อสาธารณะได้ จะเห็นได้ว่า กระบวนการดังกล่าวมีความยุ่งยากและซับซ้อน

3.3 ปัญหาสภาพบังคับทางกฎหมาย ในการกำหนดบทลงโทษของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ที่ฝ่าฝืนจริยธรรม การกระทำผิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279, 280 มาตราการทางกฎหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและประมวลจริยธรรมนั้น เป็นเพียงคำแนะนำหรือคำเตือนที่ช่วยแก้ไขข้อสงสัย ในการประพฤติปฏิบัติบางประการของคนในสังคม โดยเฉพาะข้อห้ามที่มีผลให้ต้องถูกลงโทษ อย่างรุนแรง ตามที่รัฐธรรมนูญระบุและข้อบังคับกำหนดเท่านั้น ส่วนคุณค่าทางจริยธรรม จะเกิดขึ้นในบุคคลใด มากหรือน้อยเพียงใด ต้องมาจากจิตสำนึกของคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่อยู่ในตัวบุคคลผู้นั้น ซึ่งต้องมีการกล่อมเกลாதองศาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกฎหมายและระเบียบดังกล่าว ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อให้ถือปฏิบัติ จึงส่งผลให้ขาดสภาพบังคับทางกฎหมายและการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นทางการ

ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่ได้ศึกษาค้นคว้าข้างต้น เป็นเหตุผลในการปรับปรุงและแก้ไข และผลักดันให้มีการยกฐานะประมวลจริยธรรม ให้มีสภาพบังคับการกำหนดขั้นตอนในการ ดำเนินการพิจารณาโทษ และบทลงโทษที่มีความร้ายแรงทำให้เกิดความหลบจำ และปรับปรุงตนเอง ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำฝ่าฝืนจริยธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติตน โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจของประมวลจริยธรรมมาบังคับ แล้วประเทศไทยจะได้เป็นประเทศที่มีความโปร่งใสมากกว่าปัจจุบัน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

“จริยธรรม” นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวบุคคล เป็นข้อปฏิบัติที่จะทำให้บุคคลมีจิตสำนึกที่ดี เป็นพื้นฐานที่มาจากขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อทางศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม มุ่งให้บุคคลได้ประพฤติดั่งใจนึก เมื่อผู้ใดปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ จะได้รับการยกย่องสรรเสริญ หากผู้ใดไม่ปฏิบัติจะถูกสังคมตำหนิ ประณาม และถูกลงโทษ ปัจจุบันในสังคมไทยคิดว่า “จริยธรรม” เป็นเรื่องที่ประพฤติดุเดือด ปฏิบัติได้ยาก และคนที่กระทำผิดจริยธรรมเป็นคนไม่ดี แม้ว่าจริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็นข้อบังคับให้บุคคลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ส่วนจริยธรรมไม่มีบทลงโทษ คนมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรม ในฐานะเป็นแรงหนุนภายนอกเพื่อให้คนมีจริยธรรม เมื่อบุคคลปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว ย่อมปฏิบัติตามกฎหมาย มีการจัดลำดับความโปร่งใส ประเทศไทยมีลำดับความโปร่งใส ปี 2014 อยู่ลำดับที่ 85 ซึ่งจะมองเห็นว่ามีลำดับที่ลดลงจากปี 2008 ซึ่งอยู่ลำดับที่ 80 ทำให้ประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับ การป้องกันการทุจริตในระดับท้องถิ่น มีจำนวนมากถึง 7,853 แห่ง ประการหนึ่งที่สามารถป้องกันการทุจริตคือ การควบคุมจริยธรรมซึ่งจริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวบุคคล เป็นเรื่องที่ประพฤติดุเดือด ปฏิบัติได้ยาก และคนที่กระทำผิดจริยธรรมเป็นคนไม่ดี แม้ว่าจริยธรรมไม่ใช่กฎหมาย เพราะกฎหมายเป็นข้อบังคับให้บุคคลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จริยธรรมไม่มีบทลงโทษ คนมีจริยธรรมเพราะมีแรงจูงใจ กฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในฐานะเป็นแรงหนุนภายนอกเพื่อให้คนมีจริยธรรม

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 กำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงาน หรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการบัญญัติเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ยังมีจุดด้อยคือ ไม่มีสภาพบังคับ เนื่องจากไม่มีบทกำหนดโทษ หากมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม และไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดที่จะควบคุมกำกับดูแลการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในปี พ.ศ. 2542

ประมวลจริยธรรม Code of Conduct ได้มีการจัดทำขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดในหมวด 13 ว่าด้วยจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ละประเภทแตกต่างกันตามแต่กฎหมายกำหนด ได้แก่

1. นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ตลอดจนที่ปรึกษารัฐมนตรีและเลขาธิการรัฐมนตรี
2. สมาชิกวุฒิสภา
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
4. ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ยังไม่มีการจัดทำประมวลจริยธรรม มาใช้บังคับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7,853 แห่ง จัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น และประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร รวมทั้งหมด 15,706 ฉบับ

ผู้ศึกษาเห็นว่า การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีข้อเสนอแนะในประเด็นที่การจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เทียบได้กับการออกกฎหมายฉบับหนึ่ง มาบังคับใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นให้ปฏิบัติตาม และสามารถบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และควรกำหนดหน่วยงานผู้กำกับดูแลและตัวคณะกรรมการจริยธรรมเป็นบุคคลภายนอก ไม่มีส่วนได้เสียกับตัวผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น อีกทั้งต้องมีการกำหนดบทลงโทษผู้ที่ถูกพิจารณาว่าเป็นผู้กระทำผิดตามประมวลจริยธรรม ให้มีความหลายจำ หรือประณามให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งตามข้อเท็จจริงปัจจุบันมีการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น แต่ไม่มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง และบทลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กระทำผิดจริยธรรม ไม่ร้ายแรงเทียบเท่ากฎหมายอื่นทั่วไป ซึ่งตามเจตนารมณ์ ในการลงโทษของกฎหมาย มุ่งให้ผู้กระทำผิด มีสำนึกต่อความผิดที่ได้กระทำลงไป และพบว่ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของนักการเมือง ซึ่งเป็นการวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมนักการเมืองในระดับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของฝ่ายนิติบัญญัติ สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าในส่วนของการปฏิบัติและการบังคับใช้ แม้จะมีหน่วยงานผู้กำกับดูแลอย่างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ร่วมมือกัน ในการส่งเสริมให้ความรู้ในการปฏิบัติตามจริยธรรม

แก่นักการเมืองท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงยอมรับว่าเป็นเรื่องยาก ในการตรวจสอบจริยธรรมนักการเมือง

2. ข้อเสนอแนะการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ในปัจจุบันมีปัญหาในการบังคับใช้ที่ไม่เป็นรูปธรรม จัดทำขึ้นแต่ไม่มีผู้ปฏิบัติอย่างจริงจัง เนื่องจากตามประมวลจริยธรรมฯ ไม่มีบทลงโทษที่รุนแรงเหมือนกฎหมายทั่วไป แต่การกระทำผิดจริยธรรมนั้นเป็นเรื่องที่สมควรเป็นอย่างยิ่ง ที่จะถูกหยิบยกมาบังคับให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่ว่าจะในระดับใดปฏิบัติตาม โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ควรจะมีการใช้บังคับมากที่สุด เพราะผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีคุณสมบัติด้านการศึกษาของผู้รับสมัครรับเลือกตั้งต่ำกว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ ผู้ศึกษาเห็นด้วย กับเนื้อหาซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดตัวอย่าง และแนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น แต่เห็นว่า ควรมีการเพิ่มเติมและวิธีการตราออกใช้เป็นกฎหมายบังคับใช้โดยทั่วไป มีข้อเสนอแนะแนวทางการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมดังนี้

2.1.1 การจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ควรมีหน่วยงาน ซึ่งเป็นจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อให้บังคับใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นเพียงฉบับเดียว ทั่วประเทศ มีลักษณะอย่างเดียวกับการออกกฎหมายว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ เช่น วิชาชีพแพทย์ วิชาชีพทนายความ วิชาชีพวิศวกร วิชาชีพครู เป็นต้น ให้มีมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมเดียวกัน และมีหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ ได้แก่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน อาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.2552 มาตรา 15 (6) ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อดำเนินการ เกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งได้มีการสัมมนาเวทีท้องถิ่น เรื่องการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ว่าควรมีการจัดทำเพียงฉบับเดียว ผู้ศึกษาจึงเห็นความจำเป็นว่า ต้องให้มีหน่วยงานที่มีความเป็นกลาง ในการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และตราออกเป็นกฎหมายบังคับใช้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตราเป็น “ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น” เนื่องจาก ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้ง ไม่ได้สังกัด กระทรวง ทบวง กรม จึงไม่มีหน่วยงานใดที่แน่ชัดในการพิจารณา เพียงอาศัยการกำกับดูแล ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงการพิจารณา หากมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

2.1.2 การกำหนดผู้เป็นคณะกรรมการจริยธรรม ควรมีการกำหนดผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการจริยธรรม โดยมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยตนเอง ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการ เช่น ผู้กำกับดูแลตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และ อัยการหัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง เป็นคณะกรรมการจริยธรรมในการพิจารณาข้อร้องเรียน มีคำวินิจฉัยลงโทษ เกี่ยวกับการกระทำผิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.2552

“มาตรา 37 ในกรณีที่มีการร้องเรียนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริง”

เมื่อมีบทบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริง ควรมีบทบาทหน้าที่ ในการเป็นคณะกรรมการจริยธรรมด้วย ซึ่งประมวลจริยธรรมที่ใช้ในปัจจุบัน ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นเพียงผู้รับรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมเท่านั้น การให้คณะกรรมการจริยธรรมซึ่งแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และผู้ที่อยู่ในการกำกับดูแลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เป็นคณะกรรมการในการพิจารณาข้อร้องเรียน จึงไม่เกิดความเป็นกลางในการพิจารณา ทำให้ไม่มีคดีเกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น กระทำผิดจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จึงเห็นควรนำข้อ 40 ของข้อบังคับว่าด้วย ประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการ พ.ศ. 2553 มาปรับใช้เป็น

“เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมเห็นว่า มีหลักฐานและข้อเท็จจริงอันควรเชื่อได้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ผู้ใดกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ประธานคณะกรรมการจริยธรรมส่งเรื่องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดของผู้กระทำความผิดส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณาดำเนินการสอบสวน และพิจารณาลงโทษ”

2.1.3 แก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษ เดิมประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นได้กำหนดบทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนจริยธรรม เพียงดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนปรับปรุงตนเอง หรือพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า บทลงโทษไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการลงโทษตามกฎหมายอื่น ๆ เพื่อให้ผู้กระทำผิดหลบจำ ไม่ทำซ้ำ หรือกระทำผิดอีก เช่น กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้กระทำละเมิด ต้องชดใช้ค่าสินไหมให้ผู้เสียหายเสมือนว่าไม่ได้มีการละเมิด

กฎหมายอาญา ผู้กระทำความผิดต้องถูกลงโทษจำคุก ปรับ จึงเสนอแนะว่าควรมีการกำหนดบทลงโทษเพิ่มเติมตามความร้ายแรงของพฤติการณ์

กรณีที่ 1 คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อร้องเรียนมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผิดจริยธรรมเล็กน้อย เห็นควรให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง ปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความเหมาะสม

กรณีที่ 2 คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อร้องเรียนมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนจริยธรรมไม่ร้ายแรง เห็นควรให้ตักเตือน

กรณีที่ 3 คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อร้องเรียนมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง เห็นควร

1. พิจารณาประกอบในการเข้าสู่ตำแหน่งในครั้งต่อไป
2. พิจารณาให้ขาดคุณสมบัติเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง
3. พิจารณาให้พ้นจากตำแหน่ง

ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาข้อร้องเรียนมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดจริยธรรมหรือฝ่าฝืนจริยธรรม ต้องประณามให้เป็นที่ประจักษ์”

2.1.4 เพิ่มเติมการกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการถูกลงโทษ กรณีกระทำความผิดประมวลจริยธรรม ซึ่งเดิมไม่ได้มีการกำหนด เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง เกี่ยวกับการกระทำความผิดจริยธรรมไว้ เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการบัญญัติและมีการแก้ไขเพิ่มเติมไม่เป็นไปตามเหตุการณ์ปัจจุบัน และสืบเนื่องจากข้อเสนอแนะก่อนหน้านี้ ในการเพิ่มบทลงโทษในการขาดคุณสมบัติเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม โดยยกตัวอย่าง มาตรา 48 เบญจแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามกฎหมายว่าด้วยเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ด้วย

1. มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุ

มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปี นับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

4. เคยถูกลงโทษในกรณีฝ่าฝืนอย่างร้ายแรง ตามประมวลจริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับแต่วันรับสมัครเลือกตั้ง

5. เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจาก ตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ”

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ตันจินวัฒน์กุล. (2555). หลักรัฐประหาร. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 5 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2555)
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2557). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 1
ตุลาคม ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ สำนักพัฒนาระบบ กระทรวงมหาดไทย 2557.
สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th>
- กิตติยา โสภณโกไคย. (2553). คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงอยู่กับสังคมประชาธิปไตย
(ความหมายและแนวคิดเชิงทฤษฎี). *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน* 3(2), (ก.ค.-ค.ค.).
- ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (2556) คุณธรรมจริยธรรม (ออนไลน์) ศูนย์ประสานราชการใสสะอาด
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (อ้างเมื่อ 20 มกราคม 2556) [http://
www.dmsc.moph.go.th/cleangov/knowledge/Ethics.stm](http://www.dmsc.moph.go.th/cleangov/knowledge/Ethics.stm)
- ศีกฤทธิ ปราโมทย์. (2548). *ธรรมคดี*. กรุงเทพฯ ฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- ฐิตินันท์ ธรรมโชติ. (2542). *ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรุงเทพฯ ฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ. (2542). *ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักเลขาฯ.*
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. (2548). *คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร. เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ 47 (เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548)
กรุงเทพฯ ฯ: สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*
- .(2552). *จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ บทความ
วิชาการ. จุลินิติ, (ม.ค.-ก.พ.).*
- .(2555). *จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปาฐกถาพิเศษ
31 กรกฎาคม 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3).*
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2548). *จริยธรรมของนักการเมือง (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญานิติ
ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.*
- .(2549). *นักการเมืองไทย: จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหา
สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ ฯ: สายธาร.*
- ธีระพร อูวรรณ โณ. (2530). *จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- นารีมาน รักธรรม. (2549). การนำหลักสุจริตมาใช้ในทางกฎหมายอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณี การตอบข้อหาหรือโดยกรมสรรพากร. (วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- บำรุง ปณัญญาพล (โพธิ์ศรี) (2544). ปัญหาที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประเวศ วะสี . (2546). การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง. กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ .
- ประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์. (2552). จริยธรรมที่พึงประสงค์สำหรับนักการเมืองไทย . กรุงเทพฯ ๑. มปป.
- ผาณิต นิตินันท์ประภาส. (2556). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่ใส่ใจจริยธรรม. *เอกสาร ประกอบคำบรรยายในการสัมมนา โรงแรมดิอิมเพรส เชียงใหม่*. (วันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ 2556).
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์และ คณะ. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง คุณวุฒิของครูและคุณภาพงานครู กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แพรภัทร ยอดแก้ว. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรม กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. มหาวิทยาลัยสยาม , กรุงเทพฯ ๑.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2544). *ความรู้คู่คุณธรรม*. กรุงเทพฯ ๑: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ.2534
- พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. 2542
- มานพ สุขเจียว.(2543). พฤติกรรมของนักการเมืองไทยที่มาจากการเลือกตั้ง ระหว่างปี พ.ศ.2523- 2540 (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง , กรุงเทพฯ .
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม. ใน *เอกสารประกอบการสอน มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรมศิลปศาสตรบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ราชบัณฑิตยสถาน สืบค้นจาก www.royin.go.th.
- ลิขิต วีรเวทิน (2 สิงหาคม 2549) ผู้จัดการออนไลน์ บทความ ค้นคืนเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2558 สืบค้นจาก<http://www.manager.co.th/Daily>.

- วรรณรี สิงโต. (2556). *หลักสุจริต แนวการศึกษาวิชา กฎหมายแพ่ง ลักษณะสัญญาและลักษณะละเมิดและหลักกฎหมายเปรียบเทียบชั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- วริยา ชินวรรโณ. (2541). *จริยธรรมในวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วีรวิท คงศักดิ์. (2551). *บทบาทของพรรคการเมืองในการควบคุมจริยธรรมนักการเมือง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วิบูลย์ บุญลอย. (2553). *จริยธรรมของนักการเมืองในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- วัลลภา จันทร์เพ็ญ. (2544). *การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ตามแนวความคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา*. ก.ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมภพ ชีวรัฐพัฒน์. (2539). *จริยธรรมกับชีวิต ภาควิชาการบริการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา* กรุงเทพฯ: นานาสังพิมพ์
- สมยศ เชื้อไทย (2541) *ความรู้นิติปรัชญาเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน
- สรัฐ กิติ สุกการ *ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้พิพากษา*. *วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์*, (2) สำนักงานศาลยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร. สารานุกรมปรัชญาออนไลน์ฉบับพอสังเขป กลุ่มไทยทำปรัชญา สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), สืบค้นจาก <http://www.philospedia.net/Deontologicaethics.html>
- สาโรช บัวศรี. (2526). *จริยธรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2542). *จริยธรรมทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้า.
- สันติ ทักราล. (2558). *คุณธรรม – จริยธรรมในวิชาชีพกฎหมาย*. ค้นคืนเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558 สืบค้นจาก <http://www.thailandroad.com/chaninat/virtue.htm>
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). *จรรยาวิชาชีพวิจัย และแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. (2542). *ประมวลจริยธรรม “ค่านิยม”* กรุงเทพฯ: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สืบค้นจาก <http://www.ombudsman.go.th/10/9.asp>.
- อดุล จันทร์ศักดิ์. (2552). *คุณค่าของข้าราชการไทย จรรยาบรรณ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน .

อิสระพัฒน์ ชีรพัฒน์ศิริ. (2552). *บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรมและ
จริยธรรมของนักการเมือง*. กรุงเทพฯ. สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง
ระดับสูง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

Transparency International Corruption Perceptions Index 2014 <http://www.transparency.org>.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระเบียบ / ข้อบังคับ / ประกาศ /

ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น

...(ชื่อหน่วยงาน)... พ.ศ...

ประมวลจริยธรรมนี้จัดทำขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น ...(ชื่อหน่วยงาน)... ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล

๒. ยึดถือเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และเป็นเครื่องมือการตรวจสอบการทำงานด้านต่างๆ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. ทำให้เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย

๔. ให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างองค์กรและบุคคลในทุกระดับ ให้ใช้อำนาจในขอบเขต สร้างระบบความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ต่อองค์กรต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ

๕. ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ รวมถึงเพื่อใช้เป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคคล พึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบและกฎข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตาม...(กฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานในการออกระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ...)ข้อ...(ชื่อหน่วยงาน...)จึงออก ระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ/(อื่น)ไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับ...นี้ เรียกว่า “...ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่นของ...(หน่วยงาน)...พ.ศ...”

ข้อ ๒ ระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่...

ข้อ ๓ ในระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับ /... นี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายถึง ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่นของ...(หน่วยงาน)...

“ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น” หมายถึง ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น (ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขานุการสภาฯ สมาชิกสภาท้องถิ่น) รวมทั้งบุคคลที่ฝ่ายสภาท้องถิ่นแต่งตั้ง ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ****

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น...(หน่วยงาน)...

ข้อ ๔ ให้... (ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๒

มาตรฐานจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๕ ประการ ดังนี้

- ๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๓) การยึดถือประโยชน์ของประชาชนเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

ข้อ ๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

ข้อ ๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองดี เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่รับผิดชอบต่อสาธารณชน ทั้งต้องวางตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธา ของประชาชน

ข้อ ๑๐ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่แสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ อาฆาตมาดร้าย หรือใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด

ข้อ ๑๑ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องมีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ และต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด

ข้อ ๑๒ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติ

ข้อ ๑๓ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่น ประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่คู่คุณธรรมและคุณแลรักษาสภาพ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อ ๑๔ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานะหรือ ตำแหน่งการเป็นข้าราชการการเมืองไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็ประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็น ข้าราชการการเมืองเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และ เลื่อนขึ้นเงินเดือน ของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ยินยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัวหรือ ผู้ใกล้ชิดก้าวก่าย หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

ข้อ ๑๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพ อาชีพหรือการงานอื่นใดของกลุ่มสมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนที่มีลักษณะ เป็นการกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๑๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรักษาความลับของทางราชการ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องยึดมั่นในกฎหมายและค่านึงถึงระบบ คุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่างๆ

ข้อ ๒๐ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ต้องไม่นำข้อมูล ข่าวสารอันเป็นความลับของทางราชการซึ่งตน ได้มาในระหว่างอยู่ในตำแหน่ง ไปใช้เพื่อเกิด ประโยชน์แก่องค์กรเอกชน ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาสองปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๒๑ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลการทุจริต การใช้อำนาจ ในทางที่ผิด การฉ้อฉล หลอกลวง หรือกระทำการอื่นใดที่ทำให้ราชการเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๒๒ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่เรียกร้องของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์ต่างๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

ข้อ ๒๓ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติต่อองค์กรธุรกิจที่ติดต่อทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐ ตามระเบียบ และขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๒๔ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นพึงพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ทุกข์สุข และรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และริบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๒๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ใช้หรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น

ข้อ ๒๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรักษาทรัพย์สินของทางราชการและใช้ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นๆ เท่านั้น

ข้อ ๒๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ประพฤติตนอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของชาติ

ข้อ ๒๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย หรือผู้ที่มีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย เช่น ผู้เปิดบ่อนการพนัน หรือผู้ที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๒๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องแสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดร้ายแรง

... (อื่นๆ ตามที่เห็นสมควร)...

หมวด ๓

กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

กลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๐ ให้...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ ฯลฯ) มีหน้าที่กำกับดูแลการให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างทั่วถึงและเคร่งครัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ที่เป็นแบบอย่างที่ดีและติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

๒) ให้ความช่วยเหลือ คู่มือ และคุ้มครองข้าราชการการเมืองท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

๓) การดำเนินการต่อข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อันมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของผู้นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว

๔) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๓๑ ให้...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล /ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร / ฯลฯ)...แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น... (หน่วยงาน)... ขึ้น เพื่อควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ประกอบด้วย

๑) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ ฯลฯ เป็น ประธานคณะกรรมการจริยธรรม

๒) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน เป็น คณะกรรมการ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน ๖ คน ที่ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้เลือก เป็น คณะกรรมการ

๔) หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น เลขานุการ คณะกรรมการ ทั้งนี้ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน หากเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อนให้...นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ ฯลฯ พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจากตำแหน่งในฝ่ายบริหาร

ข้อ ๓๒ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจมีผู้ร้องขอหรือตามที่คณะกรรมการจริยธรรมเห็นเองก็ได้

๓) ขอความร่วมมือให้กระทรวง กรม หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

๔) เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือข้าราชการของหน่วยงานนี้มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

๕) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

๖) ส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยในกรณี que เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๓ กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีการปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรม เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริงสืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัย...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่า (ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ) ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้คณะกรรมการจริยธรรมที่เหลืออยู่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และให้เลือกกันเองเป็นประธานคณะกรรมการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัย

โดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๔ หากการดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนตามข้อ ๓๓ แล้ว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้สั่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้สั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามข้อ ๓๗

ข้อ ๓๕ การดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนทางจริยธรรมและการลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามส่วนที่ ๒ นี้ ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่

๑) ปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่อาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยนั้นเปลี่ยนแปลงไป

๒) กรณีผู้ถูกลงโทษตามข้อ ๓๗ เห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้สามารถร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งลงโทษ

หมวด ๔

ขั้นตอนการลงโทษ

ข้อ ๓๗ การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเองหรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๘ การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญ และระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืนและเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการจริยธรรม ดำเนินการตามข้อ ๓๕ และส่งผลคำวินิจฉัยให้...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณีมีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม และเมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้วให้...(ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/ประธานสภาเทศบาล/ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ประธานสภาเมืองพัทยา/ประธานสภากรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...หรือผู้กำกับดูแลตาม

พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณี แจกคณะกรรมการจริยธรรม
เพื่อรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป

ข้อ ๔๐ กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัย
ชี้ขาด

ข้อ ๔๑ ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรม
ให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ทุกๆ ๑ ปี
หรือให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำ
ของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

-ลงชื่อ-

ตำแหน่ง

หมายเหตุ – ชี้แจงเพิ่มเติม

๑. เอกสารนี้เป็นเพียงตัวอย่างรูปแบบประมวลจริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา
จัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในส่วนของข้าราชการการเมือง)
ให้เกิดมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
๒. ผู้พิจารณาจัดทำสามารถปรับปรุง/แก้ไขได้ตามที่เห็นเหมาะสม แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในกรอบ
ขององค์ประกอบประมวลจริยธรรม แนวทางและมาตรฐานกลไกและระบบการบังคับใช้
ประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆทั่วประเทศ
๓. องค์ประกอบโดยหลักของประมวลจริยธรรม ได้แก่
 - ๓.๑ ชื่อระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ...ว่าด้วยประมวลจริยธรรม...
 - ๓.๒ วันประกาศใช้บังคับ
 - ๓.๓ คำนิยามที่ครอบคลุม
 - ๓.๔ มาตรฐานทางจริยธรรม ***เป็นส่วนสารบัญญัติว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ
 - ก) มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก จำนวน ๕ ประการ
(Core values) ซึ่งกำหนดโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - ข) มาตรฐานจริยธรรมขององค์กรตามที่เห็นสมควร
 - ค) จรรยาวิชาชีพ (ถ้ามี)

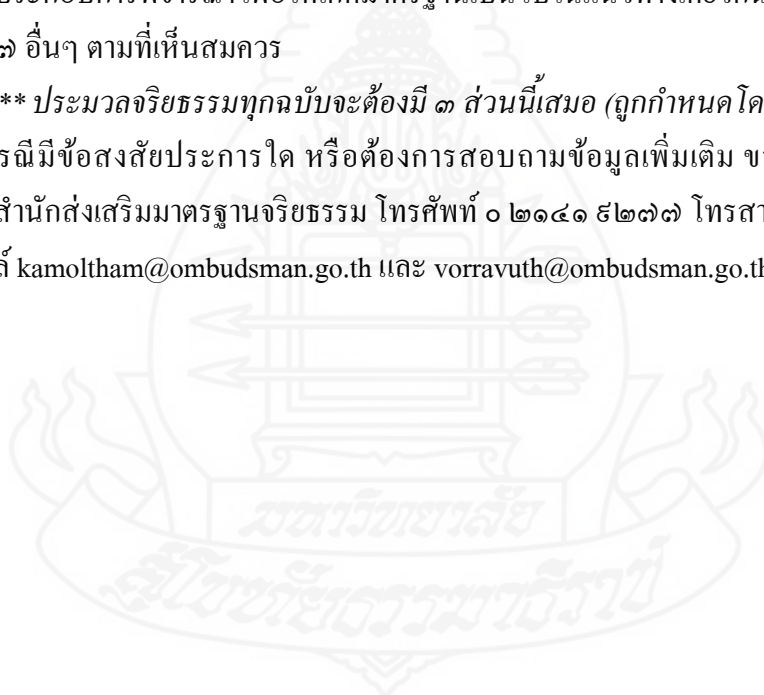
๓.๕ กลไกและระบบบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ *** เป็นบทวิธิบัญญัติ กำหนดหน่วยงานที่เป็นกลไกบังคับการกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม กระบวนการในการตรวจสอบและวินิจัย ฯลฯ มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องกลไกหลายประการ เช่น ตั้งเป็นคณะกรรมการ, ใช้หน่วยงานภายในที่มีอยู่แล้ว เช่น ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ หรือตั้งหน่วยงานภายในขึ้นมาใหม่เพื่อรับผิดชอบโดยเฉพาะ ฯลฯ ส่วนระบบบังคับใช้ก็อาจนำกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสอบสวนทางวินัยมาประยุกต์ใช้โดยอนุโลม

๓.๖ ขั้นตอนการลงโทษ ตามความร้ายแรง *** กระบวนการการลงโทษกรณีวินิจัยแล้วพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม โดยในการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนั้นเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมของการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่งตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติและความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา เพื่อให้เกิดมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ

๓.๗ อื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

(*** ประมวลจริยธรรมทุกฉบับจะต้องมี ๓ ส่วนนี้เสมอ (ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญ))

กรณีมีข้อสงสัยประการใด หรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ขอได้โปรดประสานโดยตรงที่สำนักส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรม โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๗๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๓ หรืออีเมลล์ kamoltham@ombudsman.go.th และ vorravuth@ombudsman.go.th

ระเบียบ / ข้อบังคับ / ประกาศ / ...

ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร
...(ชื่อหน่วยงาน)... พ.ศ...

ประมวลจริยธรรมนี้จัดทำขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เป็นเครื่องมือกำกับความประพฤติของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร... (ชื่อหน่วยงาน)... ที่สร้างความโปร่งใส มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นสากล

๒. ยึดถือเป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และเป็นเครื่องมือการตรวจสอบการทำงานด้านต่างๆ ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. ทำให้เกิดรูปแบบองค์กรอันเป็นที่ยอมรับ เพิ่มความน่าเชื่อถือเกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย

๔. ให้เกิดพันธะผูกพันระหว่างองค์กรและบุคคลในทุกระดับ ให้ใช้อำนาจในขอบเขต สร้างระบบความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ต่อองค์กรต่อประชาชน และต่อสังคม ตามลำดับ

๕. ป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ รวมถึงเพื่อใช้เป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคคล พึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับระเบียบและกฎข้อบังคับอื่นๆอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตาม...(กฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานในการออกระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ...)ข้อ...(ชื่อหน่วยงาน...)จึงออก ระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ/(อื่น)ไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับ...นี้ เรียกว่า “...ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารของ...(หน่วยงาน)...พ.ศ...”

ข้อ ๒ ระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่...

ข้อ ๓ ในระเบียบ/ประกาศ/ข้อบังคับ/...นี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายถึง ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารของ...(หน่วยงาน)...

“ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น” หมายถึง ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร (นายกฯ รองนายกฯ เลขานุการนายกฯ ที่ปรึกษานายกฯ) รวมทั้งบุคคลที่ฝ่ายบริหารแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ****

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร...(หน่วยงาน)...

ข้อ ๔ ให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล /นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๒

มาตรฐานจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๕ ประการ ดังนี้

๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ

๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และ

ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

- ข้อ ๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ข้อ ๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ
- ข้อ ๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองดี เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ข้อ ๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่รับผิดชอบต่อสาธารณชน ทั้งต้องวางตนให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธา ของประชาชน
- ข้อ ๑๐ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น โดยไม่แสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ อาฆาตมาดร้าย หรือใส่ร้ายหรือเลียดสีบุคคลใด
- ข้อ ๑๑ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องมีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ และต้องถือเอาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด
- ข้อ ๑๒ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรับใช้ประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และปราศจากอคติ

ข้อ ๑๓ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่น ประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนให้น่าอยู่คู่คุณธรรม และคุณแลรักษาสภาพ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อ ๑๔ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานะหรือ ตำแหน่งการเป็นข้าราชการการเมืองไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สินหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๑๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็น ข้าราชการการเมืองเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และ เลื่อนขั้นเงินเดือน ของข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ยินยอมให้คู่สมรส ญาติสนิท บุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยมิชอบ

ข้อ ๑๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพ อาชีพหรือการงานอื่นใดของกลุ่มสมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนที่มีลักษณะ เป็นการกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๑๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรักษาความลับของทางราชการ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องยึดมั่นในกฎหมายและค่านึงถึงระบบ คุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่างๆ

ข้อ ๒๐ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ต้องไม่นำข้อมูล ข่าวสารอันเป็นความลับของทางราชการซึ่งตน ได้มาในระหว่างอยู่ในตำแหน่ง ไปใช้เพื่อเกิด ประโยชน์แก่องค์กรเอกชน ทั้งนี้ ภายในกำหนดระยะเวลาสองปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๒๑ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องเปิดเผยข้อมูลการทุจริต การใช้อำนาจ ในทางที่ผิด การฉ้อฉล หลอกลวง หรือกระทำการอื่นใดที่ทำให้ราชการเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๒๒ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่เรียกร้องของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์ต่างๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน และจะต้องดูแลให้คู่สมรส ญาติสนิท หรือบุคคลในครอบครัวของตนปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย

ข้อ ๒๓ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติต่อองค์กรธุรกิจที่ติดต่อทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐตามระเบียบ และขั้นตอนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๒๔ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นพึงพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ทุกข์สุข และรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และริบหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

ข้อ ๒๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ต้องไม่ใช้หรือบิดเบือนข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น

ข้อ ๒๖ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องรักษาทรัพย์สินของทางราชการและใช้ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้นๆ เท่านั้น

ข้อ ๒๗ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่ประพฤติตนอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของชาติ

ข้อ ๒๘ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย หรือผู้ที่มีความประพฤติในทางเสื่อมเสีย เช่น ผู้เปิดบ่อนการพนัน หรือผู้ที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๒๙ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นต้องแสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดร้ายแรง

... (อื่นๆ ตามที่เห็นสมควร)...

หมวด ๓

กลไกและระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

กลไกการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๐ ให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล /นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ ฯลฯ)...มีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างทั่วถึงและเคร่งครัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

ที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

๒) ให้ความช่วยเหลือ คูแผล และคุ้มครองข้าราชการการเมืองท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

๓) การดำเนินการต่อข้าราชการการเมืองท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อันมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของผู้นั้นจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว

๔) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๓๑ ให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร / ฯลฯ)...แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร...(หน่วยงาน)... ขึ้นเพื่อควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ประกอบด้วย

๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร / ฯลฯ เป็นประธานคณะกรรมการจริยธรรม

๒) ตัวแทนฝ่ายบริหารที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ฯลฯ แต่งตั้งจำนวน ๑ คน เป็น คณะกรรมการ

๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๓ คน ที่ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้เลือก เป็น คณะกรรมการ

๔) หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ทั้งนี้ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน หากเคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อนให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร / ฯลฯ พิจารณาแต่งตั้งข้าราชการจากตำแหน่งในฝ่ายบริหารที่เหมาะสม

ข้อ ๓๒ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจมีผู้ร้องขอหรือตามที่คณะกรรมการจริยธรรมเห็นเองก็ได้

๓) ขอความร่วมมือให้กระทรวง กรม หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วน บริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

๔) เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือข้าราชการของหน่วยงานนี้มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

๕) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

๖) ส่งเรื่องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยในกรณี que เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตาม que ผู้ตรวจการแผ่นดินมอบหมาย

ในการประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

ระบบบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๓ กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีการปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร / ฯลฯ)...ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้...

(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล /นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ฯลฯ)...มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่า...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ฯลฯ) ปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้คณะกรรมการจริยธรรมที่เหลืออยู่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และให้เลิกตนเองเป็นประธานคณะกรรมการ โดยจะต้องไต่สวนข้อเท็จจริง สืบสวนหาข้อเท็จจริง หรือสอบสวนการฝ่าฝืนจริยธรรมนี้ และให้มีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้ผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ มีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

ข้อ ๓๔ หากการดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนตามข้อ ๓๓ แล้ว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมให้ส่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ส่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามข้อ ๓๓

ข้อ ๓๕ การดำเนินการไต่สวน สืบสวน สอบสวนทางจริยธรรมและการลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามส่วนที่ ๒ นี้ ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่

๑) ปราบกฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่อาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยนั้นเปลี่ยนแปลงไป

๒) กรณีผู้ถูกลงโทษตามข้อ ๓๗ เห็นว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมให้สามารถร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งลงโทษ

หมวด ๔

ขั้นตอนการลงโทษ

ข้อ ๓๗ การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณี เพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้อง หรือตักเตือน หรือนำไปประกอบการพิจารณาในการเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเอง หรือได้รับการพัฒนาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๘ การปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญ และระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืนและเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการจริยธรรมส่งผลคำวินิจฉัยให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร)...หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณีมีคำสั่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม และเมื่อมีคำสั่งลงโทษแล้วให้...(นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเมืองพัทยา/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร)...หรือผู้กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ แล้วแต่กรณี แจ้งคณะกรรมการจริยธรรมเพื่อรายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป

ข้อ ๔๐ กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๔๑ ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสม โดยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ทุกๆ ๑ ปี หรือให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขประมวลจริยธรรมให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

-ลงชื่อ-
ตำแหน่ง**หมายเหตุ – ขี้แจงเพิ่มเติม**

๑. เอกสารนี้เป็นเพียงตัวอย่างรูปแบบประมวลจริยธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ในส่วนของข้าราชการการเมือง) ให้เกิดมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
๒. ผู้พิจารณาจัดทำสามารถปรับปรุง/แก้ไขได้ตามที่เห็นเหมาะสม แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในกรอบขององค์ประกอบประมวลจริยธรรม แนวทางและมาตรฐานกลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆทั่วประเทศ
๓. องค์ประกอบโดยหลักของประมวลจริยธรรม ได้แก่
 - ๓.๑ ชื่อระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ...ว่าด้วยประมวลจริยธรรม...
 - ๓.๒ วันประกาศใช้บังคับ
 - ๓.๓ คำนิยามที่ครอบคลุม
 - ๓.๔ **มาตรฐานทางจริยธรรม** ***เป็นส่วนสารบัญญัติว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ
 - ก) มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก จำนวน ๕ ประการ (Core values) ซึ่งกำหนดโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - ข) มาตรฐานจริยธรรมขององค์กรตามที่เห็นสมควร
 - ค) จรรยาวิชาชีพ (ถ้ามี)
 - ๓.๕ **กลไกและระบบบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ** *** เป็นบทวิธีบัญญัติ กำหนดหน่วยงานที่เป็นกลไกบังคับการกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม กระบวนการในการตรวจสอบและวินิจฉัย ฯลฯ มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องกลไกหลายประการ เช่น ตั้งเป็นคณะกรรมการ, ใช้หน่วยงานภายในที่มีอยู่แล้ว เช่น ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ หรือตั้งหน่วยงานภายในขึ้นมาใหม่เพื่อรับผิดชอบโดยเฉพาะ ฯลฯ ส่วนระบบบังคับใช้ก็อาจนำกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสอบสวนทางวินัยมาประยุกต์ใช้โดยอนุโลม
 - ๓.๖ **ขั้นตอนการลงโทษ ตามความร้ายแรง** *** กระบวนการการลงโทษกรณีวินิจฉัยแล้วพบว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม โดยในการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนั้นเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม

ร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมของการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่งตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติและความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา เพื่อให้เกิดมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ

๓.๗ อื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

(*** ประมวลจริยธรรมทุกฉบับจะต้องมี ๓ ส่วนนี้เสมอ (ถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญ))

กรณีมีข้อสงสัยประการใด หรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ขอได้โปรดประสานโดยตรงที่สำนักส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรม โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๗๗ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๓ หรืออีเมลล์ kamoltham@ombudsman.go.th และ vorravuth@ombudsman.go.th

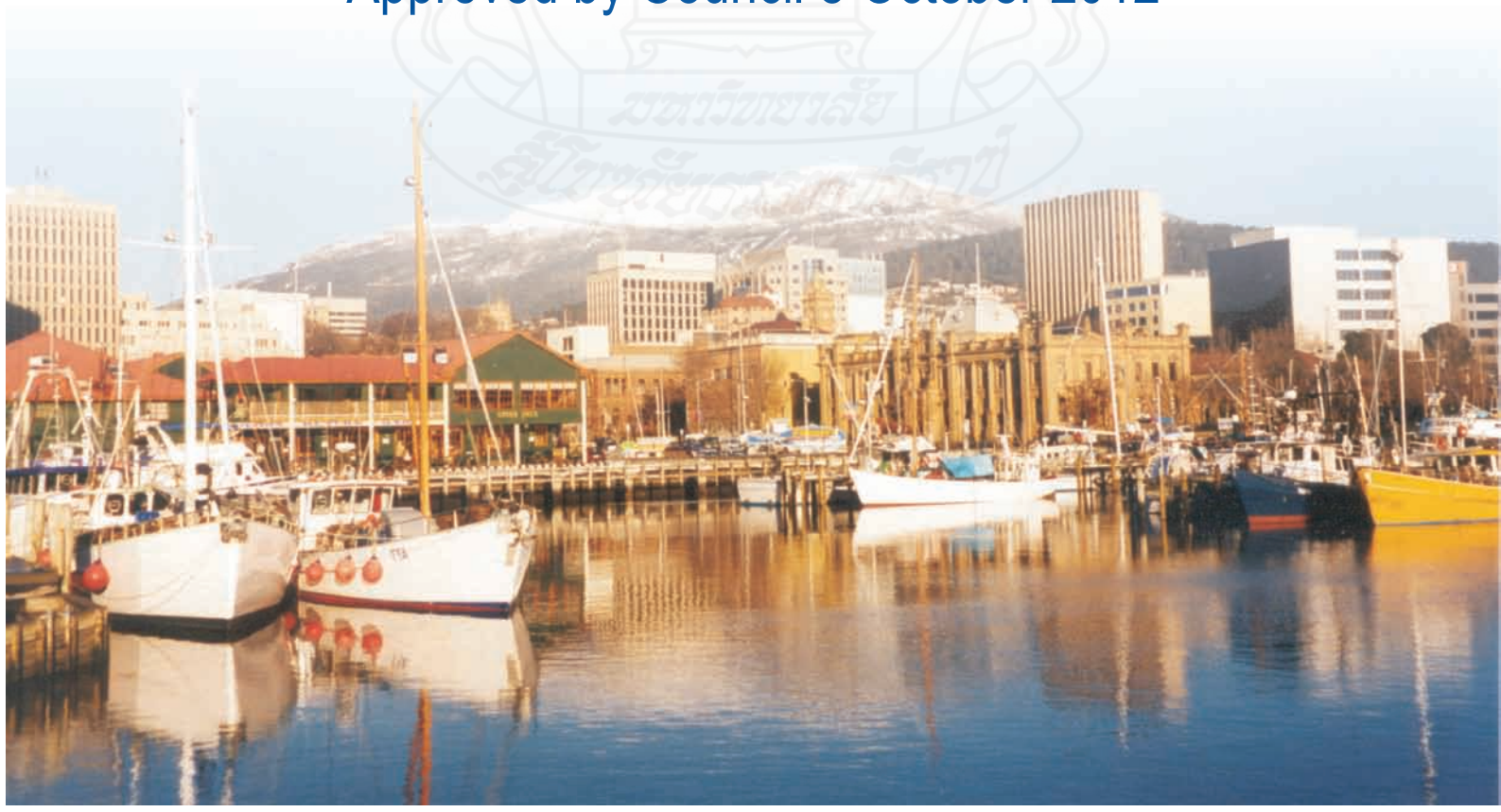

ALDERMANIC CODE OF CONDUCT

Approved by Council 8 October 2012

Local Government Act 1993, Section 28E:

28E. Code of Conduct

- (1) A council must adopt a code relating to the conduct of councillors.
- (2) A code of conduct must –
 - (a) be consistent with this Act; and
 - (b) address any prescribed matters; and
 - (c) be reviewed within 12 months after an ordinary election.
- (3) The general manager is to make a copy of the council's code of conduct and any amendments to the code available –
 - (a) for public inspection at the public office during ordinary office hours; and
 - (b) for purchase at a reasonable charge; and
 - (c) on its internet site free of charge.
- (4) A councillor is to comply with the provisions of the code of conduct in performing the functions and exercising the powers of a councillor.

Standards of Conduct

Standard #1 – Principles and Values: You are expected to familiarise yourself with, and comply with both the letter and spirit of the Hobart City Council's principles and values.

Standard #2 – No Bias in Decision-making: You must ensure that you bring an impartial and unprejudiced mind to all matters being decided upon by you in the course of your Council duties.

Standard #3 – Conflict of Interest: You are responsible to ensure that, when carrying out your public duty, you are not wrongfully influenced by other external interests you have or duties you owe. You must therefore, in all such dealings, put the interests of the community to which the Council is accountable foremost.

Standard #4 – Proper use of Office: You must not improperly use your position to gain an advantage or confer a disadvantage for yourself or anyone else. You must not conduct yourself in a manner which could bring the Council or the position of Alderman of the Council into disrepute.

Standard #5 – Proper use of Resources: You are expected to ensure that neither you nor others associated with you wrongfully benefit at the expense of the Council and its people, and thus are required to use Council property and resources strictly for the purposes of performing your role.

Standard #6 – Proper use of Information (& Confidentiality): You must not disclose, without consent, confidential information or other information which you have acquired as a result of your office at the Council and you must actively protect all confidential and other information of the Council which comes in to your possession or knowledge.

Standard #7 – Giving and Receiving of Gifts or Benefits: Consistent with Standards #3 and #4, you are expected not to personally and unjustly benefit from, nor be unduly influenced (or be perceived to be unduly influenced) in making decisions as part of your role with the Council as a result of financial inducements, gifts or entertainment or other benefits.

Standard #8 – Relationships with community and others: You are expected to treat your fellow Aldermen, members of the community and employees of the Council, with courtesy, fairness, dignity and respect in all dealings with them.

Standard #9 – Representation of Hobart City Council: You must ensure that when representing the Council you only do so within the ambit of your authority and you must ensure that there is no confusion as to when you are voicing your own opinion and the Council's policy or decisions.

1 Principles and Values

Standard of Conduct #1 – Principles and Values: You are expected to familiarise yourself with, and comply with both the letter and spirit of the Council's principles and values.

1.1 Introduction

The elected members of the Hobart City Council (HCC) are committed to the continuous development of a culture which encourages and supports the incorporation of HCC's values into everyday work practices. Our people, right throughout the Council, are expected to comply with standards of conduct to which they are held accountable. Accordingly, it is just as important for Aldermen (which, to avoid doubt, in this Code of Conduct includes the Lord Mayor and the Deputy Lord Mayor) to lead by example and adopt and comply with their own Code of Conduct. The Aldermen therefore agree to adhere at all times to the letter and the spirit of requirements expressed in this Code of Conduct.

1.2 Principles Behind HCC Code of Conduct

This Code of Conduct has been prepared having regard to the Local Government Act 1993, the Australian Standard on Organisational Codes of Conduct (AS8002) and the principles of the Business Excellence Framework. Believing in the importance of encouraging individuals to use sound judgment, however, the HCC has not slavishly adhered to these documents but rather has been guided by them to assist in the continuing development of a strong ethically-based culture. This is contrary to the approach of purely demanding rigid compliance with detailed specified standards of behaviour, in the belief that this latter approach can in fact discourage growth of an ethical culture.

This Code of Conduct is therefore designed, and published to the Hobart City Council community, to ensure that our Aldermen:

- (a) are aware of, and share, HCC's commitment to the Principles and Values underpinning, and expressed in, this Code of Conduct;
- (b) are individually responsible and accountable to each other and to members of the community for the fulfilment of those expectations;
- (c) regard this Code of Conduct as being in existence solely for the benefit and protection of the community which the Council serves, by providing assurances of the integrity of Council's actions and decisions, and not for the use of Aldermen to further any other political or other interest; and
- (d) are supported and resourced by the HCC to enable them to fulfil those expectations.

The Aldermen are expected to comply at all times with all applicable laws and to uphold the principles set out in this Code of Conduct and the HCC Values (see Section 1.3 below). This is consistent with the commitment which AS8002 suggests ought to underpin an Organisational Code of Conduct, namely the commitment:

...to promote a culture of fair and ethical behaviour and to encourage the reporting of corrupt practices, breaches of law and matters detrimental to the entity or its reputation¹

There are a range of other related policies, procedures and standards at the HCC which are relevant to the promotion of our ethical culture but the broad standards of conduct expected to apply to the Lord Mayor, Deputy Lord Mayor and Aldermen are reflected, but not exhaustively stated, in this Code of Conduct.

However, Aldermen should only invoke the provisions of this Code in good faith where it is perceived that another Alderman has not complied with its provisions or intent. The Code is not, for example, to be used to advance political or other purposes of the individual Alderman invoking its provisions that are not purely to uphold the Code of Conduct. Specifically this means that Aldermen should in all cases attempt in good faith to resolve matters of disagreement with one another in the first instance, about the application of the provisions of this Code and not by immediate resort to the complaints procedure set out below.

1.3 Hobart City Council Values*

At the HCC it is required that in striving to achieve HCC's vision, all staff must abide by the Council's values. It is in the context of these values that the Aldermen of the HCC are expected to fulfil the expectations set out in this Code of Conduct as a fundamental and integral part of their duties at the HCC. HCC's values are:

The Council is:

about people	We value people – our community, our customers and colleagues.
professional	We take pride in our work.
enterprising	We look for ways to create value.
responsive	We're accessible and focused on service.
inclusive	We respect diversity in people and ideas.
making a difference	We recognise that everything we do shapes Hobart's future.

**Revised Values adopted by the Council at its meeting held on 11 July 2011*

Recognising that our Council is made up of, and its actions affect, many people from across a vast range of 'communities of interest', Aldermen are expected and encouraged to adhere to the letter and the spirit of this Code of Conduct in the interests of consistency and fairness in all of the HCC's dealings.

¹ Section 2.2.4, AS8002 Australian Standard on *Organisational Codes of Conduct*

2 No Bias in Decision-making

Standard of Conduct #2 – No Bias in Decision-making: You must ensure that you bring an impartial and unprejudiced mind to all matters being decided upon by you in the course of your Council duties.

2.1 Key Concepts:

The rules of procedural fairness require that a decision-maker in public office should be able to decide the issues pertaining to each decision free from any bias or pre-judgment. The test for determining whether a person is disqualified by reason of the appearance of bias is whether a fair-minded, lay observer might reasonably apprehend that the decision-maker might not bring an impartial and unprejudiced mind to the resolution of the question which must be decided (Johnson v Johnson [2000] HCA 48 at paragraph 11). Specifically, the case of R v West Coast Council; ex parte Strahan Motor Inn [1995] TASSC 47 (at paragraph 30) tells us that the political and legislative duties of elected members of Council require that:

...objectors or supporters be heard by members of council who are capable of being persuaded. The legislature could not have intended to have a hearing before a body who has already made a decision which is irreversible. The party alleging disqualifying bias must establish that there is a prejudgment of the matter, in fact, to the extent that any representations at variance with the view, which has been adopted, would be futile. Statements by individual members of council while they may very well give rise to an appearance of bias will not satisfy the test unless the court concludes that they are the expression of a final opinion on the matter, which cannot be dislodged.

You must therefore ensure that you bring an open mind to all matters being decided upon by you in the course of your duties. This does not mean that an Alderman is automatically disqualified purely for having held a public view on a matter which is the subject of a Council decision, as also explained in the West Coast Council case referred to above (at paragraph 33):

Councillors may be assumed to hold and to express views on a variety of matters relevant to the exercise of the functions of the council. Expressing such views is part of the electoral process. Provided that expressions of opinion do not go so far as to evince an intention to exercise a discretion conferred by statute without regard to the terms in which it is conferred or without being prepared to listen to any contrary argument, it ought not be taken to disqualify the councillor from participating in a relevant decision making process.

The HCC regards this as an ethical, and not merely legal, expectation.

It is within this area that Aldermen must be aware of the importance of perceptions of conflict of interest. Where actual conflicts of interest arise, Standard #3 will also apply. However, where a mere perception of such a conflict of interest arises, even if a misguided perception, this may form sufficient foundation for a person to conclude that an 'interest' of an Alderman may have influenced him or her in the exercise of a duty. In this regard, **perceptions** of a conflict of interest can be as important as **actual** conflicts of interest.

2.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that:

- (a) In all of your dealings, related to your Council duties, including in making decisions, you strive to do so free from any bias or pre-judgment;
- (b) You make decisions solely on merit and in accordance with your statutory obligations when carrying out public business, including the awarding of contracts or recommending individuals for rewards or benefits; and
- (c) In making merit-based decisions you must:
 - (i) take all relevant facts known to you, or that you should be reasonably aware of, into consideration;
 - (ii) have regard to the particular merits of each case independent of any personalities involved; and
 - (iii) not take other irrelevant matters or circumstances into consideration when making decisions.

2.3 Supporting example:

As examples only:

- If you make a public pronouncement about support of, or opposition to, an application prior to a decision of Council or suggest prior to a forthcoming Council or Council Committee meeting that you have already come to a decision, it is likely to give members of the public the view that you have already pre-judged the matter before a decision is made (whether that view is right or wrong does not matter).
- You ought not sign a public petition to Council or be party to a legal claim against Council which demonstrates that in your capacity to influence a decision of Council, you will be likely to bring a partial and/or prejudiced view.
- If you have been involved or connected with a club, group, business or association including but not limited to a community, industry or commercial entity (**entity**), you ought to consider whether your involvement or connection with that entity may engender, in a reasonable person, a perception that you may be biased (either favourably or unfavourably) towards that entity. Aldermen should take into account the following to guide their decisions in this regard:
 - Whether you have an ongoing connection or association with that particular entity;
 - How long ago you were involved and to what extent you were involved with this particular entity;
 - Whether there have been significant or sufficient changes in the management or governance of the entity or change of strategic direction of the entity.

Depending on your answers to the above, it may indicate that you could be seen to be biased or influenced by this connection.

3 Conflicts of Interest

Standard of Conduct #3 – Conflict of Interest: You are responsible to ensure that, when carrying out your public duty, you are not wrongfully influenced by other external interests that you have, or duties that you owe. You must therefore, in all such dealings, put the interests of the community to which the HCC is accountable foremost.

3.1 Key Concepts:

An **actual** conflict of interest exists if:

- (a) you have a specific duty relating to your Council role (e.g. to participate in the making of a specific decision); and
- (b) you have an interest or owe a duty external to your Council duties which could reasonably be expected to conflict with the specific duty in question relating to your Council role.

By contrast, a **potential** conflict of interest exists when you have or owe an external interest or duty which does not presently conflict with, but which in view of the types of decisions in which you participate might be expected to give rise to a conflict with your duties in the normal course of your office with Council.

An actual, potential or perceived conflict of interest can further be divided into two types:

Pecuniary Interest

Where a member of Council has a direct or indirect financial interest in a matter to be considered by Council (i.e. one in which there is a reasonable likelihood or expectation of an appreciable financial loss or gain).

Non-pecuniary Interest

Where a Councillor has some other conflicting private or personal interest (or duty) in a matter that does not amount to a pecuniary interest.

Part 5 of the *Local Government Act 1993* deals with situations where a pecuniary interest exists. The onus is on Aldermen to identify where a pecuniary interest, to which no statutory exemption applies, exists; declare that interest; and to leave the meeting whilst that item is discussed and decided.

This Standard of Conduct #3 therefore applies predominantly to actual or potential conflicts of interest which are **non-pecuniary interests**, in respect of which conflicts it is open to Council to determine the rules which apply to their management.

It also should be noted that, given the nature of public office for elected officials, the management of mere **perceptions** of conflict of interest are also important for the sake of the integrity of the Council and its Aldermen and employees. However, unless a perceived conflict of interest relates to what is in reality, or becomes, a potential or an actual conflict of interest, then it will largely be a matter of managing those perceptions and possibly may instead be a contributor to allegations of bias (see Standard #2).

Finally, the onus is on you to identify a conflict of interest, whether perceived or real, and take the appropriate action to resolve the conflict in favour of your public duty.

3.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are responsible to ensure that, when carrying out your public duty, you are not wrongfully influenced by other external interests you have or duties you owe. You must therefore, in all such dealings, strive to openly and honestly put the interests of the community to which the HCC is accountable foremost. This requires that you observe the following principles:

- (a) you should exercise reasonable judgment to decide if circumstances have arisen which may place you in a potential or actual conflict of interest situation;
- (b) you should seek to remove yourself from positions of conflict of interest as far as reasonably possible and so should resolve in favour of the responsibilities of your public office all conflicts between your Council duties and responsibilities and any other private or personal (including business) duties or interests you have elsewhere, including clubs, memberships or affiliations;
- (c) you should adhere to principles of transparency and honesty and therefore always declare actual or potential conflicts of interest at any meeting of Council and at any working group or any meeting of an outside body to which you are appointed or nominated by the Council, and abide by the rules, policies and law to adequately and appropriately deal with any conflicts;
- (d) you should act in good faith and exercise reasonable judgment, to determine whether the actual or potential conflict of interest is so material that it demands one or more of the following actions in addition to the expectations set out in paragraphs (a) – (c) above, namely that:
 - (i) you state your views on the matter for discussion or decision but abstain from participating in any Council discussion on the relevant matter;
 - (ii) in addition you refrain from participating in any Council decision on the relevant matter; or
 - (iii) you remove yourself physically from any Council discussion and remain out of the room during the decision on the relevant matter.
- (e) if in doubt as to whether circumstances might amount or lead to an actual or potential conflict of interest or whether the conflict is material, you should contact the General Manager to help resolve your course of action and to resolve any conflict or incompatibility between your private or personal interests and the impartial performance of your public or professional duties; and
- (f) Aldermen are expected to act in good faith in the interests of advancing and preserving the good standing and reputation of the Council and its Aldermen, and the preservation of the resources of Hobart City Council, by attempting to resolve all disputes relating to allegations of conflict of interest, through:
 - (i) attempting to resolve the dispute first with the assistance of the Lord Mayor, or, if the allegations involve the Lord Mayor, then with the assistance of the Deputy Lord Mayor or another suitable Alderman, as the case may require; or
 - (ii) if such resolution of the dispute fails, then through entering in to a formal mediation with the assistance of a recognised mediator; and
 - (iii) resort to the Code of Conduct Panel or the Local Government Association of Tasmania Standards Panel to be regarded strictly as a last resort.

3.3 Supporting example:

Remember, as a key question, when asking yourself whether you have a conflict of interest, you should ask yourself whether you are, or may be, inappropriately influenced by other external interests you have or duties you owe in making the relevant Council decision. As examples only, consider this question in the following contexts:

- Under the appropriate delegation, if you sit on a tender committee or you are part of a decision-making process on behalf of the HCC, to select a contractor and place the contract with, say, a supplier of goods or services to the HCC, it would be an unacceptable conflict of interest for you to place the contract with, say, a family member of yours or business contact without declaring this connection, and either removing yourself from the process for selection or, if you are required to continue to participate in the process, then strictly following the applicable HCC tendering or other relevant procedures for the selection of the contractor.
- If a decision is before Council in which you have a personal (non-pecuniary) interest because it will assist a not-for-profit organisation of which you, or a family member, are a member (but not a director which would be a conflict of interest), then it is required that you clearly declare the nature of your interest but it is unlikely to be so material as to exclude you from discussion or decision.
- In the previous scenario, it becomes even less likely that you have a conflict of interest, for instance, the longer it is since you had formal involvement with the other organisation, although it is entirely a matter of looking at all of the surrounding circumstances; e.g. after leaving it, were you then made a life member and a patron and continue to be consulted by those in control of the organisation? If so, the likelihood of this giving rise to a conflict of interest is increased.
- Further, if Council's decision is, in such a case, likely to assure the survival of that not-for-profit organisation, and you are not only still a member but also one of the founders, and it might otherwise be expected that without Council's decision the organisation will be wound up, then your conflict of interest is much more material and you ought to consider at least abstaining from the vote if not the discussion.

3.4 Supporting material:

Local Government Act 1993 - Part 5

Local Government (General) Regulations 2005 - Section 22A(a)

4 Proper Use of Office

Standard of Conduct #4 – Proper use of Office: You must not improperly use your position to gain an advantage or confer a disadvantage for yourself or anyone else. You must not conduct yourself in a manner which could bring the HCC or the position of Alderman of the HCC into disrepute.

4.1 Key Concepts:

Aldermen hold positions of trust within the community. They are:

- (a) expected to act in the public interest and not make improper use of their positions to gain (directly or indirectly) any advantage or detriment for themselves or any other person or body; and
- (b) expected to act in such a manner so as not to bring elected or Council officers into disrepute.

4.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that:

- (a) you do not take advantage (nor seek to take advantage) of your position or status to improperly influence others in the performance of their duties or functions, in order to gain an undue, improper, unauthorised or unfair benefit or detriment for yourself or any other person; and
- (b) in your personal dealings with the HCC (e.g. as a ratepayer, recipient of a Council service or applicant for consent granted by Council), you do not expect nor request, expressly or impliedly, preferential treatment for yourself or any other person or body.

4.3 Supporting example:

As examples only:

- If you telephone Council employees as a private citizen, you ought to make clear the capacity in which you are calling and must not apply explicit or implied influence as an Alderman to obtain preferential treatment for yourself or your family.
- You must avoid any action that could lead other Aldermen, employees of HCC or members of the public to believe that you are using your role in the HCC improperly and seeking preferential treatment.

4.4 Supporting material:

Local Government Act 1993 - Section 339A

Local Government (General) Regulations - Section 22A(b)

5 Proper use of Resources

Standards of Conduct #5 – Proper use of Resources: You are expected to ensure that neither you nor others associated with you wrongfully benefit at the expense of the HCC and its people, and thus are required to use the HCC property and resources strictly for the purposes of performing your role.

5.1 Key Concepts:

Aldermen hold positions of trust within the community. They are:

- (a) expected to act in the public interest and not make improper use of the Council resources to gain (directly or indirectly) any advantage or detriment for themselves or any other person or body; and
- (b) expected to act in such a manner so as not to bring elected or other Council officers into disrepute.

5.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that:

- (a) you use Council resources ethically, effectively, efficiently and carefully in the course of your public duties;
- (b) specifically, you do not use Council resources for private purposes except strictly as permitted by the Council for reasonable and limited personal use and, where required as part of such permission, proper payment for the use is made;
- (c) you do not convert any property of the HCC to your own use unless properly authorised;
- (d) you are scrupulous in your use of the HCC property, including intellectual property, official services and facilities and should not permit their misuse by any other person or body; and
- (e) you avoid any action or situation which could create the impression that the HCC property, official services or public facilities are being improperly used for your own or any other person or body's private benefit or gain.

5.3 Supporting example:

As examples only:

- If the HCC provides you with computer equipment for undertaking your public duties, then you are to use that equipment only for the purposes of doing your duty, and not to use it, or lend it to others, for the purposes of your own private or other work outside the HCC, except strictly in accordance with personal use guidelines or as otherwise expressly permitted by the HCC.
- The interest of an Alderman in their re-election is considered to be a personal interest and as such the reimbursement of travel expenses incurred on election matters is not appropriate. The HCC letterhead, HCC crests and other information that could give the impression it is official Council material must not be used for these purposes.

6 Proper use of Information

Standard of Conduct #6 – Proper use of Information (& Confidentiality): You must not disclose, without consent, confidential information or other information which you have acquired as a result of your office at the HCC and you must actively protect all confidential and other information of the HCC which comes in to your possession or knowledge.

6.1 Key Concepts:

In order to minimise risks of damage to the HCC's integrity and interests and that of HCC's community, it is essential that Aldermen of the HCC:

- (a) use information gained in the course of their Council duties solely in the interests of the HCC and the community to which the HCC is accountable; and
- (b) actively protect all commercially sensitive and other confidential information of the HCC which comes into their possession or knowledge.

6.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that you:

- (a) protect confidential information in your possession or knowledge;
- (b) only access information needed for you to perform your role;
- (c) do not use confidential information for any non-official purpose;
- (d) only release confidential information if you have authority to do so;
- (e) only use confidential information for the purpose it is intended to be used;
- (f) only release other information in accordance with established HCC policies and procedures and in compliance with relevant legislation/laws;
- (g) do not use HCC information for personal purposes; and
- (h) do not disclose any information discussed during a confidential session of a HCC meeting.

6.3 Supporting example:

As examples only:

- If you receive information about an organisation on a closed Council or Council Committee agenda, then you must not disclose any part of that information to persons outside the Council, nor even outside your role within the Council.
- Information used for your public duties should not be copied or taken away from the workplace except strictly as necessary for HCC purposes and in accordance with any relevant guidelines laid down within the HCC.

6.4 Supporting material:

Local Government Act 1993

- *Section 28C – Confidential undertaking*
- *Section 28D – Documents relating to agendas*
- *Section 338A – Disclosure of information*
- *Section 339 – Improper use of information*

Local Government (General) Regulations 2005

- *Section 22A(d)*

7 Giving and Receiving of Gifts and Benefits

Standard #7 – Giving and Receiving of Gifts or Benefits: Consistent with Standards #3 and #4, you are expected not to personally and unjustly benefit from, nor be unduly influenced (or be perceived to be unduly influenced) in making decisions as part of your role with Council as a result of financial inducements, gifts or entertainment or other benefits.

7.1 Key concepts:

Aldermen hold positions of trust within the community. They are expected to exercise their powers and carry out their duties without being influenced by personal gifts or benefits which they might otherwise enjoy and so must adhere to the highest standards of transparency and accountability in relation to the receipt of gifts and benefits.

7.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that as part of your Aldermanic duties, you:

- (a) never accept an offer of money, regardless of the amount;
- (b) do not accept gifts and benefits, without ensuring that they are disclosed and recorded in the Gifts Register in keeping with Council policies and procedures.

Such gifts may include a meal and/or beverage, tickets to sporting or theatrical events, corporate hospitality at a corporate facility or at a sporting venue, discounted products for personal use, use of facilities such as gyms, use of holiday homes, free or discounted travel and free training excursions.

- (i) Gifts and benefits received by Aldermen with a value under \$100 do not need to be disclosed and recorded in the Gifts Register.
- (ii) An accumulative amount in excess of \$600 from any single source within a 12 month period is to be declared and recorded in the Gifts Register.
- (c) strive to avoid situations in which the appearance may be created that any person or body, through the provision of hospitality or benefits of any kind, is securing (or attempting to influence or secure) a favour from you or the HCC.

NOTE: On those occasions that the Council provides Council-issued tickets to Aldermen, details of the tickets will be subsequently automatically recorded in the Aldermanic Gifts Register.

7.3 Supporting example:

As examples only:

- If you are involved in the allocation of tenders for any work supplied to the HCC, you must not accept any benefits (whether monetary or otherwise) from a tenderer as this might be expected or perceived to influence your decision.
- If you are provided with tickets to the theatre or any form of corporate entertaining, whether it is pursuant to a Council sponsorship arrangement or otherwise, which is provided to you due to your public office, then you are responsible to ensure that this is declared in the HCC Gift Register in keeping with guidelines and policies relating to gifts and entertainment.

7.4 Supporting material:

Local Government Act 1993 - Section 339A – Misuse of office

8 Relationships with community and others

Standard of Conduct #8 – Relationships with community and others: You are expected to be familiar with, and adhere to, laws relating to treatment of people with dignity and respect (e.g. anti-discrimination laws) but also generally to treat your fellow Aldermen, members of the community and employees of the HCC, with courtesy, fairness, dignity and respect in all dealings with them.

8.1 Key Concepts:

In all dealings Aldermen are expected to treat others with courtesy, fairness, dignity and respect.

8.2 What is expected of you?

As an Alderman, you are expected to ensure that:

- (a) when giving information to the community you accurately represent the policies and decisions of the HCC;
- (b) you treat all persons with courtesy, fairness, dignity and respect, with a view to ensuring that neither offence nor embarrassment are caused;
- (c) you refrain from directing HCC staff, other than by giving appropriate direction to the General Manager in the performance of the HCC's functions by way of Council or committee resolution, or by the Lord Mayor exercising his or her functions under Section 27C of the Act;
- (d) you refrain from, in any public or private forum, directing or influencing, or attempting to direct or influence, any other member of the staff of the HCC or a delegate of the HCC, in the exercise of the functions of the member or delegate;
- (e) you refrain from contacting an employee of the HCC unless in accordance with procedures governing the interaction of Aldermen and HCC employees that have been authorised by the General Manager;
- (f) you do not contact or issue instructions to any of the HCC's contractors or tenderers, including the HCC's legal advisers; and
- (g) you listen to and respect each other's views in Council and committee meetings and any other proceedings of the HCC, and ensure that issues, not personalities, are the focus of debate and that you treat each other with courtesy, avoiding intimidatory behaviour, discrimination, disadvantage or adverse treatment or verbal abuse (including bullying physical or psychological violence or aggression).

In relation to 8.2(g), each Alderman notes that a culture of accepting bullying or violence will not be tolerated and that Aldermen will actively support a policy of zero tolerance towards bullying, physical or psychological violence and aggression in the Council workplace and amongst their own interactions which duly acknowledges that the human and financial cost of bullying, occupational violence and aggression (physical or psychological) is unacceptable and can be prevented.

8.3 Supporting example:

As examples only:

- Aldermen should show respect towards all other Aldermen, even if the political or other views of other Aldermen differs from their own.
- Aldermen should respect the impartiality and integrity of Council staff and behave towards them in a way that engenders mutual respect.
- Aldermen should treat all employees with courtesy and respect and observe any guidelines that the General Manager puts in place regarding contact with employees.

8.4 Supporting material:

Local Government Act 1993

- *Section 27 – Functions of mayors and deputy mayors*

- *Section 28 – Functions of councillors*

Anti-Discrimination Act 1998

9 Representation of Council

Standard of Conduct #9 – Representation of HCC: You must ensure that when representing the HCC you only do so within the ambit of your authority and you must ensure that there is no confusion as to when you are voicing your own opinion and the HCC's policy or decisions.

9.1 Key Concepts

The office of Alderman ought to be used carefully so as not to mislead people in to believing that stated views or actions of individuals are endorsed by the Council if they are private or personal views (political or otherwise) of the person stating those views.

9.2 What is expected of you?

As an Alderman of the HCC, you are expected to ensure that:

- (a) when giving information to the community, you accurately represent the policies and decisions of the HCC;
- (b) you do not speak on behalf of the HCC unless you have been specifically authorised or delegated by the Lord Mayor;
- (c) you clearly indicate when you are putting forward you personal views;
- (d) you do not knowingly misrepresent information you have obtained in the course of your duties;
- (e) when representing the HCC on external bodies, you make efforts to clearly understand the basis of the appointment and be aware of the ethical and legal responsibilities attached to such appointment.

9.3 Supporting example:

As examples only:

- The Lord Mayor is the spokesperson of HCC. This does not mean that Aldermen cannot express a particular view. However, Aldermen must report on Council's policies and decisions accurately and clearly distinguish between their personal views and the official position of HCC.
- When performing the functions of Alderman you must not represent policies or views of your own, or of any particular political party, as being those of Council if they are not completely consistent with Council decisions.

9.4 Supporting material:

Local Government Act 1993 - Section 28(4)

10 Complaints

10.1 Failure to adhere to Standard of Conduct:

Failure by an Alderman to adhere to a Standard of Conduct under this Code of Conduct can result in a complaint being made against the relevant Alderman, by another Alderman, an employee of HCC or a member of the public. However, Aldermen should only invoke the provisions of this Code in good faith where it is perceived that another Alderman has not complied with its provisions or intent. The Code is not, for example, to be used to advance political or other purposes of the individual Alderman invoking its provisions that are not purely to uphold the Code of Conduct. Specifically this means that Aldermen should in all cases attempt in good faith to resolve matters of disagreement with one another in the first instance, about the application of the provisions of this Code and not by immediate resort to the complaints procedure set out below.

10.2 What is expected of you?

A complaint regarding an alleged breach of the Code of Conduct must:

- (a) be lodged in writing with the Lord Mayor or, if the complaint relates to the Lord Mayor, the Deputy Lord Mayor, within 90 days after the alleged failure;
- (b) contain particulars of that alleged breach;
- (c) identify the person or persons making the complaint; and
- (d) be accompanied by the appropriate fee (if any).

More generally:

- (e) no Alderman or other person who lodges a complaint should be victimised;
- (f) making a complaint is a serious matter and therefore a potential complainant should be very sure of the facts before lodging a complaint;
- (g) no Alderman should lodge a frivolous or vexatious complaint against another Alderman; and
- (h) Aldermen are expected to act in good faith in the interests of advancing and preserving the good standing and reputation of the Council and its Aldermen, and the preservation of the resources of Hobart City Council by attempting to resolve all disputes relating to allegations of a breach of this Code of Conduct, through:
 - (i) attempting to resolve the dispute with the assistance of the Lord Mayor, or, if the allegations involve the Lord Mayor, then with the assistance of the Deputy Lord Mayor or another suitable Alderman, as the case may require; or
 - (ii) if such resolution of the dispute fails, then through entering in to a formal mediation with the assistance of a recognised mediator; and
 - (iii) resort to the Code of Conduct Panel or the Local Government of Tasmania Standards Panel to resolve the dispute to be regarded strictly as a last resort.

The HCC will establish a Code of Conduct Panel in accordance with Section 28G of the Act.

You should report any instances of suspected corrupt conduct, maladministration and serious and substantial waste of public resources or substantial risk to public health or safety or to the environment in accordance with the *Public Interest Disclosures Act 2002*.

10.3 Supporting material:

Local Government Act 1993

- *Section 28G – Establishment of Code of Conduct Panel*

Local Government (General) Regulations 2005

- *Part 2A – Division 1 – Code of Conduct and Complaints*

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววราพร ศรีเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	15 สิงหาคม 2521
สถานที่เกิด	อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
ที่อยู่ปัจจุบัน	106/2 หมู่ 5 ตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2547
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545	เจ้าหน้าที่สรรพากร ระดับ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1
พ.ศ. 2547	เจ้าหน้าที่สรรพากร ระดับ 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สุโขทัย
พ.ศ. 2549	เจ้าหน้าที่สรรพากร ระดับ 3 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาคอยสะแกเค็ด จังหวัด เชียงใหม่
พ.ศ. 2551	เจ้าพนักงานสรรพากรปฏิบัติงาน สำนักงานสรรพากร พื้นที่สาขาคอยสะแกเค็ด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2552	นักวิชาการสรรพากร ปฏิบัติการ สำนักงานสรรพากร พื้นที่ กรุงเทพมหานคร 22
พ.ศ. 2554 -ปัจจุบัน	นิติกร ระดับ 5 เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ภาคผนวก

